

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

A.

Absolvido. Absolvo. Actarius. Actum. Accipiet. Adiutrix (legio). Aedes. Aedili. Aerarium. Aere. Aeterna. Aeternus. Afer. Africa. Ager. Ale. Albo. Alpha (+). Amen (+). Amicus. Anima (+) Annis. Annona. Annos. Annus. Ante. Antiquo. Antoninus. Aprilis. Apud. Aqua. Ara. Arelate. Argentum (o). Arma. Armatura. Arte. As. Assibus. Auctoritate. Augur. Augusta. Augustalis. Augustus. Aula. Aulus (o). Aurelius. Aurelia. Auro. Ave (+). Avus. Quingenti.

A.

Ave (+). Ager. Annis. Quinque milia.

A.A.

Aes alienum. Ante audita. Apollo Augusti. Apud Agrum. Aquis Albulis. Aquae Aponi. Augsti /duo/. Auro argento. Augusta. Auli /duo/.

A.A.

Augustalis. Augustales.

A.A.A.

Augusti /tres/. Auri argenti aeris (o). Ave, amice, abe (+).

A.A.A.F.F.

(Triumvir) aere argento auro flando feriundo. (Magistrato Monetario) (o).

AAAGGG

Augusti /tres/.

A.a.C

Anno ante Christum (+).

A.A.C.

Ante auditam causam. Agri accepti Cisersium.

AA. COSS

Augustis Consulibus.

AAGG

Augusti /duo/.

AA.LL.M.

Artium liberalium magister.

A.A.L.M.

Apud agrum locum monumenti.

A.A.P.

Amicus amico posuit.

A.A.S.L.M

Apud agrum sibi legavit monumentum.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

A.A.V.C.

Anno ab Urbe condita.

A.A.V.S.P.P

Aedilis annonae Urbi solemnibus publice procurandis.

AA.VV.CC.CONS.S.S.

Augustalibus viris clarissimis Consulibus suprascriptis (+).

A.B

A balneis. A bibliotheca. Amicus bonus.

A.BA

A balneis.

AB.AEG

Ab aegris.

A.BAL

A balneis.

ABD

Abdicavit.

A.B.F.S.S.S

Amico benemerenti fecit sepulcrum suprascriptum (ou suo sumptu).

A.BIB

A bibliotheca.

AB.INST

Ab instrumentis.

A.B.M

Amicis benemerentibus. Amico benemerenti.

A.B.M.C

Amico benemerenti curavit.

A.B.M.F

Amico benemerenti monumento fecit.

ABN

Abnepos (+).

AB.U.C

Ab Urbe condita.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

A.B.V

A bono viro.

AB VIN

Ab vineis.

A BYB

A bibliotheca (ou bibliothecis).

A.C

A causa. A commentariis. Acta causa. Actione conscripta. Actionis causa. Assium centum. Aere conlato. Armorum custos. Absolvo condemno (o). Anno Christi (+).

AC

Actarius. Actio. Audita causa. Actor.

A CAD

A caducis.

ACC

Accipiet. Accepit. Acceperunt, etc.

A CENS

A censibus.

AC.L

Actio legis.

A COGNIT

A cognitionibus.

ACCL

Acoluthus (+).

A COM. (ou COMM.)

A commentariis.

A COM.COS

A commentariis consularis.

A COMMENT. CVST

A commentariis custodiarum.

A CORIN

(Procurator) a Corinthiis.

A COS

A consule.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

A COSS

A consulibus.

A.C.PR

Actuarius Praefecti.

A.C.P.VI

A capite pedes sex.

ACROAMAT

Acroamataria.

A.CSL

A consulibus.

A.C.T

Amantissimus (ou Amicus) curavit titulum (ou condidit tumulum).

ACT

Actor. Actum. Actus. Actarius. Actiavus. Actio. Auctoritas.

ACT.AMB

Actu ambitu.

ACT.LEG

Actarius legonis.

ACT.MT

Actionem mandati.

ACT.PVB

Actor publicus.

A.C.V

A claro viro. A condita Urbe.

A. CVBIC

A cubiculo.

A.CUST

Armorum custos.

A.D.

Actio data. Agris dandis. Ante (ou ad) diem. Assium quinquagenorum. Anno Domini (+). Anima dulcis (+). Auctoritate decurionis. Augustus dedit.

A.D.A

Agro dando assignando. Agris dandis assignandis (Trriumvir).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

A.D.A.I.

Agris dandis assignandis iudicandis.

AD AUGVST.C.P.

Ad Augusti templum comprobatum pondus.

AD B

Ad balneas.

AD B. DAMNATORVM

Ad bona damnatorum.

AD CLAR

Ad claritem.

ADE

Adesse.

ADF

Adfines. Adfuerunt.

AD.F

Ad finem. Ad fidem. Ad frontem.

AD. FAL. VEGET

(Procurator) ad Falernas (vites) vegetandas.

AD FR

Ad frontem.

AD FRU.EMN

Ad fruges emendas.

AD FRV.EMV

Ad frumentum emendum (o).

ADI

Adiutor. Adjutrix (legio).

ADIAB

Adiabeniatus (o). Adiabeniatus (o).

ADI.VI.P.VI.F

Adiutrix sexum pia sextum fidelis (legio).

ADIUT.PRAEF

Adiutor praefecti.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

ADIVT.PROC

Adiutor procuratoris.

ADIVT.TABVL

Adiutor tabulariorum.

ADIUT.TRIBUN

Adiutor tribuni.

A.D.K

Ante diem kalendarum.

ADL

Adlectus. Adulteravit.

ADL.AER

Adlectus aerario.

ADLEC.IN.DEC

Adlectus in decurias.

ADLEC.IN.V.D

Adlectus in quinque decurias.

A.D.M.H.M

Absit dolus malus hoc monumento.

ADN. ADNEP

Adnepos.

ADOP

Adoptivus.

A.DIP

Ante diem pridie. Ad quingentos pedes.

ADP

Adoptivus (+).

A.D.PF

Adiutrix pia fidelis (legio).

ADQ

Adquiescit (+). Adquisitus (+).

ADQS

Ad quaestiones.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

A.D.R

Anno Dominicae Resurrectionis (+).

A.D.S

Ager divisus Sigensibus.

ADSOR

Adessor.

ADV

Adventus.

A.D.V

Ante diem quintum.

ADVOC.PVB

Advocatus publicus.

ADVOV.REIP

Advocatus reipublicae.

AD XS.N.LX.MIL

Ad sestertios nummos sexagies millies.

A.E

Actum esse. Amicus (ou amica) eius.

AE

Aelius. Aere. Ave.

AE.C

Aere conlato. Aere communi. Aedilis curulis (ou curiatus)

A.E.C

Anno Emmanuelis Christis (+). Anno aerae communis (+).

AEC.AEQVOR

Aecorna (dea).

AE.C, AE.CUR

Aedilis curulis (o).

AE.D

Aedem dedicavit.

AED

Aedes. Aedilis. Aedituus. Aedilitas. Aedificium (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

AED.CER

Aedilis Cerialis.

AED.COL

Aedilis coloniae.

AED.CVR

Aedilis curulis (o).

AEDD

Aediles (duo).

AED.DES

Aedilis designatus.

AED.FIDISS

Aedilis fidissimus (+).

AED.QQ

Aediles quinquennales.

AE.D.S.P

Aedem dicavit sua pecunia.

AED.EQ

Aedilitas equestris.

AED.ET PR.SAC.VOLK.FAC

Aedilis et praetor sacris Volcano faciundis.

AED.HAB.IVR.DIC.Q.PRO.PRAET

Aedilis habens jurisdictionem quaestoris pro praetore.

AEDIC

Aedicula.

AED.I.D

Aedilis jure dicundo.

ADEIL

Aedilis.

AEDILIC

Aedilicius.

AEDIT

Aedituus.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

AED.IVR.DIC

Aedilis jure dicundo.

AED.LVSTR

Aedilis lustralis.

AED.P

Aedilicia potestate.

AED.PL

Aedilis Plebis (+).

AED.PL.CER

Aedilis plebis cerialis.

AED.PRO.II

Aedilicia potestate iterum.

AED.PRO.Q

Aedilis pro quaestore.

AED.Q

Aedilis quaestor.

AED.Q.P

Aedilis quaestoriciae potestatis.

AED.S

Aedes sacrae. Aedem sacravit.

AED.VEN

Aedes venales (ou Veneris).

AEG

Aegyptus.

AEL

Aelius. Aelia.

A.E.M

Aram eius memoriae (ou monumenti).

AEM, AEMI

Aemilia (tribus, regio).

A.E.O.P.E.F

Alpha et Omega, principium et finis (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

AE.PI.F.FI

Aeterna pia felix fidelis.

AE.P.ST.F.C.E.I

Aere publico statuum fieri curavit et iussit.

AEQ (pour EQ) III PL

Eques tripalis (ou triplarius, triplicarius).

AER

Aerum (stipendiorum). Aera. Aerarium. Aereus.

AER.COLL ou CONL

Aere collato (ou conlato).

AER.MIL

Aerarium militare.

AER.P

Aere publico (o). Aerario publico (o).

AER.PVB.H.M.P.C

Aere publico hoc monumentum poni curarunt (+). Aere publico hoc monumentum ponendum curavit.

AER.S (ou SAT)

Aerarium Saturni.

AEST

Aestimatus.

AET

Aeternitas. Aeterna. Aeternus.

AEV

Aevocatus.

A.F

Auli filius (o). Ara facta.

AF, AFR

Africa.

A.F.C

Amico faciendo curavit.

A.FR

A fronte.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

A.FRVM.CVB

A fromento cubicularorium.

AG

Ager. Agit. Agonalia. Ago. Argentum. Agrippa. Augustus (+).

A.G

Agens gratias. Amico (ou animo) grato (+).

AG.GV

Agens gratia vovit.

AGIT

Agitator.

A.G.IV.C.P

Arborum genera quattuor cetera privata.

AGN

Agnus (+).

AGO, AGON

Agonalia.

AG.PA

Agios Paulus. Sanctus Paulus (+).

AGR

Agriara.

AGR.DAND.ADTR.IV

Agris dandis adtribuendis judicandis.

AGS

Augustus (+).

A.G.T

Augustus.

AGT

Augustas (+). Agit. Agitur.

AGV.M

Amico (ou amico) grato vovit merito (ou monumentum).

AG.V.P.P

Agens vices praefectorum praetorio.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

A.H

Ad honorem.

AH.D.M

Amico hoc dedicavit (ou dedit) monumentum.

A.H.N.P

Ad heredem non pertinet .

A.I

Assium singulorum.

A.I.A

Agris judicandis adsignantis.

AID

Aidilis (Aedilis).

AID.CVU

Aidilis curulis.

AID.PL

Aidilis plebis.

AID.SEN.COP

Aidilis senator cooptatus.

A.IM

Anno imperii (+).

A.IN.C

Aera in circuitu.

A.K

Ante kalendas (+).

AL

Alumnus.

A.L

Actarius legati. (Augusti ou Augustae) libertus (ou liberta). Assium quinquagenum. Annos quinquaginta. (Et si qui) alii liberti (erunt). Auli libertus (o).

A.L.A

Aliter lex ait. Amico libens animo. Aram libens animo.

ALB.VET

Album veteranorum.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

A.L.E

Animo libenti erexit.

ALE

Alexandria (o).

A.L.F

Amico libens fecit. Animo libenti fecit. Aram libens fecit.

A.LIB

A libris.

ALIMENT

Alimentarius.

ALIM.QUAEST

Alimentorum Quaestor.

ALLEC.IN V DECUR

Allectus in quinque decurias.

ALLECT.ARK

Allector arcae.

A.L.P

Amico libens posuit. Aram libens posuit. Animo libenete posuit.

ALP

Alpini (Cohors).

ALT

Altus.

ALUM

Alumnus. Alumna.

A.L.V.S

Animo libens votum solvit.

ALV.TIB.ET.RIP.ET.CLOAC.URB

(Curator) alvei Tiberis et riparum et cloacarum Urbis.

A.L.XXXIII

Aera lata (pedes) XXXIII.

AM.BM

Amico bene merenti (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

A.M.B.M.C

Amico bene merenti curavit (+).

A.M.C

Amico (ou Amicus) monumentum condidit. Amico (ou amicis) memoriae causa. Amoris monumentum constituit.

A...M...

Annorum... mensium...

AM

Amen (+).

A.M.

Ave Maria (+).

A.M.D.G

Ad majorem Dei gloriam (+).

A MILL

A militis.

AMI.OPT

Amico optimo.

AM.M.CON.ET.SIB

Amico monumentum condidit et sibi.

AM.P

Amico (ou Amicus) posuit.

AMP

Amphora.

AMPH

Amphiteatrum.

AMPLI.PEC

Ampliori pecunia.

AMPL.ORD

Amplissimi ordinis.

AMR

A maioribus.

A.M.S

A monumento suo. Avernis manibus sacrum.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

AM.S.P

Amico suo posuit.

A.N.

Augusti nostri.

AN

Annus. Anno, etc. Annius.Aniensis (tribus).

AN.AB.URB.CON

Anno ab urbe condita.

AN.C.H.S.E

Annorum centum hic sita est (+).

AN.D

Ante diem.

A.N.F.F

Annum novum faustum felicem.

ANI, ANIES

Aniensis (tribus).

AN.N, ANN.NAT

Annos natalis. Annos natus (ou nata).

ANN

Annona. Anniensis (tribus).

ANN.AUG

Annona Augusti.

ANN.FR

Annona frumentaria.

ANNI

Anniensis (tribus).

ANN.PL.M

Annos plus minus.

ANNUN.B.M.V.O

(Die) annuciatibus beatae Mariae Virginis obiit (+).

ANN.V.R

Annona urbis Romae.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

AN.P

Anno provinciae.

ANS

Annis.

AN.S.S

Anno suprascripto.

ANT

Antonius (+).

ANT

Antiochia.

AM.XV.PR.H.O.C.S

Annorum (ou annis) quindecim progressus hostem occidit civem (ou cives) servavit (o).

A.O

Amico optimo.

A.O

Alpha et Omega (principium et finis) (+).

A.O.B.M F

Amico optimo benemerenti fecit (+).

A.O.F.C

Amico optimo faciendum curavit (+).

A.O.R

Amico optimo requies (+).

A.O.V.F.D.S, AE. M.Q.M.D.C.S.

Amico optimo viro fideli de suo aere moerensque monumentum dedit, curavit, statuit.

A.P

(In) agro pedes. Aedili potestate. Aedilicia potestate. Amans pater (+). Amico posuit (+). Animo pio (+). Anno provinciae. Aram posuit. Arca publica. Auro puro (ou publico). Argenti pondo. Argento publico (o).

AP

Apollo. Apollinaris (legio). Aprilis. Applus (o). Apud (o).

A.P.B.M.F

Amico pientissimo benemerenti fecit (+). Animo prompto benemerenti fecit.

A.P.C

Ager publicus Cirtensium.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

A.P.CHR.N., A.P.C.N

Anno post Christum natum (+).

A.P.F

Argento publico feriundo (o).

AP.L

Apii libertus (o).

APL

Aprilis (+).

A.PL.M.IVG

Agri plus minusve iugera.

APOL

Apollo. Apollinis. Apollinaris (legio).

A POP

(Tribubus militum) a populo.

A. POTESTATE

Aedilicia potestate.

APP

Appius. Appellatione.

A.P.PO

Amico (ou Amicus) publice posuit.

A.P.Q

Ad pedes quinque.

A.P.R

Aerarium Populi Romani. A populo Romano.

APR

Aprilis.

A.P.R.C

Anno post Romam conditam.

A.P.R.E

Anno post reges exactos.

APRL

Aprilis (+)

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

APS

Apostulus (+)

A.PV

Argento publico (o). Auctoritate publica. Aere publico. Anno provinciae.

A.P.V.C

Anno post Urbem conditam.

AQ

Aqua. Aquarius. Aquiescit. Aquilifer. Aquileja (o).

AQ

A questionibus.

AQU

Aquarius.

AQ.CO

Aquarius cohortis.

AQ.E.I

Aqua et igni.

A.Q.ER.PP.R.I

Aut qui erunt proximi recte liceat.

A.Q.E.R.P.P.R.L

(Ei) ad quem ea res pertinet pertinebit recte licet.

A.Q.I.C

Anima quiescat in Christo (+).

AQ.MAR

Aqua Martia.

AQ.N

Aquileiae notata.

A.Q.PR

A questionibus Praefecti.

AQ.P.S

Aquileiae pecunia signata (o).

AQ.STAT

Aquae Statiellae.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

AQV

Aquilifer. Aquarius.

AQVIL ou **AQL**

Aquileja (o).

AQVIT

Aquitani (cohors).

A.R

A rationibus. Anno resurrectionis (+). A recta. A ripa.

AR

Ara. Arietes. Arniensis (tribus). Artifex. Aruns. Arelatum (o).

ARAB

Arabicus (o).

A.RAT

A rationibus.

ARB

Arbitratu.

A.R.B.I.T.A

A re bene iudicata temere appellasti.

ARBITR

Abitrio. Arbitratu.

ARB.PR

Arbitrio Praetoris.

ARC

Arcifer. Arca. Arcarius. Architectus. Archimimus.

ARCB

Archibucolus.

ARCHIG

Archigallus. Archigybernes.

ARCHIT

Architectus (classis).

ARCH.MYST

Archimysta.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

ARCHS

Archiepiscopus (+).

AR.DD

Aram dedicavit.

AR.DON.D

Aram dono dedit.

AREP'

Archiepiscopus (o).

AREPS

Archiepiscopus (o).

A RET

A retro.

A.RET.P.III.S

Ante retro pedes tres semis.

ARG

Argentarius. Argenteus. Argentum.

ARG.P

Argenti pondo (o). Argento publico.

ARG.PVB

Argento publico.

ARG.R.V.P.S.P

(Ex) argento rudi quinque pondo sua pecunia.

A.R.I.M.D

Anima requiescat in manu Dei (+). Animo religioso iussit monumentum dari (+).

ARK

Arcca. Arcarius.

ARL

Arles (o).

ARM

Armiger. Armilustrium. Armamentarium. Armatura. Armatus. Armiger. (Mars). Armenia. Armorum. Armeniacus (o).

ARM.CVST

Armorum custos.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

ARM.P

Aram posuit. Aram marmoream posuit. Arma publica.

ARN

Arniensis (tribus).

ARNI

Arniensis (tribus).

AROMAT

Aromatarius.

AR.P

Aram posuit. Ara posita. Ara pacis (+).

AR.ST

Aram statuit.

ARV

Arvalis.

AR.VV.DD

Aram votivam dono dedot. Aram vovot dedicavit.

A.S

A sacris. Ara sacra. Amico suo. A solo. A senatu.

AS

Annos (+).

A.SA

Ala Sabiniana.

ASC

Ascia. Asclepiades.

A.S.F

A solo fecit (ou fecerunt).

A.S.F.C

Aere suo faciendum curavit. A solo faciendum curavit (ou curaverunt).

A.S.L

Animo solvit libenti.

A.S.L.F

Amico suo libens fecit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

ASP

Aspritudines.

A.S.P.P

Aram sua pecunia posuit.

ASS

Assessor (+).

AST

(H) astatus. Astures (ala).

A.S.TT

Amico suo titulum.

A.SVBSCR

A subscriptionibus.

AT

Atta. Attus. Autem (+).

A.T.COX'

A tergo coxae.

ATR, ATRI

Atriensis. Atriarius.

A.TT

Addit titulum. Addito titulo. Addidit testamento titulum.

A.V

Agens vices. Amphora vini. Assium quinum. Aedilis vici. Argenti uncia. Ave (+). Ave vale (+). Annos vixit (+).

AV

Augutalis. Augustus. Aulus. Aurelius. Augur (o). Aurum. Ave (+). Aventinus.

A.V.C

Ab urbe condita.

AVCT

Auctoritate. Auctor.

AV.E.OSS.Q.PR.VIAT

Ave et ossa quieta precare viator (+).

A.V.F.O.D.V.S.C

Aediles vici Furfensis opus de vici scitu curarunt.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

AVG

Augur (o). Augustus (o). Augustalis.

AVGG

Augusti (duo) (o). Augustorum (o).

AVGGG

Augusti (tres).

AVG.L

Augusti libertus.

AVG.MAX.AVG

Augur maximus augurum.

AVG.N

Augustus noster. Augusti nostri.

AUG.N.V

Augusti nostri verna.

AVG.P.AN

Augusta Pannoniorum Antoniniana (ala).

AVG.PVB.P.R.Q

Augur publicus populi romani Quiritum.

AVGTIS

Augustis.

AVGVS

Augustus (mensis).

AUGUST

Augustalia. Augustalis. Augustalitas.

AVGVST.PERP

Augustalis perpetuus.

A.V.I.S.P.A

Anima vivat in sempiterna pace amen (+).

A.V.L

Animo vovit libens. Annos vixit quinquaginta. Agens vices legati.

AVN

Avunculus.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

A.V.P

Agens vices praesidis.

AVR

Aurelius. Aurariae. Auriana (ala).

AVRR

Aurelii (duo).

AVTHEM

Athemarium.

A.V.XX

Annos vixit viginti.

A.X

Annis decem. Anno decimo. Anno Christi (+).

A.XX.H.EST

Annorum viginti hic est (+).

AYG

Agyptus (Aegyptus).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

B

B

Badius. Balneator. Beatissimus (+). Beatus (+). Belinus. Bene. Beneficiarius. Beneteranus (Veteranus). Benemerenti. Bis. Bixit (vixit) (+). Bona. Bonus. Botum (votum). Bos. Bovem. Brachium. Brutus. Burra. Burrus. Bustum. Tercentum (+).

B

Beatus (+). Tria milia (+).

B

Beneficiarius.

B.A.

Bona actio. Bixit (vixit) annos. Bonis auguriis. Bona aurea.

BA

Bona (+).

B.AC

Bona actio.

BAD

Badius.

B.AE.Q.V

Bene aeternumque vale (ou valeas).

BAL

Balneator. Balbus.

B.A.L

Bixit (vixit) annos quinquaginta (+).

BA.N

Bona nostra.

B.AO.M

Bonae alpha omega memoriae.

B.A.P

Benemerenti aram posuerunt.

BAP

Baptista (+).

BAR

Barchinona.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

B.A.S

Bacaci Augusto sacrum.

BASII ou BASSIL

Basilica.

BATS

Beatus (+).

B.AV

Bonis avibus (ou auspiciis).

BB.FF

Beneficarii.

BB

Beneficarii.

B.B

Bene bene (optime). Bonis bene. Bene bixit (vixit).

BB

Beneficarii.

B.B.ET.MAL.B

Bonis bene et malis bene.

B.B.M.B

Bonis bene, malis bene.

BB.MM

Bene merenti.

B.B.M.M

Bonis bene, malis bene.

BB.VV

Boni viri.

BB.VV.QQ

Boni viri quinquennales.

B.C

Bona caduca.

B.COS

Beneficiarius consuli (ou consularis).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

B.D

Bona Dea.

B.DD

Bonis deabus.

B.DE.S.M

Bene se merenti.

BEL

Belae (cohors).

BE.ME

Benemerenti.

BE.ME

Beatae memoriae (+).

BE.ME.DE

Bene merente de (se).

BE.ME.DE.S

Bene merenti de se.

BE.ME.FEC

Bene merenti fecit.

B.E.M.M.FECI

Benemerenti memoriam feci.

BENE.D.S.M

Bene de se merenti.

BENEF

Beneficium.

BENEM

Benemerenti.

BENIR

Beneriae (Veneriae) (+).

BENIF

Beneficiarius (Beneficiarius).

BEN.M

Benemerenti.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

BEN.M.M.F

Benemerenti memoriam fecit.

BE.TR

Beneficiarius tribuni.

B.E.V

Bene aeternum vale (ou valeas) (+).

BF

Beneficium. Beneficiarius. Beneficiatus.

BE

Benefactum (+).

B.F

Beneficiarius. Bonum factum. Bona fortuna (+). Bos foemina. Bona foemina (+). Bona fide (+). Bona filia.

B.F.A.IUNCT

Boves foeminae auro junctae.

BFC

Benefecit. Beneficium.

BF.COS

Beneficiarius consularis.

B.FI.C

Bonae fidei contractus.

BF.LEG.LEG

Beneficiarius legati legionis.

BFO

Beneficio.

BF.SEXM

Beneficiarius (tribuni) semestris.

B.H

Benemerenti haeres. Bonorum haeres.

B.H.E.I

Benemerenti haeres erigendum jussit.

B.H.M

Bene hic maneat.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

BI

Beati (+).

BIB

Bibes (vives) (+).

BIBAT

Bibatis (Vivatis) (+).

B.I.C

Bibas (Vivas) in Christo (+).

B.I.E

Benemerenti iussit erigendum (+). Bona iuveniuntur eorum (+).

BIP

Bipedalis.

B.I.S

Benemerenti impensa sua (+). Bona inventa sunt (+).

BIS

Bisellarius.

BIS.F

Bis fusum (vinum).

BIS.VI.AUG

Bisellarius sevir augustalis.

BIX

Bixit (vixit).

BIX.PRI

Bixellarius (vexilarius) principalis.

B.K.M

Beteranus classis Misenensis.

B.M

Bona mens. Bonae memoriae. Bene militavit (+). Bene merito (+). Bene merenti. Bene maneat. Bonis Manibus. Bon mas. Beatae memoriae (+). Bona materna (ou mater ou mulier) (+).

BM ou **BM**

Beatae memorae (+). Bonae memoriae. Benemerenti (+)+. Benemerito (+).

BM

Beatum (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

B.MB

Bene merentibus. Bonis Manibus.

B.MB.S

Bonis Manibus sacrum. Benemerentibus sacrum.

B.M.C.F

Bene merentibus cinerarium fecit (ou curavit faciendum).

B.M.D

Bene merenti de (se).

B.M.D.S

Bene merenti de se.

B.M.D.S.F

Bene merenti de se fecerunt.

B.M.E

Bene merenti erexit. Benemerenti monumentum erexit.

B.M.E.S.S.E

Benemerenti et sibi sepulchrum erexit (ou elegit).

B.M.F.

Bene merenti fecit.

B.M.F.C

Bene merenti faciendum curavit (ou curaverunt).

B.M.F.C.R

Bene merenti faciendum curavit requietorum (+).

B.M.F.C.D.S

Bene merenti fecerunt de suo.

B.M.FF

Bene merenti fecerunt.

B.M.FEC

Bene merenti fecit.

B.M.H.E

Bonae memoriae hic est.

B.M.H.ET.L

Bene merenti heredes et liberi (ou liberti).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

B.M.M.P

Bene merenti monumentum (ou memoriam) posuit.

B.MN

Bene maneat.

B.M.P

Bonae memoriae puella. Bene merenti posuit (+).

B.M.P.C

Bene merenti ponendum curavit. (+).

B.M.P.I

Bene merenti posuit infelix (+).

B.M.R

Bonae memoriae religiosa (+).

B.MRT

Bene merenti.

B.M.S

Bonae memoriae sacrum.

B.M.S.C

Benemerenti sepulchrum condidit.

B.M.V

Bonae memoriae vir. Beatae Mariae Virginis (+).

BN

Bene (+).

B.N.M

Bene merenti. Bonae memoriae (+).

BN.M.P.C

Benemerenti ponendum curavit.

BN.MRA

Bene memoria (+).

BN.MRT

Bene merenti.

BO'.ME'

Bonae memoriae (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

B.OPIF

Bona opifera.

BO.R.E.C.H

Bonum requietorum ei curavit heres.

B.P

Bonus puer (Deus) (+).

B.P.D

Bono publico datum.

B.PR

Beneficiarius Praefecti. Beneficiarius Praetoris.

B.PRAEFECTOR.PRAETOR

Beneficiarius Praefectorum Praetorii.

B.PR.PR

Beneficiarius Propetoris. Benefeciarius Praefectorum praetorio.

B.Q

Bene quiescat (ou quiescant) (+).

B.Q.DUL.M.M

Bene quiescas dulcissime mi marite (+).

B.Q.I.P

Bene quiescas in pace (+).

BR

Britannia. Britones (cohors). Breuci (cohors). Bonorum (+).

BRAC

Bracaraugustani (cohors).

BRIT

Bruttium. Britannicus (o).

BRITO, BRITT

Britones (numerus).

B.R.N

Bono Reipublicae natus.

B.R.P.N

Bono rei publicae natus (o).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

BRT

Britannicus (+).

B.S

Bene satis-fecit (ou sit). Benemerenti sepulchrum (+). Bona sua. Bonus servus. Brachium secundum.

BS

Beatus (+).

B.S.PR

Beneficiarius Subpraefecti.

BT

Beatus. Brevi tempore (+).

B.TR ou B.TRB

Beneficiarius Tribuni (cohortis).

BUC

Buccinator.

BUCIN

Buccinator (Buccinator centuriae).

BU.SIG

Bucranium signavit.

BV ou BVCC

Buccinator.

B.V

Bene vale (ou valete, valeas, vivas, vixit). Bonus vir (+).

B.VIX

Bene vixit.

BVL

Buleuta.

B.V.Q.L

Bene valeas qui legis.

BV.SIG

Bucranium signavit.

BV.SV

Buccinator supra (numerus).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

BVS.V

Bonus vir (+).

B.V.V

Bene vale, vale. Balnea, vina, Venus.

BX

Bixit (Vixit) (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

C

C

Caesar. Caius. Canis. Candidatus. Capsarius. Caput. Castra. Castrum. Kalendae. Cedit. Censuere. Centum. Centenarius. Centurio. Centesima. Centuviri. Christus (+). Cineres. Circiter. Circus. Circenses (ludi). Citra. Civis. Civitas. Claritatis. Classarius. Claudius. Claudia (tribus). Codicillarius. Cohors. Colonia. Colonus. Comitia. Comitalis (dies). Commune. Compos (voti). Concessum. Condemno. Condidit. Congius. Conjux. Consule. Constans (legio). Corona. Corpus. Cubitus. Cum. Cura. Curator. Curavit. Curaverunt. Curia. Curulis. Custos. Cusus. Cypri.

C'.

Cum (+).

C

Centum milia.

C (à l'envers)

Caius. Caia (ou Gaia). Caput (?). Centesima. Centuria. Coronarum. Centurio. Colonia. Conductor. Coniux. Decuria. Contrascriptor. Controversia (+). Sextarius. Cum (+). Centuria. Centurio.

CA

Caesar. Capitolina. Carissimo. Candidatus. Carcerarius. Camilia (tribus).

CA

Causa. Contra (+).

C.A

Caesarea Augusta. Custos armorum. Curam agens. Curam agit.

C.A.A.A

Colonia Aelia Augusta Aeclanum.

C.A.AQ

Colonia Aurelia Aquensium.

C.A.D.A.I

Colonis Agrorum dandorum adsignandorum jus.

CAELT

Caelestis (+).

CAES

Caesar (o).

CAESS

Caesares (o). Caesarum (o).

C.AG ou AGENT

Curam agente.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

CAL

Calendae. Caligo. Calabria.

C.A.M

Causa mortis (+).

CAM ou **CAMIL**

Camilia ou Camillina (tribus).

CAMP

Campania. Campestris (cohors).

CAN

Canatheni (cohors). Cabanae. Cabanenses.

C.A.N

Colonia Augusta Nemausus.

CAP

Capitalis.

C.AQ

Civis Aquensis.

CAR

Carcerarius. Carmentalia. Carpicus (o). Carthago (o).

CAR.COI ou **CAR.COIV**

Carissimae (ou carissimo) coniugi.

CAR.M

Carpicus maximus.

CAS

Castra. Castris.

CAT

Catania (o).

C.B

Colonia Beneventana. Compos boti (voti) (?). Coniux bona.

C.B.F

Coniugi bonae fecit (+).

C.B.M

Coniugi bene merenti. Coniubi benemerenti maritus (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

C.B.M.F

Coniubi benemerenti fecit (+).

C.B.M.P

Coniugi benemerenti posuit (+).

C.C

Caesares. Calumnia causa. Causa cognita. Collegii consensu. Consilium capit. Collegium Centenariorum. Coniugi carissimae. Curator Coloniae. Censuerunt cucnti. Colonia Claudia. Certa constans (legio). Coloni coloniae. (Agens) curam carceris. Carissimae conjugii (+).

CC

Ducenarii (Procurateurs de l'Ordre equestre).

CC (à l'envers)

Centuriones. Ducenarius. Gaiae (foeminae duuae).

CC

Circum. Caesares (o). Caesares duo. Gaii duo. Ducenarius. Consules (+). Clarissimi (+). Ducenti (+).

CCA

Caesaribus (duobus).

C.C.A

Colonia Caesaraugusta.

C.C.A.A.A

Coloni Coloniae Augusta Alexandrianae Abellinatium.

CCC (à l'envers)

Tricenarius. Gaiae (foeminae tres).

C.C.C

Coire convocari cogi. Colonia Copia Claudia. Tres Gaii. Cum consilio collocutus. Trecenarius.

CCCC

Quadringenarius.

C.C.C.D

Cum consilio collucutus dixit.

C.C.D.D.PVBL

Corona civica donatus decreto publico.

CC. (à l'envers)L

Durarum mulierum libertus.

CC.NN

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Caesari nostri.

CC.R

Curator civium Romanorum.

CC.SS

Consulibus.

CC.V.V

Clarissimi viri.

C.C.V.V

Curator curiatus virginum vestalium.

C.D

Caesaris decreto. Clarissimo Decurioni. Compos dedicavit (ou dat). Consulto decurionum.

C.D.D

Creatus decreto decurionum.

C.E

Curavit erigendum. Curam egit.

CE

Centurio.

C.E.B.Q

Cineres eius bene quiescant (+).

CEN ou CENS

Censor (o). Censuit. Censitor.

CEN

Centurio.

CEN.POT

Censoria potestate (o).

CENT

Centenarius. Centenarii. Centurio.

C.E.Q

Cineres ei quiescant. Curam egit Quintus.

CER

Cerealia.

CES

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Censor. Censores.

CESQ.I.P

Cesquit (quescit). in pace (+).

C.F

Clarissima foemina. Clarissimus filius. Caij filia. Coniux (ou Coniugi) fecit. Concordes facerunt. Curavit faciendum. Curavit fieri (+).

C.F.C

Coniux faciendum curavit. Censores faciendum curarunt.

C.F.C.N.C.P

Caij filius. Lucii nepos. Lucii pronepos.

C.F.M

Curavit fieri monumentum.

C.F.N

Conductor ferrarium Noricarum.

C.F.R

Curavit fieri requietorium (+).

C.G.P.F

Cohortes germanicae piae fideles.

C.H

Curavit heres. Custos horti.

C.H ou **C.H.O**

Cohors.

C.H.L.S.E

Corpus hoc loco sepultum est (+).

C.H.M

Curavit (ou Condidit) hoc monumentum.

C.I

Centum milia.

C.I

Clarimus juvenis. Colonia Julia.

CIB

Civitas (+).

CIK

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Cicatrices.

C.I.P.C.N.M

Colonia Julia Paterna Claudia Narbonis Martii.

CIR

Circum.

CIR.CON

Circum condidit. Circences constituit

C.I.S

Colonia Julia secundanorum.

CIZ

Cizica (o).

C.K. ou C.CA

Coniugi carissimae (ou carissima).

C.K.F

Conjugi carissimae fecit.

C.K.L.C.L.F.C

Coniugi carissimo, loco concesso, libenter fieri curavit.

C.L

Gaii libertus (ou liberta). Cives latini (?). Cum lacrymis (+). Colonia latina (+).

CL

Classis. Clarissimus. Claritas. Claudius. Claudia. Claudialis. Clustomina (tribus). Colonia (+). Conlibertus (+).

CL Caiae libertus (ou liberta). Mullieris libertus (ou liberta). Conliberta.

CLA

Claudia (tribus). Claritas. Claudius. Clodia.

CLA.BRI

Classis Britannica.

CLAR

Clarissimus. Clarissima.

CLAS.PR

Classis praetoria.

CLAVD

Claudialis (flamen).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

C.LEG

Centurio legionis.

CL.F

Clarissima filia (ou foemina) (+).

CL.G.P.F

Classis germanica pia fidelis.

C.L.P

Coniugi (ou coniux) libens posuit. Cum lacrymis posuit (ou posuerunt) (+).

CL.PR

Classis Praetoria.

CLS

Clerus (?) (+).

CL.V

Clypeus votivus. Clarissimus vir (+).

CL.VV

Clarissimorum virorum (+).

CM

Comes.

C.M

Curavit (ou condidit, ou constituit) monumentum. Collegium (ou corpus) mensorum. Causa mortis (+).

C.M.F

Clarissimae memoriae foeminae. Coniux monumentum fecit. Curavit monumentum fieri (+).

C.M.P

Clarissimae memoriae puer.

C.M.S

Condidit (ou constituit) monumentum sibi. Curavit memoriam sibi. Condidit marito sepulchrum.

C.M.T

Curavit monumenti titulum.

C.M.V

Clarissimae memoriae viro (ou vir).

CN

Cnaeus (Gnaeus). Consulatus.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

C.N

Caesar noster. Civitas (ou colonia) Nemausensium.

CNSL

Consulis.

CNS

Censor. Consulatus. Consulatum. Consul. Census (+).

CO

Codicillarius. Cohors. Conjux. Coventina (dea). Condemno.

C.O

Coniugi optimo (ou optimae).

C.O.B.Q

Cum omnibus bonis quiesce (+).

CO.CA

Coniugi carissimo.

COD

Codicillarius.

COD.TRI

Codicillarius Tribuni.

COER

Coeravit (curavit).

COH

Cohors.

COHH

Cohortes.

COH.I.P.C

Cohors I pia constans.

COH.III.P.P.V

Cohors tertia Praetoria Pia Victrix.

COH.II.VIG

Cohors secunda vigilum.

COH.P.S

Cohors prima sagittariorum.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

COI.K

Coniugi Karissimae (+).

COIR

Coirarunt (curarunt).

COIUG

Coniugis (+).

COL

Colonia. Collegium. Collega. Columbarium. Coloni. Collina (tribus).

COL.COL

Coloni Coloniae.

COL.FL.AUG

Colonia Flavia Augusta.

COL.IVL.G

Colonia Julia Gemina.

COL.I.V.T

Colonia Julia Victrix Triumphalis.

COL.KAL

Collocatus Kalendis.

COL.CENT

Collegum centenariorum.

COLL

Collegium. Collocatus. Coloniae. Collibertus. Collapsum.

COL.L

Coloniae libertus.

COLLEG.FAB

Collegium fabrum.

COL.LIB

Coloniae libertus.

COL.SEP

Coloniae Septimia.

COL.SER

Coloniae servus.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

COL.VAL

Colonia Valentia.

COL.VEN

Colonia Veneria.

COL.VLP

Colonia Ulpia.

COM

Comes. Commageni (cohors). Commentariensis. Commanipularis. Commune.

C.O.M

Cum omnibus meis.

COM.L

Commentariorum loco.

COMM

Commentariensis.

COMM.CON.S.FECER

Communi consensu fecerunt.

(A) COMM.RAT.PATRIM

A Commentaris Rationis Patrimonii.

COMP

Compitalia.

COM.R.P

Comes rei privatae.

COM.S.B.M

Commilitoni suo Benemerenti.

COM.S.C

Comes sacri consistorii.

COM.S.L

Comes sacrarum largitionum/

CON

Consularis. Consulibus. Consul. Coniux. Constat. Contubernalis. Constantinopolis (o).

CON.B.M.F

Conjugi benemerenti fecit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

CON.CEL

Contubernalis cellarius.

COND

Conductor.

CONG

Coniugi.

CONI.B.M.P

Coniugi benemerenti posuit.

CONIV.KAR.PONEND.CUR.ET SUB.ASC.DEDIC

Coniugi Karissimae (ou Karissimo) ponendum curavit et sub ascia dedicavit.

CON.KAR

Conjugi Karissimae (ou carissimo).

CONL

Conlatus. Conlegium.

CON.O.S.P

Coniugi optimae (ou optimo) sepulcrum posuit.

CON.R.F.C

Conjugi rarissimo faciendum curavit.

CONS

Consualia. Conservator. Consensu. Conservus. Consistens. Consul. Consulibus. Consularis. Consulatus. Constantinopolis (o).

CONSECUT.HONORES.AEDILIC

Consecutus honores aedilicios.

CON.SEN.ET EQ.OR.PQ.R

Consensu senatus et equestris ordinis populi que romani.

CONS.ORD

Consul ordinarius.

CONSP

Constantinopolis (+).

CONS.MEM.V

Consularis memoriae vir.

CONS.P.S

Consularis provinciae Siciliae.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

CON.S.S

Consulibus suprascriptis.

CONST

Constantinopolis (o).

C.OR

Consul ordinarius.

COR

Cohors. Cornelia (tribus). Cornicen. Cornicularius. Corpus. Corona. Curavit.

CO.RA.FE

Conjugi rarissimo fecit.

CORNICULAR.PRAEF.ANNO

Cornicularius Praefecti annonae.

CORNICUL.TRIB

Cornicularius Tribuni.

COR.PR

Cornicularius Praefecti.

CORR

Corrector.

COR.S.PR

Cornicularius Subpraefecti.

COS

Conservus. Consul (o). Consularis.

COS.A.A.S.E.V

Consules ambo, alterve, si eis videbitur.

COS.DES

Consul Designatus.

COS.DES.ITE

Consul designatus iterum.

COS.DES.S.D

Consuli designato salutem dicit.

COSE

Consensu.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

COS.II

Consul secundum.

COS.III.IMP.III

Consul tertium imperatir quartum.

COS.ITER

Consul iterum (o).

COS.ITER.ET TERT.DESIG.

Consul iterum et tertium designatus (o).

COS.OR

Consul ordinarius.

COS.ORD

Consul ordinarius.

COS.QVINQ

Consul quinquies (o).

COSS

Consules (o). Consulibus (o). Consulatus. Consulis.

COSS.DES

Consules designati.

COSS.PRAE.TRIBB.PLS.P.PL.Q.R

Consulibus, praetoribus, tribunis plebis, senatui, populo, plebique romanae.

COS.VIR

Consularis vir.

COS.XIIII.LVD.SEC.FEC

Consul decimum quartum ludos seculares fecit.

CO.TR

Codicillarius tribuni.

C.P

Castra praetoria. Castra peregrina. Caesaris permissu. Clarissimus puer. Clarissima puella. Curavit poni (+). Curaverunt ponendum (+). Castor (et) Pollux. Coniugi pientissimae. Comprobatum pondus. Censoria potestate. Cui praeest. Cai pronepos.

C.P (le **P** à l'envers).

Clarissima puella.

C.P.E

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Communi pecunia erexerunt. Conditorium patri (ou publice) erexit.

C.P.F

Claudia pia fidelis (legio).

C.P.M.P

Coniugi pientissimae memoriam posuit.

C.P.P

Clarissimi praesidis provinciae. Curator pecuniae publicae. Conductor publici portorii.

C.P.Q.K

Clarissimus puer questor candidatus.

C.P.R

Coniugi posuit requiestorum (+).

C.P.S

Curavit poni sibi (ou sepulcrum). Curavit pecunia sua (ou proprio sumptu). Coniugi posuit sepulcrum.

C.P.S.E

Curavit pecunia sua (ou proprio sumptu) erigi.

C.P.STAT

Curaverunt ponendam statuam.

C.P.T

Curavit poni titulum (ou tulmutum). Coniugi posuit titulum (tulmultum). Curavit ponendum tumultum.

C.Q

Cum quo (+). Cum qua (+).

C.Q.F.ANNOS

Cum quo vixit annos... (+).

C.R

Civitas Romana. Civis Romanus. Civium Romanorum. Coniugi rarissimo. Corpus requiescit (+).

CR

Contrarius (+).

C+R

Cum cruce requiesco (ou requiescit) (+).

C.RA

Coniugi rarissimo.

C.R.C

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Coniugi requietorium condidit (ou curavit).

C.R.C.P

Coniugi requietorium curavit ponendum.

CREM

Cremavit.

C.CRES.S

Christo resuscitatori sacrum (+).

C.R.N

Christo Redemptori nostro (+).

C.R.P

Curator rei publicae.

C.R.S

Christo Redemptori (ou resurgenti, ou resurrecto) sacrum (+).

CRV

Crustumina (tribus).

C.S

Communi sumptu. Coniugi sanctissimae (ou sanctissimo). Carissimus sibi. Carus (ou Cara) suis. Coniugi sanctissimae (ou suae). (De) conscriptorum sententia. Cum suis.

CS

Caesar. Consularis. Consule (+). Consiliarius (+). Causa.

C.SA.L

Comes Sacrarum Largitionum.

CSC

Contrascriptor.

C.S.C.P.T.M

Coniugi suae carissimae posuit titulum monumenti.

C.SE.H.S.H.IMPOS

Cujus sepulcro heredes saxum hoc imposuerunt.

C.S.F

Communi sumptu fecit (ou factum).

C.S.FL

Cum suis filiis.

C.S.H

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Communi sumptu heredum. Cum suis heredibus.

C.S.H.E

Corpore sita hic est.

C.S.H.S.E

Communi sepulcro hic situs est. Communi sumptu haeredem sepultus est. Coniugi suae hoc sepulcrum erexit.

C.S.H.S.S.S.V.T.L

Cum suis (ou Communi sepulcro) hic siti sunt. Sit vobis terra levis.

CSL

Consul.

C.S.N

Civitas saltus Nucерini.

C.S.N.P.A

Condemna si non paret absolve.

C.S.O

Cum suis omnibus.

C.S.P.E

Curavit sua pecunia erigendum.

C.S.P.T.M

Coniugi suae posuit titulum merito.

CSS

Consules. Consulares. Consilarii.

C.T

Civitas Tolosa. Codiciliarius Tribuni.

CT

Catabolensis. Civitas (+).

CTRA (le **C** à l'envers).

Contra (+).

C.T.S.L

Cives tui sistunt lacrymis (+).

CU

Curator.

C.V

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Causa voti. Centum quinque. Civitas Ulpia. Centumvir. Clypeus votivus. Colonia Viennensis. Coloni Vennienses. Consul quintum. Clarissimo viro. Clarissimus vir. Consularis vir. Curator viarum ou Urbis. Cum uxore (+).

CV

Cura. Curator. Centumviri. Civitas.

C.V.A

Cum vixisset annos (+).

CVB

Cubicularius.

C.V.F

Cupiunt ut facietis.

C.V.I.B

Colonia victrix Iulia Baeterrae.

C.V.M

Constituit (ou condidit) vivens monumentum (+).

CVN

Cuneus. Cunobolinus.CVNC

Cuniucs (Conjux) (+).

CUR

Curator. Curante. Curatore. Curaverunt. Curavit. Curantibus. Curia. Curulis.

CUR.ANN

Curator annonae.

CVR.COL

Curator coloniae.

CVR.ETSUB ASC.DED

Curavit et sub ascia dedicavit.

CVR.F.P

Curator frumenti publici.

CVR.IVV

Curator iuventutis.

CUR.KAL

Curator kalendarii.

CUR.LOCOR.PVBLIC

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Curatores operum publicorum.

CUR.P.P

Curator pecuniae publicae.

CVR.VIAR

Curator viarum.

CUR.R.P ou CUR REIP

Curator reipublicae.

CUR.X.F

Curavit denarium faciendum.

CVS

Conius (Coniux) (+).

CVS.BASIL

Custos basilicae.

CVST.TABVL

Custos tabularii.

C.V.T.P

Colonia Ulpia Trajana Poetovio.

CX

Crux (+). Centum decem.

C.XL (le **C** à l'envers)

Conductor quadragesimae.

CYR

Cyrenaica (legio, cohors).

CYZ

Cysica (o).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

D

D

Dacia. Dalmatia. Dare. Dat. Datus. Datum. De. Dea. Decennalis (+). Decem. December. Decimus. Decuria. Decessit. Decretum. Decurio. Decuriones. Deus. Dedicat. Dedicatum. Dedicavit. Dedit. Defunctus. Depositus. Designatus. Designatum. Devotus. Dicare. Dictator. Diebus. Dies. Divus. Dignus. Dispensator. Dignitas (+). Dominicus. Domina. Dominus. Domo. Domus. Donatus. Donavit. Donaverunt. Donum. Doctor (+). Dormit (+). Duplarius. Dux. Quingenti (+).

Đ

Defunctus. Dicit. Dixit. Dies. Domo. Quingentaria (ala ou cohors).

Đ

Quingentia millia. De.

D.A

Divus Augustus. Defunctus annorum. Discens aquiliferum. Decessit anno (+).

DA

Dacicus. Daci (cohors). Dammat. Dona.

DAC

Dacicus (o). Dacia. Dacica.

D.A.C

Divus Augustus Caesar.

DAC.APUL

Dacia Apulensis.

D.ACC

Da acceptore.

DAC.MALV

Dacia Malvensis.

DAC.POROL

Dacia Porolissensis.

D.AE

De aerario. Deo aeternà (+). Diis aeternis.

DA.M

Dacicus maximus.

DAMAS

Damasceni (cohors).

D.A.M.S

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Diis avernis Manibus sacrum.

D.AQ

Discens Aquiliferum.

D.AR

Discens armaturam.

D.A.R.ARCAR

Discens a rationibus acarii.

DAT.CO.S.S

Datum collegio suprascripto.

D.B

Dedit benemerenti. Dulcis bene. Diis bonis.

D.B.I

Deis bene juvantibus.

D.B.M

De (se) bene merenti (+).

D.B.Q

Dulcis bene quiescas (?).

D.B.S

De bonis suis (+).

D.B.S.F

De bonis suis fecit.

D.C

Data causa. Decreto conscriptorum (ou Consulis). Decurionum consulto (ou consensu). Decurio civitatis (ou coloniae). Divus Caesar. Dotis custos.

DC

Decessit. Decurio.

DCB

Decembres (+).

D.C.C.S

Decurio civium collegii Seniorium.

D.C.D

De conscriptorum decreto.

D.COL

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

De collegis. Decurio coloniae.

D.COLLS

De collegii sententia.

DCRM

Decretum (+). Decurionum (+).

D.C.R.MOG

Decurio civium Romanorum Mongontiaci.

D.C.S.C

De conscriptorum (ou consilii ou collegii) sententia curaverunt.

DCSM

Dulcissimae.

D.C.S.T

Decurio civitatis saltus Tannensis.

DD

Dedicamus. Dedicavit. Dederunt. Dedicaverunt. Devoti. Dii. Domini. Dies (+). Deinde (+).

D.D

Dat dedicat. Dant dedicant. Dea Dia. Dii Deae. Dederunt. Dedicavit. Dedicarunt. Dedicatum. Dedit. Dedit dedicavit. Dedit donavit. Deus dedit (+). Dono dedit. Dono dederunt. Dono dicavit. Devotus dicavit. Deo domestico. Devoti. Dextra decimanum. Diis dantibus. Diis donantibus. Do, dico. Domini duo. Domus dicata. Domus divina. Dono donatus. Dotis datio. Dotem dedit. Decurionum Decreto. Duorum Decimorum. Damnas damnates.

D.D.D

Datum decreto decurionum. Dat, donat, deicat. Dono dedit, dedicavit. Domini tres. Deo donum dedit. Dedit dedicavit.

D.D.D.ADL

Decretum decurionum decurio adlectus.

D.D.D.D

(Locum) decreto decurionum dono dederunt.

D.D.D.D.L.M

Donum dat dicat dedicat libens merito.

D.D.D.E.S

Dare damnas damnates esto sunt.

D.D.D.N

Datus decreto decurionum Nemausensium.

D.D.D.N.N.N

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Tres domini nostri.

D.D.D.S

Donum dedit de suo.

D.D.E

Dare damnas esto.

D.DEL.S

De delectorum sententia.

D.D.EX.P.P

Dono dedit ex propria pecunia.

D.D.F.P

Decreto decurionum funere publico.

D.D.H.C

Decreto decurionum hic consecravit.

D.D.I.M

Donum dedit iure merito.

DD.IMM.S

Diis immoralibus sacrum.

D.D.L.D.D.D

Dono dedit (ou dedit dedicavit) loco dato decreto decurionum.

D.D.L.M

Donum dedit libens merito.

D.D.M

Dedicatum diis Manibus.

DD.MM

Diis Manibus.

D.D.N.N

Domini nostri (duo) (o).

D.D.O

Diis deabus omnibus.

D.D.P

Decreto decurionum posuere. Decreto decurionum publice. Dono dedit publice. Dedicavit publice.

D.D.P.P

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Decurionum decreto pecunia publica. Dedit, dedicavit pecunia propria.

DDPP

Depositi (+).

D.D.P.P.P

Decreto decurionum pecunia publica posuerunt.

D.D.Q

Dedit donavitque. Dederuntque. Dedicaveruntque. Diis deabusque.

DDS

Dedit (ou dederunt) de suo.

D.D.S

Decessit de saeculo (+).

D.D.S

De decurionum sententia.

D.D.S.F.C

De decurionum sententia faciendum curaverunt (ou curavit).

D.D.S.M

Dedicatum solvit merito. Dono datum solvit merito.

DDVIT

Dedicavit (+).

D.D.V.L.L.M

Dono dedit votum laetus libens merito.

D.D.V.L.M

Donavit, dedicavit, voto libens merito.

D.D.V.S.L.L.M

Dono dato votum solvit libens laetus merito.

DE

Devotus. Dea. Decem. December. Decurio. Depositus (+). Die (+).

DEC

Decurio. Decuriones. Decuria. December. Decemiugis. Decessit. Decimus. Decretum. Decurialis. Decurionatus.

DECC

Decuriones (duo).

DEC.C.A

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Decurio coloniae Agrippinensis.

DEC.COS.ET PR

Decuria consularis et praetoria.

DEC.DEC.

Decreto decurionum. Decurialis decuria.

DEC.II.Q.I

Decurio iterum quaestor semel.

DECMB

Decembres (+).

DECPOPULUSQ

Decuriones populusque.

DECR

Decretum. Decrevit.

DE.C.S

De consilii sententia.

DED

Dedicavit. Dedit. Dedicatus. Deductus.

DEDC

Dedicatus.

DEDD

Dedicaverunt.

DEDIC

Dedicatio.

DEFENS.RP

Defensor Reipublicae.

DEP

Depositus.

DE.PAG.SEN

De pagi sententia (ou scitu).

DE.PEQ.POR

De pecunia publica (pecunia publica).

D.EQ

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Discens equitem.

D.E.R

De ea re. Debet ei restitui.

DE.REP.B.M

De Republica benemerito.

D.E.R.I.C

De ea re ita censuerunt.

D.E.R.Q.O.R.A

De ea re qua de re agitur.

D.E.R.Q.F.P.D.E.R.I.C

De ea re quid fieri placeret, de ea re ita censuerunt.

DES

Designatus.

DESCR

Descriptum.

DE.SEN.SENT

De senatu sententia.

DEST

Destinatus.

DESULT

Desultores (+).

DETI

Defuncti (+).

D.ET M.IMM

Deo et meo Immanueli (+).

DEV DEC

De quinque decuriis.

DEV.N.M.Q.EIUS

Devotus numini majestatique eius.

DE V.S

De vici scitu.

D.F

Dacia felix. Decii filius. Donum facit. Det fisco. Dare facere. Decima facta. De fidelibus. Defunctus. Dulcissimae

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

filliae.

DEF

Defunctus (+).

D.F.D.I.P

Decurionum fide dividenda in publicum.

D.F.P

Dare, facere, praestare.

D.H

Dedit heres. Dedit heredibus.

D.I

Dari iussit. Deae Isidi. Dianae invictae. Diis immortalibus. Diis Inferiis.

DI

Dimacherus. Dei (+).

DIA

Diatheses.

DIABSOR

Diabsoricum.

DIC

Dictator (o).

DIC.ITER

Dictator iterum (o).

DIC.N.M.Q.E

Dicatum Numini Maiestatique eius.

DICT

Dictator.

DIC.TER

Dictator tertio (o).

D.I.E.I

Deo invisibili et immortalis (+).

DIE S

Die solis.

DIFF

Diffusor.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

DIG.M

Dignus memoria (+).

D.I.M

Deo Invicto Mithrae. Diis inferis Manibus.

D.IMM.S

Diis immortalibus sacrum.

DI.MS

Diis Manibus.

D.IN P

Depositus (ou deposita) in pace. Decessit in pace (+).

DIS

Dispensator (legiionis). Dispunctor.

DIS.D.D

Diis, deabus.

DIS.I.MA

Diis inferis Manibus.

D.I.S.M

Diis inferis sacrum Manibus.

DIS.MA

Diis Manibus.

DISP

Dispensator. Dispunctor.

DIS.P.S

Dispensator provinciae Sardiniae.

DIV

Divalia.

D.L

Dat leges. Datus locus. De lege. De loco. Dedit locum. Dedit libens. Donavit locum. Deus liber. Die lunae.

DL

delego.

D.L.M

Datus locum monumenti. Dedit libens merito.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

D.M

Decreto mandavit. Deus Mithras. Decurio municipi. Deo magno. De meo. Deae magnae. Diis magnis. Deum matri. Diis Manibus. Dicitur memoriae. Donavit monumentum. Dolo mali. Dominus meus. Divino mandatu. Dedit moerens (+). Domus mortui (+).

DM

Dominus (+). Dominum (+).

D.M.A

Dolus malus abesto.

D.M.AE

Deo magno aeterno (+).

D.M.A.E.I.C

Dolus malus abesto et jus civile (ou jurisconsultus).

D.M.E

Devotus majestati eius.

D.M.ET.M

Diis Manibus et memoriae.

D.I.M

Diis Manibus inferis. Dea magna Idaea.

DMN.NST

Domini nostri (+).

DMO

Domino (+).

D.M.S

Diis Manibus sacrum. Deo Mithrae sacrum. Deo maximo sacrum (+).

D.M.V.F

Diis Manibus vivus fecit.

D.N

Dominus noster (o). Domini nostri. Dea Nehallenia.

DN

Dominus (+).

DN.D

Donum dedit.

DNI

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Domini (+).

DNM

Dominum (+).

D.N.M.E

Devotus Numini Maiestatique eius.

D.N.MQUE

Devotus Numini Maiestatique.

DNN

Domini (+). Dominus noster.

DNO

Domino (+).

D.O

Dare oportet. Dare oportebit. Diis omnibus.

DOC.C.C

Docuit Christum crucifixum (+).

DOL

Dolcissimus (Dulcissimus) (+). Doliaris Dolichemus.

DOM

Dominus. Domus. Domesticus. Domitius.

D.O.M

Deo optimo maximo (+). Diis omnibus Manibus. Datur omnibus mori.

D.O.M.S

Deo optimo maximo sacrum (+).

D.O.M.SP.Q.ASCEN.S

Deo optimo maximo speique ascensionis sacrum (+).

DON.POS

Donum posuit.

DORMIT.F.I.P.D

Dormitorium fecit in pace Domini (+).

D.O.S

Diis omnibus sacrum.

D.O.STUD.LIB.B.M

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

De omnibus studiis liberalibus bene meritus (+).

D'.P

Devota persona (+).

D.P

Dedit postestatem. De pecunia. Diis patriis (ou paternis, ou penatibus). DivusPius. Dii penates. Decreto publico. Decuriones posuerunt. Donum posuit. De proprio. Depositus (+).

DP

Depositus ou Deposito ou Deposita (+). Depositio (+).

D.PAG.S

De pagi scitu (ou sententia).

D.P.D

De proprio dedit (+). Diis penatibus dedit. Diis patriis dedicavit.

D.P.D.M

Diti patri, diis Manibus.

D.P.E

Devotus pietati eius.

D.P.I

De propria impensa. Diis penatibus immortalibus.

D.P.M

De pecunia mea. Depositus post menses.

D.P.M.V

Dies plus minus quinque (+).

D.PP

Deo perpetuo (+). Dei penates (o).

D.P.P

De pecunia publica. De propria pecunia. Diis propitiis. Dicitum patri patriae. Dii penates publici.

D.P.S

Depositus. De pagi scitu (ou sententia). De pecunia sua. De patrimonio suo. De proprio suo. Diis Penatibus (ou piis ou patriis) sacrum.

DPS

Depositus. Depositio (+).

D.P.S.D

De pecunia sua dedit (ou dedicavit).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

D.P.S.F

De pecunia sua fecit

D.P.S.F.D

De pecunia sua factum dedit.

D.P.S.P

De pecunia sua posuit.

DPST

Depositus (+).

D.P.S.T.L

De pecunia sibi testamento legata.

D.Q

Diisque. Decurio quaestor.

D.Q.A

De qua agitur.

D.Q.L.S.T.T.L

Dic qui legis: sit tibi terra levis.

D.R.A

De re agitur.

D.R.N

Deus recipe nos (+).

D.R.P

Dignum republica.

D.R.S

Deae Ramae sacrum.

D.S

Decreto Senatus. Diis Superis. Diis sacrum. Dato solo. De suo. Deo solo. Deus sanctus. Dea sancta. Deus Saturnus. Deus Silvanus. Discens signiferum. Domestico sacrum.

DS

Deus (+).

D.S.B.M

De se bene merenti. De se benemerito.

D.S.D

De suo dedit (ou datum). De suo dedicat. De sententia decurionum.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

D.S.D.D

De suo donum dedit(ou dedicavit).

D.S.EX.V.P

De suo ex voto posuit (ou posuerunt).

D.S.F

De suo fecit.

D.S.F.C

De suo faciendum curavit.

D.S.F.H.S.E.S.T.T.L

De suo fecit heres sepulcrum eius: sit tibi terra levis.

D.S.I

De sua impensa (+).

D.S.I.IMP

Deo soli invicto Imperatori.

D.S.I.M

Deo soli invicto Mithrae.

D.S.I.P.C

De sua impensa ponendum curavit.

D.S.L.L.M

De suo laetus libens merito.

D.S.L.M.DE

De suo libens merito dedit.

D.S.M.P

De suo merito posuit. De suo monumentum posuit.

D.S.OPT.M

De se optime merito (+).

D.S.P

De suo posuit (ou posuerunt). De sua pecunia.

D.S.P.D.D

De sua pecunia donum dedit (ou dedicavit).

D.S.P.EX.D.D

De sua pecunia ex decreto decurionum/

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

D.S.P.F

De sua pecunia fecit.

D.S.P.F.C

De sua pecunia faciendum curavit (+).

D.S.P.L.D.D.D

De suo posuit loco dato decreto decurionum.

D.S.P.P

De sua pecunia posuit.

D.S.P.R

De sua pecunia restituit (ou restauravit).

D.S.P.R.C

De sua pecunia reficiendum curavit.

D.S.P.V.I.S.L.M

De sua pecunia votum illis solvit libens merito.

D.S.R

De suo restituit.

D.S.S

De senatus sententia.

D.S.S.C.F

De suo sibi conjugii filius (?).

D.S.SFACIVND.C.C

De suo sumptu faciendum curavere.

D.S.V

Decreto senatus Vocontiorum.

D.S.V.L

De suo vivus libens.

D.S.V.S.L.L.M

De suo votum solvit libentissime merito.

D.T

Dedit testamento. De thesauro (o).

D.T.O.M.S

Deo ter optimo maximo sacrum (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

D.T.S

Dii te servent.

DUMQ

Dominorumque.

DUM.T

Dumtaxat.

DUP

Duplarius. Duplicarius.

DV

Divus. Devotus.

D.V

Devota virgo (+). Deae Vestae. devotus vir (+). Dedit victor (ou vivens, ou votum). Diis volentibus. Donec (ou dum) vixit. Deo Vulcano. Duovir. Duumvir.

D.V.A.S.P.P.O.V.F

Duumvirum annonae solemnibus publice procurandis orant, ut faciatis.

DVC

Ducenarius.

D.V.I.D

Duumvir (ou Duumviri) iuri dicundo.

D.V.KAL.FB

Dedicatum quinto Kalendas Februarii.

D.V.L

Dedit votum libens. Dedit vivens locum.

D.V.S

Diis universis sacrum. Dedit vivens sibi (ou suis). Diis votum solvit. Dedit voto suscepto. Dedit uxori suae. De vici scitu.

D.V.S.F.C.I.Q.P

De vici scitu faciendum curaverunt idemque probarunt.

D.X.X.P.R

Deducta vigesima populi Romani.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

E

E

Ea. Edicta. Edilis. Egregius. Ei. Eis. Ejus (+). Eorum (+). Enim (+). Ennius. Eques. Eres (heres). Emmanuel (+). Erexit. Erexerunt. Ergo. Erit. Est. Esto (+). Esse (+). Et. Etiam. Evocatus. Ex. Exacto. Exculpavit. Ducenta quinquaginta (+).

E⁹

Eius (+).

E

Est (+). Oboli quinque (+). Ducenties quinquagies mille (+).

E.A.CA

Exactum ad Castoris.

E.A.E

Eques alae eiusdem.

E.A.PU

Ex autoritate publica.

E.C

Eius causa (?). Erigendum curavit. E Capitolio.

ECCL.COMP

Ecclesiam composuit. (+).

ECD

Ecdicus.

E.CRV

Erigi curavit.

E.D

Aedem dicavit. Aedilis dicavit. Eius Dominus (ou domus). Est devotus. Ex decreto.

ED

(A)ediculam. Edictum. Edictalis.

E.D.D

Ex decreto decurionum.

E.D.D.F.F.I.Q.P

Ex decreto decurionum fieri fecit itemque probavit.

ED.PL

(A)edilis plebis.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

E.E

Ex edicto.

EE

Esse (+).

E.E.I.Q

Exuviae eius ibi quiescant. Ei erigi iussit quietorium

EEM

Essem (+).

EE.MM.VV

Eminentissimi viri.

EE.QQ

Equites.

E.E.Q.Q.R.R

Equites Romani.

E.EV

Ex evocato (+).

EE.VV

Egredi viri. Eminentissimi viri.

E.F

Egregia foemina. Eius filius (ou frater). Ex fide. Erigi fecit.

EG

Egit. Ego. Aeger (+). Egregius (+). Erga (+).

EG.M.V

Egregiae memoriae vir.

EG.S.B.M.F

Erga sse bene merenti fecit.

E.H

Eius heres (+). Ex heredibus (ou hereditate). Exterus heres.

E.H.B.M.F.C

Eius heres benemerenti faciendum curavit.

E.H.L.IVS.POT

Ex haec lege jus potestaque (esto).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

E.H.L.N.R

Eius hac lege nihilum rogato.

E.H.N.S

Exterum heredem non sequitur (ou sequetur).

EI

Eius.

E.I

Eius iudex. Erigi iussit.

EID.MAR

Eidus (Idus) Martii.

EIM

Eiusmodi (+).

EIQ

Eique.

EIS.Q.I.S.S

Eis quae infra scriptae sunt.

E.L

Ea lege (+). Eius locus (ou libertas).

E.L.P

Ex lege Papiria (ou Petronia) (o).

E.L.Q

Ex lege quiritem.

EL.SAX

Electer Saxonicus (+).

EM

Emeritus.

E.M

Ex monitu. Elegit (o Erexit) monumentum (+).

EM.B

Emeritus Beneficiarius.

E.M.D

Ejus memoriae dicavit (ou dedit). Ei momumentum dedit (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

E.M.D.S.P.F

E monitu de sua pecunia fecit.

E.M.V

Eminentissimus vir. Eminentissimo viro.

EN

Endortercisus (dies).

E.O.B.Q

Ei ossa bene quiescant.

E.P

Equo publico.

EP

Eppius. Epulo (o). Epithaphium. Epistola (+). Episcopus (+).

EP

Epistola (+).

EPC ou EPCP

Episcopus (+).

E.P.E

Ei publice erexit.

EPIP

Epiphorae.

EPO

Episcopo (+).

E.P.P

Ex pecunia publica.

EPS

Episcopus (+). Epistolas (+).

EPSCI

Episcopi (+).

EPV

Epulo (o).

EPUL.D.D

Epulo dato dedicavit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

EPUL.INDIC

Epulum indictivum.

EPVS

Episcopus (+).

EQ

Eques. Equestris. Equiria. Equitata.

EQ.CATAF

Equites cataphractarii (ou cataphracti).

EQ.C.R

Equitata civium romanorum (cohors).

EQ.D.D

Eademque dedicavit.

EQ.EX.N

Eques ex numero.

EQ.G

Equitum gradus.

EQ.M

Equitem magister (+).

EQ.OR

Equestris Ordinis.

EQ.P

Equo publico.

EQ.P.EXORN

Equo publico exornatus.

EQQ

Equites. Equitum.

EQQ.R

Equites Romanorum.

EQQ.SING

Equites singulares.

EQ.R.E.M.V

Eques Romanus egregiae memoriae vir.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

EQ.R.E.P

Eques Romanus equo publico.

EQ.R.F

Equitis Romani filius.

EQ.S.D.N

Eques singularis domini nostri.

ER

(H)eres.

E.R

Ea res. Eques Romanus. Eredit requietorium (+).

E.R.A

Ea res agitur.

E.R.C

(Cum) ea res consuletur.

E.R.E.T.P

Ea res erit tantam pecuniam.

ER.P

(A)ere publico. E republica. Eredit publice.

ERVC

Erycinae (o).

E.S.C.R.C

E senatus consulto reficiendum curavit.

E.S.ET LIB.M.E

Et sibi et libertis monumentum erexit.

E.S.F.S.F.L

Ei sine fraude sua facere liceto.

ESQ

Esquilina (tribus).

E.S.R

Exemplum sacri rescripti (?).

ESS

Essedarius.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

ESSE.LIB

Essedarius liberatus.

E.S.S.PQ.R

Ex sententia Senatus popolique romani.

E.S.V.D.T

Ex suo vivens dicavit tumulum.

E.T

Ex testamento (+).

ET

Etiam (+).

ETE

Estote (+).

E.T.F

Ex testamento fecit.

E.V

Egregio viro. Ex voto (+).

EV

Evocatus.

EVG

Evangelistae (+).

E.VIV.DISC

E vivis discessit (+).

E.V.L.M.P

Ex voto libens merito posuit.

E.V.L.S

Eius votum libens solvit.

EX

Exercitus. Exceptor.

EXA

Exactio. Exactor.

EX.A.C

Ex aere conlato.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

EX.A.PV

Ex argento publico (o).

EXAR

Exarcus.

EX.ARG

Ex argento.

EXC

Exconsul. Exceptor.

EX.C.C

Ex conscriptorum consulto.

EX.CC

Ex ducenario.

EX.CCC

Ex trecenario.

EX COM.DOM

Ex comite domesticorum.

EX CONS

Ex consensu. Ex consulto.

EX.CONS.D

Ex consilio Decurionum.

EXC.PR.T

Exceptor praefecti tribuni.

EXC.T

Exceptor Tribuni.

EXC.SAC.STAB

Excomes Sacri Stabuli.

EXC.TR

Exceptor Tribuni.

EX D

Ex devotione (ou decreto).

EX.D.D

Ex decreto decurionum.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

EX.DE

Exuvias deposuit (+).

EX.D.ORD

Ex decreto ordinis.

EX.D.P.A

Ex decreto provinciae Africae.

EX F.B

Ex fine bona.

EX FIG

Ex figlinis.

EX.G.INF

Exercitus Germaniae inferioris.

EX H.L.EXVE.D.D

Ex hac lege exve decreto decurionum.

EX.H.L.N.R

Ex hac lege nihilum rogato.

EX.IMP.IPS

Ex imperio ipsius.

EX.I.Q

Ex jure quiritem.

EX IV

Ex jussu.

EX.IVS.IPSA

Ex jussu ipsarum.

EX IVSS.E

Ex jussu eius.

EX IV.V.S.L.M

Ex jussu votum solvit libens merito.

EX N

Ex nomine.

EX O

Ex ovo.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

EXO

Exodarius.

EX OF

Ex officina.

EX.O.PRF.URB

Ex officio Praefecti Urbis.

EX P.D

Ex pagi decreto. Ex parte dimidia (?).

EXP.GLO.R

Expectans gloriosam resurrectionem (+).

EX P.L

Ex pecunia legata.

EXPL

Exemplum.

EXPLIC

Explicarius.

EX P.P

Ex pecunia publica.

EX PP.CL

Ex patribus clarissimis (+).

EX P.P.D

Ex pecunia publica dedicavit.

EX P.P.F.C

Ex pecunia publica faciendum curavit.

EX PP.E.CL

Ex patribus et clericis (+).

EX PR

Ex praediis. Exceptor Praefecti. Ex provincia.

EX R

Ex ratione.

EX R.P

Ex responso posuit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

EX R.VRB

Ex ratione urbica.

EX S.C

Ex Senatus Consulto (o).

EX.SEN

Exceptor Senatus.

EX.S.N.CC.S.P.F.D.D

Ex sestertiis nummis ducentis sua pecunia factum domum dederunt.

EX.S.P.F.C

Ex sua pecunia faciendum curavit.

EX.STA

Ex statuto.

EX S.VOTO

Ex suscepto voto.

EX T

Ex testamento (+).

EX T.F.C

Ex testamento fieri (ou faciendum) curavit.

EX TM

Ex testamento (+).

EX T.P

Ex testamento posuit.

EX TR

Ex tributario.

EX T.T.F.I.H.F.C

Ex testamento titulum fieri iussit: heres faciendum curavit.

EX V

Ex voto (+).

EXU.DE

Exuvias deposuit.

EX VD.EC

Ex quinque decuriis.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

EX VIC

Ex vicario.

EX V.L.M

Ex voto libens merito.

EX V.L.S.S.M

Ex voto libenter suscepto sovit merito.

EX V.P

Ex voto posuit.

EX V.S.L.A

Ex voto solvit libens animo.

EX.V.S.P

Ex voto sacrum (ou suscepto) posuit (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

F

F

Fabius. Fabri. Fabrica. Fabricavit (+). Faciunt. Faciendum. Factus. Familia. Falerna (tribus). Fastus (dies). Fames. Fanum (?). Felicitas. Feliciter. Foemina (+). Februari. Fecit. Fecerunt. Feriae. Fiat. Fida. Fidelis (legio). Figlinae. Fieri. Filia (o). Filius (o). Finis. Fiscus. Fit. Fiunt. Flamen. Flavius. Flavia (legio). Fortuna. Fratensis (legio). Frater. Frons. Fuit. Fundus. Functus. Fundavit. Fundum. Fixit (vixit) (+). Quadraginta (+).

E

Quadraginta milia (+).

F (à l'envers)

Filia. Foemina.

F (à l'envers et renversé)

Fixit (Vixit).

FA

faciunt. Factu. Fama. Familia. Filia. Foemina. Favet. Fauste.

F.A

Filiae amatissimae (+). Filio amabili (ou amatissimo) (+). Fecit amico.

FAB

Fabia (tribus). Fabrica. Fabri. Fabrum (praefectus).

FAB.COS

(Praefectus) fabrum consularis.

FAB.PR

(Praefectus) fabrum praetorius.

FABR.CEN

Fabri centonarii.

FAB.TIGN

Fabri tignarii.

FAC

Faciebat.

FAC.C

Faciendum curavit.

FAC.COER.EI.DEMQ.PROB

Faciendum coerrarunt eidemque (idemque) probarunt.

FAC.F

Factum feliciter.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

FACT

Factio.

FAL

Falerna (tribus). Falernae (vites).

FALC

Falcidia (lex).

FALE.FAL

Falerna (tribus).

FAM

Familia.

FAM.GLAD

Familia gladiatoria.

F.A.PERP

Flamen Augusti perpetuus.

FASC

Fascia.

F.AUS

Faustianum (vinum).

F.AN.X.F.C

Filiae annorum decem faciundum curavit.

F.B

Fide bona.

F.B.F

Filio bono fecerunt.

F.B.M

Filio (ou filiae) benemerenti. Fecit bene merenti.

F.B.V

Fidei bonae vir.

F.C

Fideicommissarius. Fideicommissum. Fidei causa. Fiduciae causa. Fiscus curator. Fieri concessere. Fraude creditoris. Fraudis causa. Frumento convehendo. Filio carissimo. Faciundum curaverunt (ou curavit). Fecit cinerarium. Fieri curavit (+).

FC

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Fecit (ou fecerunt).

F.C.A

Forum Claudii Augusti.

FCC

Faciendum curaverunt (?).

F.C.EI DQ.PRO

Faciendum curarunt eidemque probarunt.

F.C.F

Filio carissimo (ou filiae carissimae) fecit. Fecit conjubi fidelissimae (+).

F.C.H

Faciendum curavit heres.

FC.I.Q.P

Faciendum curavit idemque probavit.

F.COIR

Faciendum coiravit (ou coiraverunt).

F.C.P

Fulgor conditum publice.

F.C.R

Faciendum curavit requietorium (+).

FCR

Fecerunt (+).

FCT

Fecit.

F.D

Factum dedicavit. Fide data. Fidem dedit. Filiae dilectissimae (ou dulcissimae). Filiio dulcissimo. Flaminis Dialis. Fecit dedicavit.

FD

Fideiussor. Fidelis. Fundus.

F.DD

Fieri decreverunt. Factum dedicaverunt.

F.D.EX S.C

Frumenti dandi ex Senatus consulto.

F.D.F

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Filiae dulcissimae fecerunt.

FD.IVB

Fide jubere.

F.D.N

Feliciter domino nostro (+).

F.D.Q

Fecit dedicavitque.

F.D.S

Fecit (ou fecerunt) de suo.

F.D.S.S.C

Faciendum de senatus sententia curaverunt.

F.D.V.F

Filio dulcissimo vivens fecit.

F.E

Fecit erigi. Filius eius. Fieri elegit (+).

FE

Fecit. Februarius. Feliciter. Ferme (+).

FE.B.B

Feliciter bonis bene.

FEB.FEBR

Februarius.

FEC

Fecit. Fecerunt.

F.E.C

Faciendum ei curavit. Fecit ei cinerarium. Filio erigi curavit.

FECR

Fecerunt (+).

FEL

Feliciter. Felicissimus. Felix (legio).

FELIC

Felicitas.

FELICTE

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Felicitate (+).

FER

Feralia.

FER.LAT

Feriae latinae.

FERR

Ferrariae. Ferrata (legio).

F.E.R.T ou **FERT**

Fertque (refertque) (?). Foedere et Religione tenemur (?). Fortitudo eius Rhodum tenuit (?).

FERT

Fertor.

F.E.S

Fecit e suo.

F.ET.D

Fecit et dedicavit.

F.ET.F

Filii et filiae.

F.ET.S

Fecit et sibi (ou suis).

F.F

Filius (ou Filia) fecit. Filii fecerunt. Filius familiae. Fieri fecit (?). Fiscus frumentarius. (Viam) Flaviam. fecit. Flavia felix. Fratres. Fecerunt. Fautus felix. Fundaverunt. Faber ferrarius. Fabricaverunt. Firma fidelis (legio). Felix fidelis. Fecit feliciter (+).

FF

Filii (ou filiis) (+). Fabricaverunt. Fundaverunt (+). Felices. Felicissimus (+). Fratres (+). Fecerunt.

F.F.B.M

Filii fecerunt bene merenti.

FFDD

Fundi (+).

F.F.F

Ferro, flamma, fame.

FFLL

Flavii.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

F.F.P

Filii posuere.

FF.PP

Flamen perpetuus.

F.F.Q

Filiis filiabusque (+).

F.H.F

Fieri haeres fecit (+).

FI

Filius. Fidelis. Fidei (+). Feci (+).

FID

Fidelis (legio). Fidicen.

F.I.D.P.S

Fieri jussit de pecunia sua.

FIG.FIGL

Figulinae. Figlinae Figulinum.

FIL.K.F

Filius Karissimus fecit. Filio karissimo fecit.

F.I.L.M

Fieri jussit libens merito.

FIR.IVL.SECVND

(Colonia) firma Julia secundanorum.

F.IVS

Fieri jussit.

FIX

Fixit (Vixit) (+).

F.K.F

Filio karissimo fecit.

F.L

Fecit locum.

FL

Filius. Filia.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

FL ou FLA

Filia (+). Flavius. Flavia.

FL, FLAM

Flamen. Flaminica. Flamonium.

FLAM.AVG

Flaminica Augustae.

FLAM.CLAVD

Flamen Claudialis.

FLAM.DIALIS

Flamen Dialis.

FLAM.MART

Flamen Martialis.

FLAM.PERP

Flamen perpetuus.

FLAM.PR

Flamen provinciae.

FLAM.QVIR

Flamen Quirinalis.

FLAM.ROM.ET AUG

Flamen Romae et Augusti.

FLAM.SACR

Flamen sacrum.

FLB

Flabiis (+).

F.L.D.D.S

Filius libenter dedicavit de suo (+).

FL.F

Flavia felix.

FL.FEL

Flavia felix (legio).

F.LIB.ET PEC

Fiscus libertatis et peculiorum.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

FLL

Flamines.

F.L.M

Fecit libens merito.

F.LOC

faciundum locarunt.

FLOR

Floralia.

FL.P

Flamen perpetuus.

FL.PP

Flamen perpetuus. Flamonium perpetuum.

FL.SACR.PVB

Flamen sacrorum publicorum.

F.L.S.P.D.D

Funus locum statuum (ou sepulturae) publice decuriones decreverunt.

FLT

Feliciter (+).

FLVM

Flumen.

F.M

Filio merenti. Filio mater. Filius matri. Fecit monumentum (ou memoriam). Fieri mandavit. Filius Marci. Flamen Martialis.

F.M.F

Filio mater fecit.

F.M.I

Fieri monumentum jussit.

F.M.P

Filius matri posuit.

F.M.P.P

Filii matri piae posuerunt.

F.M.S

Fecit monumentum sibi.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

F.N

Fuerunt (ou fiunt) numero.

FO

Fortuna.

FONT

Fontanalia.

FORD

Fordicalia. Fordicidia.

FORT.HORR

Fortuna horreorum.

FORT.RED

Fortunae reduci.

F.P

Filio posuit (ou filius posuit). Filii posuerunt. Filius pientissimus. Filio piissimo. Filius patri. Filio pater. Flamen perpetuus. Factum publice. Fecit patri. Fecit passus. Fides publica. Fas praetori. Fortunae publicae. Frumentum publicum. Fortuna Praenestina (ou Primigenia). Funus publicum.

F.P.A.D.X.T.CXII.V.K.C

Frumentum publicum accepit, die decima, titulo centesimo quadragesimo, inciso quinto Kapitularii capite.

F.P.B.M.T.P

Filius patri benemerenti titulum posuit.

F.P.C

Filius ponendum curavit.

F.P.D.D

Fortunae Primigeniae donum dat.

F.P.D.M.P

Filius patri dulcissimo matri piissimae. Filius parentibus de (se) merentibus posuit.

F.P.F

Filii pii (ou patri) fecerunt. Filius patri fecit.

F.P.M.F

Filii pientissimi (ou patri) merenti fecerunt.

F.P.P

Fecit pro pietate. Filia patri piissimo. Filio piissimo posuit. Fratri pio (ou frater pius) posuit.

F.P.P.M

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Fili posuerunt patri merenti.

F.P.PR

Fortuna primigenia Praenestina.

F.P.R

Fortuna populi romani (o).

F.P.VET

Fundus possessoris veteris.

F.Q

Faciendum (curavit). Flamen Quirinalis.

F.Q.E.E.V

Fideque ei esse videbitur.

FR

Frater (+). Forum (+). Frumentarius. Fretensis (legio). Fronte. Frumentarius.

F.R

Finibus regundis. Fecit requietorium. Fecerunt (+). Fieri rogavit (+).

FRA

Frater.

FR.A

Frater ave. Frater Arvalis. Fratres Arvales. Frater amatissime.

FRANC

Francicus.

FR.ARV

Frater Arvalis.

FRAT.O.P

Fratri optimo posuit.

FR.B.M

Fratri benemerito.

FR.D

Fronte dextra. Frumenti dandi.

FRET

Fretensis (legio).

FR.F

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Fratris filius. Fratri fecit.

F.R.I.S.P

Fieri requietorium jussit sua pecunia (ou sumptu proprio).

FR.KA

Fratres karissimi.

FRONT

Frontoniana (ala).

FRS

Fratres (+).

FR.S

Fronte sinistra. ForumSempronii.

FRT

Fratri. Fronte.

FRV

Frumentarium. Frumentum.

FRV.EMV

(Ad) frumentum emundum.

FRVMV

Frumentarii.

FS

Fratres (+). Familias (+). Filiis (+). Fines (+). Fossores (+).

F.S

Fecit sibi (ou suis). Fecit sepulcrum. Filii sui. Filio suo. Foemina sanctissima. Fortunae sacrum.

F.S.A

Flavia singularium Antoniniana (ala).

F.S.D

Fratri (ou filio) salutem dicit.

F.S.E.S

Fecit sibi et suis.

E.S.ET.S

Fecit sibi et suis.

F.S.P.S

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Fecit sepulcrum pecunia sua (ou proprio sumptu).

F.S.S

Fiunt suprascripti.

F.S.S.P.Q.S

Fecit sibi sepulcrum posterisque suis.

F.T.C

Fieri titulum curavit. Fieri testamento curavit (+).

F.T.C.S

Fieri titulum (ou testamento) curavit sibi.

F.T.S.S

Fecit titulum suprascriptum.

F.V

Fecit vivens.

F.V.C

Fieri vivens curavit. Fraudisve causa. Fidei vestrae commissum.

F.V.F

Fieri vivens fecit.

F.VI.D.S.E

Filius sex dierum situs est (+).

F.V.L

Familia villae Lucullanae.

FVL.CON.P

Fulgur conditum publice.

FVLM.C.C

Fulminata certa constans (legio).

FVLM.FVL

Fulminator Fulgurator.

F.V.P

Filiae vivus posuit.

FUR

Furrinalia. Furius.

F.V.R.C.E.P.E.M

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Fecit vivens requietorium coniugi et posteris eius moerens.

FVS

Faustus.

F.V.S

Fecit vivens sibi. Fecit voto suscepto.

F.V.S.L.M

Fecit, voto suscepto. Fecit vivens sibi locum menumenti.

FX

Felix (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

G

G

Galliae (+). Galli (cohors). Galeria (tribus). Gallica (legio). Gaudium. Galliedrus. Gallienus. Galliena. Gaius. Gaudium. Garum. Graecus (+). Genius. Gemina (legio). Geminus. Gener. Genus. Gens. Gloria. Gloriosus. Gnaeus. Gratia. Guilelmus. Centuria. Quadraginta (+).

G

Quadraginta millia (+).

G'

Genus. Gens.

GA

Galeria (tribus). Gaditanus. Gaudium (+). Gratia (+).

GAL

Galatia. Galeria (tribus). Gallia. Gallica (legio). Gallus. Galerius.

GALL

Gallica (legio). Gallia. Gallicanus. Gallus.

GAR.CAST

Garum castum.

G.B

Genio bono. Gens bona.

G.B.D.M

Genio bono dicavit monumentum.

G.C

Genio civitatis (ou Caesaris). Gajus Caesar.

G.C.D

Genius collegii dendrophorum. Genio Caesaris dicatum.

G.C.F

Gemina Claudiaa (ou constans) felix.

G.C.N

Genius Caii nostri.

G.D

Genius domus (?). Genio dicatum. Gens dolosa. Gratis dedit. Germanicus Dacicus.

G.D.N

Genio Decimi nostri. Genius domini nostri.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

G.D.S

Germanicus Dacicus Sarmaticus.

GE

Gemina (legio, cohors). Genitura. Genere. Gens. Gerebat.

GEM

Gemina (legio). Gemella. Gemens (+). Geminus.

GEM.P.F

Gemina pia fidelis.

GEM.SEV

Gemina Severiana.

GEN

Genitrix. Gentilis.

GENAR.CICA

Genarum cicatrices.

GEN.ET HON

Genius et honor.

GER.GERM

Germania. Germanicus (o).

GER.INF

Germania inferior.

GERM.SVP

Germania superior.

G.F

Gai filius. Gloria filiorum. Germanus frater. Garum factum. Gemina felix (legio).

GGG.FFF

Germani fratres (tres).

G.H.L

Genius huius loci.

GIL

Gilvus.

GL

Gaius (ou Gai) libertus. Gladiatores. Gloria (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

G.L

Genius loci. Gajus libertus.

GLAD

Gladius. Gladiator. Gladiatorius.

GLA.PRIM.CAMP

Gladiatores primi Campaniae.

GL.E.R

Gloria exercitus Romani.

GL.N.L

Gloria nominis Latini.

GL.P.R

Gloria populi Romani.

GLRSMUS

Gloriosissimus (+).

G.L.S

Genio loci sacrum.

G.M

Genius Municipii. Gens M... Gemina Minerva. Gens mala.

G.M.S

Genius municipii Satafensis.

G.M.V

Gemina Martia vitrix (legio).

GN

Genius. Gneus. Gnatus. Gens (+).

GN.S

Genio sacrum. Gnaei sacro.

GNT

Gentes (+). Gentiles.

GOR

Gordianus.

GOT

Gothicus.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

G.P

Galliae procurator. Genio patriae (ou populi, ou posuit). Gloria patriae.

G.P.A.S

Genius pagi A... sacrum.

G.P.AVG

Gentus patriae Augustus.

G.P.F

Gemina pia felix (legio).

G.P.R

Genius populi romani feliciter.

G.Q.N

Genius Quinti nostri.

G.R

Gallica rapax (legio). Germani Raeti. Genio Romae (ou Romanorum, ou Reipublicae). Genus regium.

GR

Gerit. Gratia. Gravitas. Grex. Gratis.

GRAMM

Grammaticus.

GRAN

Granatum (ou granianum vinum).

GRAT

Gratuitus.

GR.D

Gratias dedit. Gratis datum (ou dedit).

GREG.VRB

Gregis urbani.

G.S

Genio sacrum. Genio Senatus. Germania superior.

GS

Gens. Genus. Gessit. Gesserunt.

GT

Gentis. Gentes.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

G.T

Genio tutelari. Gratia (ou gravitas) tua.

G.T.A

Genius tutelarum Africae (o).

GTIUM

Gentium (+).

G.T.N

Genius Titi nostri.

G.V

Genio urbis. Gemina victrix. Gneus Valerius. Gravitas vestra.

G.V.S

Gratis votum solvit (+). Genio urbis sacrum.

GYBER

Gybernator.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

H

H

Habet. Habens. Habere. Hastatus. Haustum. Haeres. Haereditas. Hercules. Hac. Hic. Haec. Hoc. Hispania (cohors). Homo. Honor. Honestus. Horatia (tribus). Hora. Horearius. Hostia. Hostis. Humanitas. Ducenta.

H

Hora. Honestas. Heres. Heredes. Ducenta millia (+).

H'

Habet (+). Heres (+). Hoc (+). Hujus (+). Honor (+). Hora (+).

HA

Hadrianus (o). Hora (+).

H.A

Herculaneus Augustalis. Hoc anno (+). Hoc age (+).

HAB

Habens.

H.A.B.Q

Hic A... bene quiescat.

HABT

Habeant.

H.A.C

Heres amico curavit.

HAD

Adiutrix (legio).

H.ADQ

Hic adquiescit.

HADR

Hadrianus.

H.A.E.C

Hanc aedem ei condidit. Hanc aram ei constituit. Hanc aram erigi curavit.

H.A.E.I

Hanc aram erigi jussit.

H.A.F.C

Hanc aram faciendam curavit.

H.A.H.N.S

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Haec ara heredem non sequetur.

H.A.I.R

Honore accepto impensam remisit.

H.A.K

Have (ave) anima karissima (+).

H.A.O.F.C

Haeres amico optimo faciendum curavit (+). Haeredes amico optimo fieri curaverunt (+).

H.AQ

Hic adquiescit.

HAR

Aruspex.

H.ARAM.S.Q.L.H.I.I

Hanc aram si quis laeseris habeat Isidem iratam.

HARM

Armorum (custos).

HAS

Hastatus.

H.A.S.A.H.L.L.Q.D.R.IN.A

Habet aedes Salutis Augustae hoc loco leges quas Dianae Romae in Aventino.

H.A.S.F.C

Heres a se faciendum curavit.

HAS.PO

Hastatus posterior.

HAS.PR

Hastatus prior.

HAST.POST

Hastatus posterior.

H.AUG

Hercules Augustus.

H.B

Homo bonus.

H.B.C

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Heres benemerenti faciendum curavit.

H.B.F

Heres benemerenti fecit. Homini bono fecit.

H.B.M.F.C

Heres benemerenti faciendum curavit.

H.B.Q

Hic bene quiescat.

H.B.V.P

Hereditatis bonorumque possessio.

H.C

Heres curavit. Heredes curaverunt. Hic condidit. Hic condiderunt. Hic conditur. Hic conditus. Hic cubat. Hispania citerior. Honoris causa. Honore contentus. Hoc curavit. Hic composuit. Horrearius cohortis.

HC

Hic. Hac. Hoc. Hunc. Hinc (+).

H.C.D.D

Honoris causa dedit dedicavit.

H.C.E

Hic conditus (ou crematus ?) est. Hic condita est.

H.C.E.C.E.B.Q

Hic conditus est; cineres ei bene quiescant.

H.C.S.P.P

Honore contentus sua pecunia posuit.

H.D

Hoc dedit. Hoc donavit. Hic dedicavit. Hoc die. Hic dies.

HD

Hadrianus.

H.D.D

Heredes dono dederunt. Honori Donus Divinae.

H.DD

Hic dedicant. Hic dedicaverunt. Hic dedicatum. Hic dedicavit.

H.D.L.M

Hoc dedicavit libens merito.

H.D.S

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Heres (ou heredes) de suo. Heres dedit sepulcrum. Hoc dicavit sepulcrum.

H.D.S.P

Heres de suo posuit.

H.E

Hic est.

HE

Herus (?). Heredibus.

H.E.B.P

Hic est bene positus (?).

H.E.B.Q

Hic est; bene quiescat.

H.E.C

Heres eius curavit. Hic est conditus.

H.E.D

Hic est depositus. Heres eius dicavit.

HE.ES

Heic est.

H.E.F

Heres eius fecit. Heredes eius fecerunt.

HEL ou **HELV**

Helveticus. Elvetia (cohors). Helvius.

HEM

Hemeseni (cohors).

H.E.N.H

Heredem exterum non habebit.

H.E.N.S

Heredem exterum non sequetur.

H.E.P

Hic est positus (ou posita). Heres eius posuit (+).

H.E.P.C

Heres ei (ou ejus) ponendum curavit.

HER

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Heredes. Heres. Hereditates. Herius. Heraclea (o). Hercules. Hermes.

HER.BEN.MER

Heres bene merenti.

HERC.SAX

Hercules Saxanus.

HERC.V

Hercules Victor.

HER.FIDVC

Heres fiduciarius.

H.E.R.E.I.Q.M.E.A

Hanc ego rem ex jure Quiritum meam esse ajo.

H.E.R.I.Q.M.E.A

Hanc ego rem jure Quiritum meam esse ajo.

HER.PON.C

Heredes ponendum curaverunt.

HER.POS

Heres posuit.

HERR

Heredes.

HERVC

Herucina (Venus).

H.E.S

Hic est situs (ou sita). Hic est sepultus (ou sepulta).

HE.S.EST.OS.B.Q

Heic situs est; ossa bene quiescant.

H.E.S.ST.T.L

Hic est sepultus, sit tibi terra levis.

H.E.T

Heredes ex testamento.

H.E.T.C.F

Heres ex testamento curavit fieri.

H.E.T.F

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Heres ex testamento fecit.

H.E.T.F.C

Heredes ex testamento faciendum curaverunt.

H.E.V.O

Hice est (esse) volo (?) ossa.

H.EX.T.E

Heres ex testamento erexit.

H.EX.T.F.C

Heres ex testamento feciendum curavit.

H.EX.TT

Heredes ex testamento.

H.F

Heres fecit. Heredes fecerunt. Hic fecit. Honore functus. Honestissima foemina. Honestite fecit (+).

H.F.C

Heres faciendum curavit. Heredes faciendum curaverunt.

H.F.H.F.S.M

Honesta foemina hic fundavit sacellum marito. Honesta foemina hoc fecit sibi monumentum.

H.F.S.C.A

Heredes fecerunt sumptu communi aram.

H.H

Heredes. Hispaniae duae.

H.H.B.M.F

Heredes benemerenti fecerunt.

H.H.F

Homini honestissimo fecerunt (?).

H.H.M.NON.S

Heredem hoc momnumentum non sequetur.

H.H.P.P

Hispaniarum provinciarum.

H.H.P.R

Homines hostes Populi Romani.

H.H.Q

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Haeres haeredesque.

H.I

Hercules invictus. Hic invenies (+).

HI

Hispani (cohors).

H.J

Hic jacet.

H.I.C

Hic iacet conditus.

H.I.E.S

Hic intus est situs (?).

H.INNCC

Homo innocens.

HIS ou **HISP**

Hispania. Hispanus. Hispani.

HI.SP

Hic sepultus.

HIST

Histria.

H.L

Hic locus. Hoc logo. Hoc legavit. Hac lege. Haec lex.

H.L.D

Heres libens dedit. Hoc libens dedit. Hunc locum dedit.

H.L.D.M.A

Huic loco dolus malus abesto.

H.L.ET.M.H.N.S

Hic locus et monumentum heredem non sequetur.

H.L.I.R.Q

Hac lege ius ratumque (esto).

H.L.N.R

Hac lege nihil rogatur.

H.L.Q

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

(Uti) hac lege oportebit.

H.L.R

(Ante) hanc legem rogatam.

H.L.SC

Hac lege scriptum.

H.L.S.E

Hoc logo sepultus (ou situs) est (+).

H.L.S.H.N.S

Hic locus sepulturae heredem non sequetur.

H.L.S.S.O

Hoc loco sita sunt ossa (+).

H.L.T.C.S

Hunc locum teselavit cum suis.

H.M

Hoc monumentum (+). Honesta matrona (+). Hanc memoriam. Habet monumentum. Hoc mandavit. Homo merens. (Dimissis) honesta missione. Honeste missus. Heredes meos.

H.M (le **M** renversé)

Honesta mulier (+).

H.M.A.H.N.P

Hoc monumentum ad haeredem non pertinet.

H.M.C.L.P.C

Hoc monumentum curavit lubens poni conjux (+).

H.M.C.T

Hodie mihi, cras tibi (+).

H.M.D.A

Hoc monumento dolus malus abesto.

H.M.E.H.N.S

Hoc monumentum et locus sepulturae haeredem non sequentur.

H.M.F

Haeres monumentum fecit. Hoc monumentum fecit. Honestae memoriae foemina.

H.M.F.C

Hoc monumentum fieri curavit (ou curaverunt) (+).

H.M.F.C.ET S.A.D

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Hoc monumentum faciendum curavit et sub ascia dedicavit.

H.M.F.C.G

Hoc monumentum fieri curarunt gementes (+).

H.M.F.F

Hoc monumentum fieri fecit (+).

H.M.F.S.P

Heres monumentum fecit sua pecunia.

H.M.H

Hic monumentum habet (+).

H.M.H.E.N.S

Hoc monumentum heredem exterum non sequetur.

H.M.H.H

Hoc monumentum heredes heredis (non sequetur).

H.M.H.M.N

Hoc monumentum heredem meum non sequetur.

H.M.H.N.C

Hoc monumentum heredi non cedit.

H.M.H.N.S.N.L.S

Hoc monumentum heredem non sequetur nec locus sepulturae.

H.M.H.N.V

Hoc monumentum heredem non velat.

H.M.H.S

Hoc monumentum heredes sequetur.

H.M.M

Honesta missione missus. Honor magisterii Mercurianum.

H.M.N.S

Heredem monumentum non sequetur.

H.M.N.S.M.L

Hoc monumentum son sine multis lacrimis (+).

H.M.P

Hanc memoriam posuit. Hic monumentum posuit.

H.M.P.C

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Hoc monumentum poni curavit (ou curaverunt) (+).

H.M.P.CC

Hoc monumentum posuerunt carissimi (+).

H.M.P.C.Q.V.A.L

Hoc monumentum posuit coniuxque vidua animo lubens (+).

H.M.P.P

Hoc monumentum posuere (+). Hoc monumentum publice posuere. Hanc memoriam posuere. Hoc monementum propria pecunia.

H.M.S.D.M

Hoc monumentum sine dolo malo.

H.M.S.LH.N.S

Hoc monumentum sive locus heredem non sequetur.

H.M.S.M

Hoc mandavit sibi monumentum.

H.M.S.S

Hoc monumentum sibi suisque.

H.M.S.S.H.N.S

Hoc monumentum sive sepulcrum heredem non sequetur.

H.M.S.V.F

Hoc monumentum sibi vivens fecit.

H.M.V

Hoc madavit vivens. Honestae memoriae vir.

H.M.V.S.P

Hoc monumentum vivens sibi posuit. Hoc monumentum vivi sibi posuere. Hoc mandavit vivens sua pecunia.

H.N.C

Hispania nova citerior.

H.N.S

Heredes non sequetur. Heredem non sequetur.

H.N.S.N.L.S

Heredem non sequetur nec liberos suos.

HO

Honos. Horrearius. Hora. Homo (+). Honestus (+).

H.O.B.Q

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Hic ossa bene quiescant.

H.O.C.S

Hostem occidit civem servavit.

H.O.E.B

Hic ossa ei bene.

HON

Honor. Honoratus.

HON.F

Honoribus functus.

HON.M

Honesta matrona.

HO.PO

Hora postmeridiana (+).

HOR

Hora. Horatia (tribus). Horrea.

HOROL

Horologium.

HORR

Horrearius.

H.O.S.S

Hic ossa sita sunt.

HOSS

Hostes (+).

H.O.T.B.Q

Hic ossa tibi bene quiescant.

H.O.V.B.Q

Hic ossa volo (ou vobis) bene quiescant.

H.P

Hic positus (ou posuit). Hora prima. Honesta (ou honestissima) puella (ou persona) (+). Honestus puer. Hereditatis possessio. Hastatorum prior. Heres posuit. Heredes posuerunt. Homo probus (?).

H.P.C

Heres ponendum curavit.

H.P.R

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Hostes populi Romani.

H.PR

Hastatus prior.

H.Q

Hic quiescit (ou quiescat).

H.Q.B

Hic quiescat bene.

HR

Heres (+). Hereditas (+). Hora (+).

HRD

Heredes (+).

HRD'

Heredum (+).

H.RE

Honestae recordationnis (+).

H.R.I.P

Hic requiescit in pace (+).

H.R.I.R

Honore recepto impensam remisit.

H.S

Haec sunt. Hanc sedem. Herculi sacrum. Heredes sui. Heredes sunt. Heres sit. Hic sepultus (ou sepulta) (est). Hic situs (ou sita) (est). Hoc sepulcrum. Hoc sibi. Hora secunda. Hoa semis. Hospiti suo (+). Sertertius.

HS

Sertertius. Sertertium.

H.S.B

Hic situs bonus (+).

H.S.B.P.E

Hic situs bene positus est.

H.S.B.Q

Hic situs bene quiescat.

H.S.C.P.S

Hic sibi curavit poni sepulcrum. Hoc sepulcrum condidit pecunia sua. Hoc sibi condidit proprio sumptu.

H.S.D.M.A

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Huic sepulcro dolus malus abesto.

H.S.E

Hic sepultus (ou sepulta) est (+). Hic situs (ou sita) est (+).

H.S.E.B.Q

Hic situs est, bene quiescat.

H.S.E.C.C.H

Hoc sibi erexit cun ceteris heredibus.

H.S.E.C.H

Hic situs est curantibus heredibus.

H.S.E.D.Q.LS.T.T.L

Hic situs (ou sita) est, dicite qui legitis: sit tibi terra levis.

H.SE.F.F

Hoc sepulcrum fieri fecit.

H.S.E.H.EX.T.F.C

Hic situs est; heres ex testamento faciundum curavit.

H.S.E.H.F

Hic situs est; heres fecit.

H.S.E.H.P

Hic situs est; heredes posuerunt.

H.S.E.O.V.B.Q

Hic situs est. Ossa volo bene quiescant.

H.S.E.S.T.T.L

Hic situs est; sit tibi terra levis.

H.S.E.T.F.I.H.F.C

Hic situs est; titulum fieri jussit; heredes faciundum curavit.

H.S.E.H.F

Hic situs est; heredes fecit.

H.S.E.H.P

Hic situs est; heredes posuerunt.

H.S.E.O.V.B.Q

Hic situs est. Ossa volo bene quiescant.

H.S.E.S.T.T.L

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Hic situs est; sit tibi terra levis.

H.S.E.T.F.I.H.F.C

Hic situs est; titulum fieri jussit; heredes faciendum curavit.

H.S.E.T.F.I.H.P

Hic situs est; titulum fieri possit; heres posuit.

H.S.F

Hoc sepulcrum (ou sacellum) fecit. Hoc sibi fecit.

H.S.H.A.N.L

Hoc sepulcrum heredibus abalienare non licet.

H.S.H.E

Hic situs heredes eius.

H.S.H.IMPOS

Heredes saxum hoc imposuerunt (+).

H.S.H.H.N.S

Hoc sepulcrum heredes habebant nomine suo.

H.S.H.N.S

Hoc sepulcrum heredem non sequitur.

H.S.L.P

Hoc sepulcrum libens posuit (?).

H.S.N.S

Heredem secundum non sequetur.

H.S.O.B

Hic situs; ossa bene.

H.S.O.T

Hic situs; ossa tibi.

H.S.P

Hanc sedem posuere. Hoc saxum posuit (+). Hoc sepulcro posita.

H.S.P.D.V

Hoc sua pecunia dedit (ou dicavit) vivens.

H.SP.E

Hic sepultus est.

H.S.P.M.M

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Hoc saxum posuit maritus maestissimus (+).

H.S.Q

Hic situs; quiescat.

H.S.S

Hic sepulti (ou siti) sunt.

HSS

Sestertia suprascripta.

H.S.S.S.V.T.L

Hic sibi sepulti sunt. Volo terra levis.

H.S.V.S.P

Hanc sedem vivi sibi posuere.

H.T

Hic tu. Hunc titulum.

H.T.B

Hic tu bene.

H.T.B.C

Hic tu bene cubes (?).

H.T.B.Q

Hic tu bene quiescas. Hic tumultatus bene quiescas.

H.T.F

Heredes titulum fecerunt.

H.T.F.C

Heredes testamento fieri curaverunt.

H.T.O.B.Q

Hic tibi ossa bene quiescant.

H.T.V.P

Heredes titulo usi posuerunt. Heres testamento vivus posuit. Hunc titulum vivus posuit.

H.V

Hanc vovit. Haruspices urbani. Hercules victor. His verbis. Hoc vivens. Hoc volens. Hoc votum. Honesta vita. Honesta vixit. Honestus vir. Honore usus. Hora quinta. Horis quinque. Hunc virum. Hanc urbem.

H.V.D.P.S

Hic vovit Diis Patriis sacellum. Hoc vivens de pecunia sua (ou de proprio sumptu).

H.V.F

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Heres vivus fecit. Hoc vivens fecit.

H.V.I.R

Honore usus impensam remisit.

H.V.M

Hic voluit monumentum. Hoc vitoriae monumentum. Hoc vivens mandavit. Hostium victorum monumentum.

H.V.O.B.Q

Hic volo ossa bene quiescant.

H.V.S.P

Hanc volo soluto posuit. Hoc vivens sibi posuit.

H.V.S.R

Honore usus sumptu remisit.

H.V.S.F.R.D.D.D

Honore usus sumptum remisit; loco dato decreto decurionum.

H.V.V.S

Herculi victori votum solvit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

I

I

Januarius. Ibi. Ida. Idem. Idibus. Idus. Jesus (+). Illustris (+). Immortalis. Immunis. Impensis. Imperator (o). In. Incomparabilis. Index. Iniustus. Invictus (Mithra). Instituire. Inter. Itur. Jovis. Jubere. Judaci. Julia. Julius. Junior. Junius. Jus. Jussit. Jussus. Justus. Juventus. Unus. Prima. Primus. Semel.

I

Mille. In (+).

IA

Januariae. Jam (+). Intra (+). Ita (+).

I.A

In agro. Imperator Augustus.

I.AET.VI

In aeternum vive (+).

IAN

Januariae.

IAN.CLU

Janum clusit.

I.A.P

In agro pedes.

I.B.F

Joannis Baptistae filius (+).

I.C

In Capitolio. In civitate. Imperator Caesar. Jus civite. Justa causa.

IC

Jacet (+). Jurisconsultus (+).

I.C.A

Jus civile abesto. Jurisconsulto abesto.

ICTUS

Juriconsultus (+).

I.D

In diebus. Jus dicit. Jure dicundo. Inferiis Diis. Jussu Dei. Invictus Deus. Jupiter Dilichenus.

ID

Interdum (+). Idus (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

ID

Id est (+).

IDB

Idibus.

IDE

Id est (+).

I.D.D.D

Jovi Dolicheno domo dedit.

ID.E

Id est.

I.D.H.H

In Dei huius honorem.

ID.IAN

Idus Januariæ.

I.D.IVD

In die iudici (+).

I.D.M

Jovi Deo Magno.

IDEN

Indictione (+).

I.D.NM

In Dei nomine (+).

I.D.P

Juri dicundo praeest (ou praeerit). Idemque probavit.

I.D.Q.C.P

Jure dicundo quinquennalis censoriae potestatis.

IDQ.P

Idemque probaverunt.

I.D.Q.Q

Jure dicundo quinquenalis.

ID.QVOT.D.F

Idem quotannis divisio fiat.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

IDT

Indictione (+).

I.D.V

In Deo vivus (+).

I.E

Judex esto.

I.E.V.Q.I.S.S

In ea verba quae infra scripta sunt.

I.F

In fronte.

I.FO

In foro.

I.F.P

In fronte pedes.

I.FR

In fronte.

I.H

Jacet hic (+). Invenies hic (+).

I.H.D.D

In honorem Deorum Dearumque.

I.HER

Invictus Hercules.

I.H.L.R

In hoc loco requiescit (+).

IHM

Jesum (+).

I.H.M.I.A.S.CF

In hoc monumentum itum aditum sacrorum causa facere.

I.H.S

In hoc sepulcro (+).

IHS

Jesus (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

II

Iterum. Duo. Secundo.

II

Dieris. Biremis (galea). Duumvir.

III

Trieris. Triremis.

III

Tertium. Trieris.

III C L (le **C** à l'envers).

Trium mulierum libertus (ou liberta).

III PR

Tres provinciae (Galliae).

III.VIR

Triumvir.

IIIVIR

Triumvir (o).

IIII

Quadrieris.

IIII

Quadrieris. Quattuorvir.

IIII.V

Quattuor-vir.

IIII V

Quattuor vir.

IIIIIVIR

Quattuorvir. Quattuorviratus.

IIIIIVIR.I.D

Quattuorvir jure dicundo.

IIIIIVIR.PR

Quattuorvir praefectus.

IIIIIVIR Q (ou **Q.Q**)

Quattuorvir quinquennalis.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

IIIVIR V.CVR

Quattuorvir viarum curandarum.

IIIVIR.A.A.A.F.F

Triumvir auro argento aere fiando feriundo (o).

IIIVIR.A.D.A

Triumvir agris dandis assignandis.

IIIVIR CAP (ou KA)

Triumvir capitalis.

IIIVIR MON

Triumvir monetalis (o).

IIIVIR.R.P.C

Triumvir rei publicae constituendae (o).

IIIVIR.Q.D

Quattuorvir quaestor designatus (o).

IIIIIV

Sex vir. Sevir.

IIIIII.VIR

Sextumvir. Sexvir.

IIMMPP.CCAAEESS

(Duobus) imperatoribus Caesaribus.

IIS

Sestertius.

II SIL

Duobus Silanis.

IIV ou IIVIR

Duumvir. Duumviratus.

IIVIR AB AER

Duumvir ab aerario.

IIVIR C.P.Q

Duumvir censoria potestate quinquennalis.

IIX

Octo (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

I.L

Intra limen. Intra litem. Jure legis. Juxta locum. Jus liberorum.

I.L.H

Ius liberorum habens.

ILL

Illustris.

I.S.L

Iussit locum sepulturae.

I.M

Jovi maximo. Invictus Mithra.

IM

Imaginifer. Imperator (o). Ipsarum (+). Immortalis (+).

IMA ou IMAG

Imaginifer.

I.M.AE.E.I

In manibus aeterni Emanuelis iaces (ou jaceo) (+).

IM.C

Imaginifer cohortis.

IM.ITE

Imperator iterum (o).

IMM

Immunis. Immolaverunt. Immortalis (+).

IMMV

Immunis.

IMMAG

Immaginifer.

I.M.O.D

In manu Omnipotentis Dei (+).

IMP

Imperator (o). Imperium. Impetus.

IMP.D.N

Imperator dominus noster.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

IMPE

Imperator (o).

IMPET.LIPPIT

Impetus lippitudinis.

IMP.ITE (ou **ITER**)

Imperator iterum (o).

IMP.N

Imperator noster.

IM.PP

Immunis perpetuus.

IMPP

Imperatores (duo) (o).

IMPP.CC

Imperatores Caesares (duo).

IMPP.DD.NN

Imperatores (duo) domini nostri.

IMP.P.Q.R

Imperium populusque Romanus.

IMP.S

Impensa sua.

I.M.S

Jovi maximo sacrum.

IM.S

Impensis suis (+). Impensa sua (+).

I.N

Intercessit nemo.

IN

Infelicissimus (pater).

IN A

In agro.

IN.AG.P.X

In agro pedes decem.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

IN.AGR

In agro.

IN.B.M

In bona memoria (+).

IN CAL

In caliga.

IN C.D.C.D

In cujus dedicatione cenam dedit (?).

INC.FR.PVBL

Incisus frumento publico.

INCOMP

Incomparabilis.

I.N.D

In nomine Domini (+).

IND

Indictio (+). Indictionis (+). In Deo (+).

INDC

Indictione (+).

IN.DM.XP

In Domino Christo (+).

IND.PR

Indictione prima (+).

IN D.V

In Deo vivus (+).

IN E.V.Q.I.S.S

In ea verba quae infra scripta sunt.

IN F ou IN FR

In fronte.

INF.S.S

Infra subscripti. Infra scripti sunt.

ING

Ingenua.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

IN.H.D.D

Instituti heredes dedicaverunt. In honorem deorum. In honorem domus divinae.

IN.HO

In honorem.

IN H.S

In hoc sepulcro (+).

IN K.S

In kapita singula.

INL

Inlustris (+).

IN M.T

In medio templi (+).

IN PC ou IN P

In pace (+).

IN.P.C

In pace Christi (+). In pace conquiescat (+).

IN P.D

In pace Domini (+).

IN PE

In pace (+).

INPP

Imperatoribus (duobus).

IN PR.O.E

In proelio occisus est.

INP.S

Impensa sua.

IN R

In retro.

I.N.R.I

Jesus Nazareus rex Judaeorum (+).

IN R.P

In recessu pedes.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

IN S

In sepulcro (+).

INS

Instante. Instantia.

IN SING.H

In singulos homines.

INSP.H.M.P

Insperto hoc monumentum posuit.

IN S.S

Infra scripti (ou scripta) sunt.

IN S.R

In Senatu Romano.

INST

Instauravit. Instauratum.

INST.TAB

Instrumentum tabulariorum.

INT

Intulit.

IN T

In tego.

INTER

Interrex.

INV ou INVI

Invictus (o).

IN.V

Inlustris vir (+).

IN.V.I.S

Inlustris vir infrascriptus (+).

IN.V.R.P.VE V.R.P.M

In urbe Roma propiusve urbi Romae passus mille.

IN X

In Christo (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

IN XPI.NN

In Christi nomine (+).

I.O

Iovi Optimo.

I.O.C

Jupiter Optimus Capitolinus.

I.O.D

Jupiter optimus Dolichenus.

I.O ET D.DQ

Jovi Optimo et Diis Deabusque.

I.O.M

Jovi Optimo Maximo. Jupiter optimus Maximus.

I.O.M.A.D

Jupiter optimus maximus Augustus Dolichenus.

I.O.M.B

Jupiter optimus maximus Balmarcodes.

I.O.M.C

Jupiter optimus maximus conservator. Jovi optimo maximo conservatori.

I.O.M.C.O.D.I

Jovi optimo maximo ceterisque omnibus diis immortalibus.

I.O.M.CUL

Jupiter optimus maximus culminalis.

I.O.M.D

Jupiter optimus maximus Dolichenus. Jupiter optimus maximus depulsor.

I.O.M.F.F

Jupiter optimus maximus fulminator fulgurator.

I.O.M.H.A

Jupiter optimus maximus Heliopolitanus Augustus.

I.O.M.I.R.M.TM

Jupiter optimus maximus Junio regina Minerva Terra mater.

I.O.M.S

Jupiter optimus maximus Suessulanus.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

I.OM.S.P.Q.R.V.S.P.S

Jovi optimo maximo Senatus populusque romanus voto suscepto pro salute.

I.O.S.P.D

Jupiter optimus Sol praestantissimus dignus.

IOVR.DIC

Jure dicundo.

I.P

Iter prohibitum.

IP

Imperator (+).

I.P.A

Ianus pater Augustus.

I.P.D

In pace Domini (+).

I.P.C.Q.A

In pace Christi quiescentibus, amen (+).

I.P.QVE

Jus potestaque (esto).

I.P.S.E.P.S

In pace sibi et patri suo (+).

I.Q.P

Idemque probavit.

I.Q.S.S.S

Ii qui supra scripti sunt.

I.R

Juno Regina.

I.S

Ii sunt. In senatu. Judicatum solvi. Judicio senatus. Judicium solvit. Infra scriptum. Iovi sacrum. Jussit sepulcrum.

I.S.E

(H)ic situs est.

I.S.L.M

Ipse solvit libens merito.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

I.S.M.R

Junoni Sospitae Magnae Reginae. Juno sospes magna regina (o).

ISTR

(I)strator.

I.S.V.P

In suo vivi posuerunt.

IT

Italia. Iterum. Item.

ITER.ET TER

Iterum et tertio (+).

I.T.M.F.C

Idem testamento monumentum faciendum curavit.

I.V

Justus vir (+).

I.V.D

Juris utriusque doctor (+).

IVD

Judicans. Judicandus. Judex.

IVD.DEC

Judex decuriae.

IVD.DE V.DEC

Judex de quinque decuriis.

I.V.E.E.R.P.F.S.V.E

Ita ut ei e re publica fideve sua videbitur.

I.V.E.R.E.V

Ita ut e re ei videbitur.

IVG

Jugera.

IVL

Julius. Julia.

IVL.TEP.MAR

Julia Tepula Marcia.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

IUN

Junior (o).

IUN.D.D

Junoni Deae Diae.

IVN.REG

Juno regina.

IVR

Juridicus.

IVR.DIC

Jure dicundo. Juris dictio.

IVRID

Juridicus.

IVS.SA

Jussione sacra.

IVV

Juvenes (Collegium juvenum).

IVVIR.I.D

Quatuorvir iure dicundo.

I.X

Jesus Christus (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

K

K

Caeso. Caia. Caius. Kalendae. Kalendarium. Calumnia. Candidatus. Caput. Carda. Carissima. Carissimo. Carolus. Cartago. Casa. Castas. Castellum. Castellani. Castra. Castrum. Causa. Centurio. Cohors. Coniux. Corpus (+). Centum quinquaginta et unum (+).

K

Kalendae. Castra. Carissimus. Centum quinquaginta unum millia (+).

K (à l'envers).

Carissima. Castra.

K.AG

Kalendae Augusti (+).

KAL

Kalendae.

KALD

Kalendas (+).

KANAL

Canaliclarius.

KAND

Candidatus.

KAR

Carissimus. Carissima.

KARC

Carcerarius.

KARM

Carmentalia.

KAS.CAST

Castra.

KAST.PER

Castra peregrina.

K.B

Caritas bona. Carissimae benemerenti (+).

K.B.M

Carissimae bene merenti (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

K.CON.Θ

Carissimae coniugi defunctae (+).

K.D

Capite diminutus. Castra dedicamus. Kalendis Decembris (+).

K.F

Kalendae Februari (+).

KK

Carissimus, -i (+). Castra.

K.K

Calumniæ causa.

KL

Kalendae (+).

K.L

Caput legis.

KL.D

Kalendas Decembris (+).

KLM

Clementis.

K.M

Castrensis modus.

KME

Carissimæ.

K.O

Canophori Ostienses.

K.Q

Kalendae quinctiles.

KR.M

Cara memoria (+).

KRS

Carissimus. Carissima (+).

KRSMÆ

Carissimæ.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

K.S

Kalendis sextilis. Carus suis.

KZ.AM.N

Carus amicus noster.

K.S.S.T.T.L

Carus suis. Sit tibi terra levis. (+).

KST

Castrum (+).

KVR

Cyrenaica (legio).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

L

L

Lacrimae. Laelius. Lares. Latinus. Latum. Laudes. Legio. Legitime. Leuga. Lex. Libenter. Liber. Liberatus. Libertus, -a. Libertas. Libra. Librarius. Libens. Licet. Ligatum. Lippitudo. Livius. Locus. Loculus. Longe. Longum. Lubens. Lucius. Lucrum. Ludum. Luna. Lupis. Lustrum. Quinquaginta (+).

L

Quinquaginta millia (+).

L (à l'envers).

Lucia. Liberta.

L.A

Libens animo. Libero animo (+). Liviae Augustae.

LA.B

Laudabilis bonus (+).

LAC

Lacus. Lacrimae (+).

L.A.D

Libens animo dedit (ou dedicavit). Locus alteri datus.

L.A.D.D

Libens animo donum dat (ou dederunt, ou dedicat). Locus adsignatus decreto decurionum.

L AG

Lex Agraria.

LANIS

Lanista.

LAP

Lapis.

LAPID

Lapidarius.

LAR

Larentinalia.

LAR.ET IMAG

Lares et imagines.

LARG

Largus.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

LAR.MIL

Lares militares.

L.A.SOL

Liber animo solvit.

LAT

Laticlavus.

LAT.FVER

Latinae fuere.

LATIC

Laticlavus.

LAV.LAV

Laurens Lavinas.

L.B

Libens benemerenti (+). Libertus bonus. Lucius Brutus.

L.B.M.D

Liberto bene merenti dedit. Locum bene merenti dedit.

L.B.M.F

Libens benemerenti monumentum fecit.

L.B.P

Libens benemerenti posuit.

L.B.S

Libens solvit.

LBTR

Libenter (+).

L.C

Laticlavus. Latini cives (ou consules ou coloni). Lege cavetur (ou cautum). Libens curavit (ou concessit). Liber condicione (?). Libertatis causa. Liberto carissimo. Librarius cohortis (?) (ou capsarius). Locus concessus (ou Communis).

LC

Lucius. Lucrum. Locus.

L.C.D.D

Locus concessus decreto decurionum.

L.C.I.X (le **C** à l'envers).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Liberatus coronarum novem.

L.D

Legem dat. Libens dedit. Libero damno (o). Loco dato. Locum dedit (ou donavit). Locus datus. (Votum) libens dat.

LD

Lugdunum (o). Laudandus (+). Ludus (+).

L.D.A.B.M

Locum dedit amico bene merenti.

L.D.A.REP

Locus datus a republica.

L.D.D

Libens donum dedit. Libentes dederunt. Loco dono dato. Locus datus decreto. Locus decreto Decurionum. Locum diis dedicavit. Locum dono dedit.

L.D.D.C

Locus datus decreto collegii.

L.D.D.C.F.C

Locus datus decreto collegii fabrum centonariorium.

L.D.DECR.C

Locus datus decreto centumvirum.

L.D.D.C.V

Locus datus decreto centumvirum.

L.D.D.D

Libens dono dedit dedicavit. Locum diis dedicavit. Locum dono dedere. Locus datus decreto decurionum.

L.D.D.D.D.D

Loco dato decreto decurionum dono dederunt.

L.D.D.D.P

Locus datus decreto decurionum publice.

L.D.DEC.N.R

Loco dato decreto nautarum Rhodanicorum.

L.D.D.PAG

Locus datus decreto paganorum.

L.D.D.P.COND

Loco dato decreto pagi Condatium.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

L.D.D.S.V

Locus datus decreto senatus Vocontiorum.

L.D.D.V.(V)

Loco dato decreto utriculariorum vicanorum.

L.D.E.P

Locus datus est publice.

L.D.EX D.PAG

Locus datus ex decreto pagi.

L.D.EX D.D

Locus datus ex decreto decurionum.

L.D.G

Legio decima gemina.

L.D.P

Liberto dominus posuit. Locum dedit publice. Locus datus publice.

L.D.P.C

Locus datus permissu collegii.

L.D.P.D.D

Locus datus pecunia publice decurionum.

L.D.P.P.D.D

Locus datus pecunia publica decreto decurionum.

L.D.S.C

Locum dedit sepulturae causa. Locum de suo constituit (ou curavit). Locus datus Senatus consulto.

L.E

Libens erexit. Libertus ejus.

LE

Lene. Legio. Lege. Legatus. Levis (+).

LE.A.L

Lene ad lippitudinem.

LEG

Legatus (o). Legavit. Legio.

LEG.AUG

Legatus augusti.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

LEG.AVG.CENS.ACC

Legatus Augusti censibus accipiendis.

LEG.AVGG.PR.PR

Legatus Augustorum duorum pro praetore.

LEG.COR

Lege Cornelia.

LEG.F.C

Legatus flandum curavit (o).

LEG.IVR

Legatus iuridicus.

LEG.LEG

Legatus legionis.

LEG.M.XX

Legio Macedonica vicessima.

LEG.PL.VE.SC.S.VE.C

Leges plebeive scitum senatusve consultum.

LEG.PROCOS

Legatus proconsulis.

LEG.PROPR

Legatus propraetore.

LEG.PRO.Q

Legatus pro quaestore.

LEG.S.C

Legatus senatus consulto.

LEG.X.G.P.F

Legio decima Gemina Pia Fidelis.

LEM

Lemonia (tribus). Lemuria.

LEMO

Lemonia (tribus).

L.ET F.D.D

Libertis (ou Laribus) et familiae donum dederunt.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

L. ET L

Liberti et libertae.

LEV

Leucoma.

L.F

Laudabilis foemina. Latinae fuerunt. Lege Flaminia. Liberti fecerunt. Libertus fecit. Librarius fisci (?). Locum fecit. Lubens fecit. Lucii filius (o). Lustrum fecerunt.

L.F.C

Libens fieri curavit.

L.F.D.D

Laribus familiaribus donum dederunt. Ludos fecerunt decurionum decreto.

L.F.V.F

Locum fieri vivens fecit. Locum filiis vivens fecit.

LG

Legem. Legio.

L.H.EX T

Libertus heres ex testamento.

L.H.F.C

Libertus heres faciendum curavit. Libertus hoc fieri curavit. Locum hunc fieri curavit.

L.H.L.D

Libens hunc locum dedit. Libertus heres locum dedit. Libertus hunc locum dedit. Locus hic lege datus.

L.H.N.S

Locus heredem non sequitur.

L.H.S.C.P.S

Locum huius sepulcri curavit pecunia sua (+).

LI

Libertus (?). Libens.

LIB

Liber. Libellus. Liberalia. Liberalitas. Liberatus. Liberta. Libertus. Liburna. Librae. Librarius. Libya.

LIB.AGON

Liberalia Agonalia.

LIB.AN

Libens animo.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

LIBB

Liberti.

LIB.COS

Librarius consularis (?).

LIBEL

Libella.

LIBER

Libertas (dea). Libertus.

LIB.LIBERTATUSQ.SVIS.P.E

Libertis libertabusque suis posterisque eorum.

LIBR

Libertus. Librarius.

LIBRA

Librarius.

LIBR.I.D

Librarius primae decuriae.

LIBTIS

Libertatis (+).

LIC

Licet.

L.I.D

Locum iussit dari.

LI.E.P.III.R.P.III

Locus in fronte pedes IIII retro pedes IIII.

LIG

Liguria.

LI.M.V.S.L

Libens merito votum solvit laetus.

L.IN.CIR

Ludi in circo.

L.IN.LA

Locus in latitudinem.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

LINT

Lintiarius.

LIP ou LIPP

Lippitudo.

L.I.Q

Locus jure Quiritum.

LIQV

Liquamen.

L.L

Laurens Lavinas. Lege lata. Legatus legionis. Liberi. Libertis. Libens laetus. Liberti libertae. Librarius legati (ou legionis). Locum legavit. Lucii libertus. Lucii (duo). Lubentissime.

L.LIB

Locus libertorum (?).

L.L.P

Libentissime posuit.

L.L.M

Laetus libens merito.

L.L.P.E

Libertis libertabus posterisque eorum.

L.L.P.Q.E

Libertis libertabus posterisque eorum.

L.L.P.S

Libertis libertabus posterisque suis.

L.L.Q

Libertis libertabusque.

L.L.T

Librarius (tribuni) laticlavii.

L.L.V.S

Laetus libens votum solvit.

L.L.V.S.L.M

Libens laetus vivens sibi locavit monumentum. Libentissime voto suscepto libero munere.

L.L.V.V

Libentissime votum vovit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

L.M

Legavit monumentum. Libens merito. Libertus meus. Locus monumenti. Longitudo monumenti. Ludus magnus.

L.M.D

Libens merito dedicavit (ou dedit). Liberto monumentum decrevit. Locus Manibus dicatus. Locum monumenti decrevit.

L.M.F

Libens merito fecit.

L.MIL

Lares militares.

L.M.P

Libens merito posuit.

L.M.Q.P.C

Lubens meritoque poni curavit (+).

L.M.S

Libens merito solvit.

L.M.V.F

Libens merito voto facto.

L.N

Lucius noster.

LO

Locus.

LOC

Locator.

LOC.ACCEP.D.D

Loco accepto decreto decurionum.

LOC.D

Locus datus.

LOC.DAT.D.D

Locus datus decreto decurionum.

LOC.EMP

Locus emptus.

LOC.H.S.P.S.C.P.S

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Loco hoc sibi permissio senatus consulto pecunia sua.

LOC.LIB

Locus libertorum (?).

LOC.P.P

Locorum publicorum persequendorum.

LOC.SEP

Locus sepulturae.

LON

Longus. Londinum (o).

L.P

Latus (ou longus) pedes. Lex Petronia (?). Libens posuit. Liber pater. Libertus patrono. Libertus posuit. Loco privato. Loco publico. Locus pedum. Logum pedes.

L.P.C

Locus publice concessus (+).

L.P.D.A.P

Lege Papiria de aere publico (o).

L.P.D.D.D

Locus publice datus decreto decurionum.

L.P.F.F

Libertus patrono fieri fecit. Locum publice fieri fecit. Lugens pater filio fecit.

L.P.I

Libens poni jussit (?).

L.P.IT

Legio prima Italica.

L.P.M

Legio prima Minervia. Libertae (ou libens) posuit monumentum.

L.P.P

Locorum publicorum persequendorum.

L.P.P.P

Loco publico pecunia publica.

L.P.Q

Locus pedum quadratorum.

L.P.S

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Locum posuit sibi. Libertis posterisque suis (?).

L.P.S.C

Locum ponendum sibi curavit.

L.Q

Locus quadratus.

L.Q.S.E

Locus qui supra est.

L.Q.S.E.S.Q

Loco quo suum est sepulcrum quiescit. Locus quietis sibi erexit suisque.

L.R

Lege rogatur. Lex Romana.

L.R.P

Legas rogo praeteriens.

L.S

Latini socii. Laribus sacrum. Lemuribus sacrum. Libens solvit. Libentes solverunt. Liberto suo. Locus sacer. Locus sepulcri (+). Locus sepulturae.

L.S.A

Libens solvit animo.

L.S.D

Laribus sacrum dedit. Locum sibi dante (?).

L.S.D.D.D

Locus sepulturae datus decurionum decreto.

L.SE.H.N.S

Locus sepulturae heredem non sequetur.

L.S.LAR.S.D

Locus sacer Laribus suis datus.

L.S.M

Libens solvit merito. Locus sepulturae monumentique (?).

L.S.P

Laribus sacrum posuit. Libens sua pecunia. Libens sumptu proprio. Locavit sua pecunia. Locus sepulturae positus.

L.S.PR

Librarius subpraefecti.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

L.S.S.C

Locum sibi sepulturae curavit (ou constituit).

L.T

Legem tulit. Legavit testamento. Legavit titulum. Librarius tribuni.

LT

Laticlavus.

L.T.F.I

Libens titulum fieri iussit. Libertis titulum fieri iussit. Locum testamento fieri iussit.

L.T.F.M

Libens titulum fieri mandavit. Locum testamento fieri mandavit.

LT.PR

Latini patres.

L.TR

Librarius tribuni.

LU

Ludus. Ludi.

LV

Lucius.

L.V

Libens vovit. Laudabilis vir. Luna quinta.

LVB.MER

Lubens merito.

LVC

Lycia.

LVD.CIR

Ludi circenses.

LVD.F

Ludos fecit.

LUD.MAG

Ludi Magister.

LVD.MAT

Ludus matulinus.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

LVG ou **LVGD**

Lugdunum (o).

LVN.VET

Lunense vetus.

LVP

Lupercalia.

L.V.P.F

Ludos victoriae primus fecit (o). Ludos votivos publicos fecit (o).

L.V.S

Libens votum solvit. Locum vivens sibi.

LVSTR.MON.SAC

Lustratis montis sacri.

LYC

Lycaonia.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

M

M

Macedonia (legio). Magister. Magnus. Majestas. Maiora. Malum. Manes. Manibus. Manipularis. Manu. Marcus. Maria. Marchio. Maritus. Marius. Marmora. Martia (legio). Mars. Mater. Matres. Matronae. Matrona. Mauretania. Maximus. Mecum. Mediolanensis. Memor. Memoria. Mensa. Mensis. Mercurius. Meritus. Merens. Metalla. Miles. Millia. Militia. Mille. Minerva. Mineria (legio). Minus. Missus (ex legione). Modius. Modus. Moneta. Monumentum. Moerens. Moestus. Monitus. Mortuus. Mulier. Muliebris. Municipium. Munire. Murmillo.

M'

Manlius.

M̄

Menses.

/ M (à l'envers).

Manius.

M

Mille millia. Manibus. Meum (+). Mitri (+).

M⁹ Manius (+). Mucius.

M (à l'envers).

Marca. Mulier. Mulieris.

M (sur le côté).

Mulier. Mulieris.

MA

Manu.

M.A

Mercurius Augustus. Militavit annos. Municipium Atria.

M.A.A

Municipium Aurelium Apulum.

MAC

Macedonia ou Macedonica (legio).

MACH

Machinarii.

M.AD M.PRAEN

Magister ad Martem Praenestinum.

M.AE

Memoriae aeternae (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

M.AE.P

Monumentum aeternum posuit (+).

MA.ET PA

Mater et pater.

MAG

Magister. Magisterium. Magistratus.

MAG.AVG

Magister Augustalis.

MAG.COL

Magister collegii.

MAG.EQ

Magister equitum.

MAG.FAB

Magister fabrum.

MAG.FIG

Magister figulorum.

MAGG

Magistri. Magistratus.

MAG.K

Magister Kastrorum.

MAG.MIL

Magister militum (ou militiae).

MAGN

Magnarius.

MAG.P ou **PP**

Magister perpetuus.

MAG.P

Magister primus. Magister privatae.

MAG.PAG.AVG.F.S.PRO LVD.EX D.D

Magistri pagi Augusti felicis suburbani pro ludis ex decreto decurionum.

MAG.QQ

Magister quinquennialis.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

MAG.III F

Magister quartus factus.

M.A.G.S

Memor animo grato solvit.

MAG.VIC

Magister vici.

MAI

Maius (mensis). Maecia (tribus).

MAIES.D

Maiestas divina.

MAM

Mamercus.

MAN

Manipularis.

MANB

Manibus.

MANC

Mancipium.

MAN.ET CIN

Manibus et cineribus (+).

MANI ou **MANIPLR**

Manipularis.

MANP

Manipularis.

MAR

Marcia (aqua). Marcus. Margaritarius. Marinus. Maritus. Marius. Marmor. Marmoreum. Marsus. Martis. Martyris (+).

MARG

Margaritarius.

MARM

Marmoreus.

MART

Maritus (+). Martia (legio). Martius (mensis).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

MART.VIC

Martia victrix (legio).

MAT

Mater. Matres. Matrona.

MAT.B

Mater bona.

MATER.D.L.M.D

Mater Deum magna Idaca Dindymena (?).

MAT.F.F.CAR

Mater fecit filio carissimo.

MATR

Matres. Matronae.

MAT.SS

Mater suprascriptorum.

MAV

Mavortius. Mauri (cohors).

M.AVR

Marcus Aurelius.

MAVR.CAES

Mauretania Caesariensis.

MAVRET

Mauretania.

MAVR.SITF

Mauretania Sitifensis.

MAX

Maximus. Maxima.

MAXX

Maximi.

M.B

Memoriae bonae (ou boni). Municipium Bergomatium.

M.B.D.D.D

Magistrae Bonae Deaae donum dederunt (?).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

M.B.M

Monumentum bene merenti. Marito (ou Matri) bene merenti.

M.B.M.F

Marito (ou Mulieri, ou Matri) bene merenti fecit.

M.C

Marcus caio (ou Cicero). Mater Castrorum. Matri (ou Mulieri) carissimae. Mauretania Caesariensis. Memoriaei causa. Monumentum condidit (ou curavit, ou consecravit, ou constituit).

M.CA

Mauretania Caesariensis.

M.C.D

Memoriae causa dedit (ou donatum).

M.C.D.S

Monumentum condiderunt (?) de suo.

M.C.F

Memoriae causa factum (ou fecit). Monumentum curavit faciendum (ou fieri).

M.CL.PR

Miles classis praetoriae.

M.C.P

Monumentum curavit ponendum.

MCP

Municipium.

M.C.P.M

Miles classis praetoriae Misenatis.

M.C.P.S.I

Mithras cautus pater Sol invictus (+).

M.C.T

Monumentum curavit testamento.

M.C.T.R.N

Memoriae causa titulum renovavit (?).

M.C.V

Monumentum curavit vivens.

MD

Mediolanum (o).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

M.D

Magnae Deae. Magno Deo. Manibus diis. Mater deum. Matri dulcissimae. Medicinae doctor (+). Monumentum dedit (ou dedicavit). Municipium Dianensium.

M.D.A.N

Metalla domini Augusti nostri.

M.D.D

Monumentum dono dedit (ou dedicavit).

M.D.M

Magnae Deum Matri. Mater Deum magna.

M.D.M.A

Monumentum dolus malum abesto.

M.D.M.I

Magnae Deum Matri Idaeae. Matri Deum Magnae Idaeae.

M.D.S.F

Monumetum de suo dfecit.

M.E

Memoria (ou Monumentum) erexit. Merita ejus. Mortuus est.

ME

Mesogites (vinum).

ME ou **MEC**

Maecia (tribus).

MED

Medicus. Mediolanum (o). Meditrinalia. Mediis.

MED D.ET.P.P

Medicinae doctor et professor publicus (+).

MED.LIC

Medicinae licentiatus (+).

MED.LVD.MAT

Medicus ludi matutini.

MED.ORD

Medicus ordinarius.

MED.TUC

Medicus tuticus.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

MEM

Memoria.

MEM.COL

(Ad) memoriam colendam.

MEM.S

Memoriae sacrum (+).

MEN

Menenia (tribus). Mensis. Mensor.

MENEN

Menenia (tribus).

MENS.AGRAR

Mensor agrarius.

MENS.AGROR

Mensor agrorum.

MENSS

Menses.

M.EQ

Magister Equitum. Miliaria equitata (cohors).

MER

Mercurius. Merens. Meridianus (gladiator). Merita. Meritus. Mercator.

MERC

Mercurialis.

MERC.CAN

Mercurius Canetonensis.

MERK

Mercatus.

MER.S

Mercurio sacrum.

MES

Mensis. Mensor. Mesogites (vinum).

M.E.S.I.B.G

Memoria eius sit in benedictione gloriosa (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

MESOP

Mesopotamia.

MESS

Menses.

M.ET.C.L (le **C** à l'envers).

Marci et Caii liberta.

MET

Metalla.

METR

Metropolis (+).

M.F

Magister fani. Mater filio. Matri filius. Mater fecit. Miles factus. Monumentum (ou Memoriam) fecit (ou fecerunt). Munere functus. (Omnibus honoribus) municipalibus functus. Marci filius.

M.F.A

Municipium Flavium Arvense.

M.F.C

Monumentum fieri curavit.

M.FE.SV

Memoriam fecit suis.

M.F.F.M

Mater fecit (ou memoriam fecit) filio merenti.

M.F.I

Monumentum fieri iussit (ou instituit).

M.F.L

Monumetum fieri legavit.

M.F.L.A

Magister fani Larum Augustorum.

M.F.P

Monumentum fieri procuravit (ou fecit publice). Mater filio posuit.

M.F.V

Municipium Fabrateria vetus.

MG

Magis (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

M.G.L.Q

Memor gratus libertatis quesitae. Merito gratus libensque.

M.G.MM.MN

Magister militum municipii.

M.H

Mandavit hoc. Monumentum hoc. Mortis hora. Mulier honesta.

M.H.AD.H.N.T

Monumentum hoc ad heredes non transit.

M.H.D

Monumentum hoc dedicatum.

M.HE.E.F.ET.N

Mihi heredes erunt filii et nepotes.

M.H.F.C

Monumentum heres faciendum curavit.

M.H.M

Missus honesta missione.

M.H.N.S

Monumentum heredem non sequetur.

M.H.P

Memoriam hanc posuit. Monumentum heres sibi (ou suis) mandavit.

M.H.S.M

Memoriam hanc sibi mandavit. Monumentum hoc sibi (ou suis) mandavit.

MI

Militavit. Maecia (tribus). Mithra.

M.I

Magna Idaea (Mater).

MIL

Miles. Milia. Miliaria. Militavit. Militia.

MILL

Milia.

MILT

Militavit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

MILTS

Militis.

MIL.P

Milia passuum.

MIL.PETIT

Militae petitor.

MI.ME.H.D.S

Mihi meisque hoc dedicavit sepulcrum (ou sacellum).

MN

Minatius. Minervia (legio). Minicia. Minius. Minor. Minister. Ministri.

MINER

Minerva (legio).

MINER.MEM

Minerva memor.

MINIS

Minister.

MIS

Missicius. Missio. Missus.

MISS.HON.M

Missus honesta missione.

M.K

Mater Kastrorum.

M.L

Merito libens. Miles legionis. Missae litterae. Monumenti locus. Monumentum legavit. Munere libero. Municipium Lambiriditanum. Marci libertus.

ML

Malum (+). Miles. Militum.

M.L (le **M** sur le côté ou renversé).

Mulieris liberta. Mulieris libertus.

M.L.D

Merito libens dedicavit (ou dedit). Monumentum libens dedit. Monumentum liberto decrevit.

M.L.D.D

Monumenti locum dono dedit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

M.L.D.D.D

Monumenti locus datus decreto decurionum.

MLI

Mediolani (+).

M.L.V.S

Merito libens votum solvit.

M.M

Magister Mercurialis. Magister militum. Magister munerum. Magnae Matri. Malis male. Maritus moestissimus (+). Mater magna. Memoriae (+). Memento mori (+). Moerens monumentum. Municeps municipii.

MM

Marci (duo). Martyres (+). Memoriae. Meritissimus (+). Monumentum (+).

M.MD

Matri Magnae Deum.

M.M.F

Marito monumentum fecit. Memoriam fecit.

M.M.F.A

Municipes Municipii Flavii Arvensis.

M.M.H.CON.PO

Monumentum hoc coniugi posuit.

M.M.I

Mater magna Idaea.

MM.L

Memoriae locus.

M.M.P

Marito (ou Matri, ou Morens) monumentum posuit.

M.M.P.F

Marito merenti pia fecit.

M.M.V

Municipes municipii Vicetiae.

M.N

Mars Nabelcus. Metalla nova. Milia nummum. Municipium Novaria (ou Novensium).

MN

Minus.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

MNF

Manifestum (+).

MNM

Manumissum (+).

MNS

Minus.

MO

Montanae (deae). Montani (cohors). Monumentum.

M.O

Matri optimae. Marito optimo.

M.O.C.V

Matrimonium optima cum virgine (+).

MOER.P

Moerentes posuerunt (+).

MOL

Mulier.

MOLIN

Molinarius.

MON

Monetalis. Monumentum.

MONEM

Monumentum.

MO.M

Mancipio manu.

MON.H.M.N.S

Monumentum heredem meum non sequetur.

MONIM

Monumentum.

MON.SAC

Monitor sacrorumm.

MONT

Monumentum.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

MONT.P.C

Montanorum pia constans (cohors).

M.O.P

Marito obsequens posuit. Marito optimo posuit.

M.P

Magister pagi. Major pars. Mater pacis (+). Mater posuit. Memoriam (ou Monumentum, ou Moerens) posuit. Mensam posuit. Milia passuum. Mille passus. Mulier pessima. Municipium Placentia.

M.P.D.M

Monumentum positum Diis Manibus.

M.P.F

Minerva pia fidelis (legio).

M.P.P

Matri piissimae posuit. Maritus pius posuit.

M.P.V

Monumentum posuit vivens. Millia passuum quinque.

M.P.V.L

Marci, Publii, Vibii libertus.

MR

Martias (+). Memoriae (+). Moerens.

M.R.F.S.C

Maerens fecit suae conjugii (+).

MRT

Moerenti (+).

M.S

Manibus sacrum. Mars suus. Matri suae. Memoriae statuit. Merito solvit. Moesia superior. Monumentum statuit. Mortem subiit.

MS

Maiestas. Mensis (+). Menses (+). Mensibus (+). Meus (+).

M.S.B.M

Magistro suo bene merenti.

M.SEP.APVL

Municipium Septimium Apulum.

M.S.P

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Maritus sua pecunia. Memoriae suae posuit. Monumentum sibi posuit. Monumentum sua pecunia.

MSR

Miserunt.

M.S.S

Mithrae Soli sacrum.

M.S.S.E.H.S

Monumentum sive sepulcrum est heredem non sequetur.

M.T

Marcus Tullius. Mediterraneum. Mortis tempore. Municipium Thibilitanum.

MT

Mater (+).

M.T.C

Marcus Tullius Cicero.

M.T.F

Memoriae titulum fecit.

M.T.RI

Monumenti titulum restituit.

M.TRIVMPH

Municipium Triumphale.

M.V

Municipium Verulanum.

MV

Murtites (vinum).

M.V.F

Maritus uxori fecit. Merito voto facto. Monumentum vivus fecit (ou uxori fecit).

M.VIC

Municipium Vicetia.

MUL

Mulier.

MV.L

Municipium Lamasba.

MVL.LIB

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Mulieris libertus (ou liberta).

M.V.L.SVP

Mater, uxor, liberi superstites (+).

M.U.L.SUPER.ORB.H.TRIST.MOER.PP

Mater, uxor, liberi superstites orbitatem hanc tristissimam moerentes posuerunt (+).

MVL.XX

Multis (votis) vicenalibus.

MVN

Municipium. Munere. Municeps.

MVNER

Munerarius.

MVN NAP

Municipium Napoca.

MVN.SEPT.APUL

Municipium Septimum Apulum.

M.V.P.P

Maritus uxori piissimae posuit.

MVR

Murmillio.

MVR.SCAEV

Murmillio scaeva.

M.V.S

Marti Victori sacrum. Memor voti solvit. Memor voti suscepti. Merito votum solvit. Monumentum vivens sibi.

M.VX.P

Maritus uxori posuit.

M.X.D.II

Menses decem dies duo.

MXM

Maximum.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

N

N

Natalis. Natio. Nazione. Natus. Nauta. Navarcus. Nazaremus. Nafastus (dies). Nemesis (?). Nepos (o). Neptis. Neronianus. Niger. Nobilis. Nobilissimus. Nobis. Nomine (+). Non (+). Nonae. Nonaginta. Noricum. Noster. Novembris. Novicus. Novus. Noxia (hora). Numen. Numerat. Numerius. Numero (+). Numerus. Nummus. Nunc. Nuptiae (+). Nymphae.

N

Nam. Nazione. Nepos. Neptis. Non. Nonaginta millia. Noster.

N ou **N**

Nummi. Nummus.

NA

Nazione. Naturalis (pater). Natus.

N.A

Nauta Araricus.

NAOFVL

Nauphylax.

N.ARARIC

Nutae Ararici.

NARB

Narbonensis.

N.A.S

Numini Augusti sacrum.

NAT

Natalia. Natalis. Natalitia. Nazione. Nativitate.

NAV

Navicularius. Nauta.

NAVF

Nauphylax.

N.AVG

Numen Augusti.

NAV.LIG

Nutae Liguriensis.

N.B

Numeravit biba (viva).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

NB

Nobis (+).

NB

Narbo (o). Nobis. Nobilis.

NB.G

Nobili genere (+).

N.BRIT

Numerus Britonum.

NC

Nobilis Caesar (o). Nunc (+).

N.C

Numidia Constantina.

N.C.INFER...

Ne cui (?) infere (liceat?).

N.D

Neci datum. Nobile decus. Numen deorum. Numini dedicavit. Numini devotus.

N.D.A.N.M

Nullum dolorem accepit nisi mortem.

N.D.D

Numini dedicavit (ou dedicatus). Numini dovotissimus.

N.DEVS

Nobile decus (+).

N.D.N.AVG

Numini Domini Nostri Augusti.

NE

Nemini. Neronianus.

NEG

Negotiator.

NEG.FRV

Negotiator frumentarius.

NEGOT

Negotiator.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

NEG.PAENVL

Negotiator paenularius.

NEG.STIP.ARG

Negotiator stipis argentarii.

N.E.P

Natus et puer.

NEP

Nepos (o). Neptis. Neptunalis. Neptunus.

N.E.P.D.I

Nomini eius ponendum dicandumque iusserunt.

NEP.S

Neptuni sacellum. Neptuno sacrum.

NEP.SUP

Nepotes superstites (+).

NER

Neronianus.

N.E.S.D

Numini eius semper devotus.

NF

Nefastus (dies). Numerii filius.

N F C

Nostrae fidei commissum.

N.F.F.N.S.N.C

Non fui, fui, non sum, non curo.

N.F.N

Nobili familia natus (+).

N.F.N.S.N.C

Non fui, non sum, non curo.

N.G.N

Nobili genere natus (+).

N.I

Natione Itala.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

NIC ou **NICO**

Nicomedia (o).

N.IM.D.V.V

Numini immortalis deo vivo votum.

N.L

Nominis latini. Non licet (ou licuerit, ou liquet). Numerius Lucius.

N.LIC

Non licet.

N.LIC.S.V.N

Nemini liceat sepulcrum violare nostrum.

N.L.M.F.E.T

Nobis locum monumenti fecit et tumulum.

N.L.N

Nobili loco natus.

N.M

Numerus militum. Noricum mediterraneum.

N.M.Q

Numini Maiestatique.

N.M.Q.E.D

Numini majestatique eius dicatissimus.

N.M.V

Nobilis memoriae vir.

N.N

Non nominatus. Numerus noster.

NN

Nomen. Nomine. Nostri (duo). Nostris. Nostrorum. Numeri (+).

NNNOOBBB.CAESSS

Nobilissimis Caesares (tres).

NNOBB.CAESS

Nobilissimi Caesares (duo).

NN.PP

Nostrorum principum.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

NNR

Nostrorum (+).

NO

Nobilissimus. Nobis (+). Novius.

NOB

Nobilis (+). November. Nobis (+).

NOBB

Nobiles (+).

NOB.CAES

Nobilis (ou Nobilissimus) Caesar (o).

NOB.FEM

Nobilissima femina.

NOB.P

Nobilissimus puer.

NOBR

Novembres (+).

NOMI

Nomine.

NON

Nonae.

NON.AP

Nonis Aprilis (+).

NORIC

Noricorum (ala).

NOT

Notarius.

NOV

November. Novius.

N.P

Natione Pannonius (?). Ponticus (?). Nobilissimus puer.

NP

Neptunus (?).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

N.P.C

Nomine proprio curavit. Notarius publicus Caesareus (+).

NQ

Namque (+). Nunquam (+). Nusquam (+).

N.R

Natione Raetus (?). Nauta Rhodanicus.

NR

Noster (+). Nostrorum (+).

NRI

Nostri.

NRIS

Nostris.

N.RHOD

Nauta Rhodanicus.

N.S

Nomine suo (+). Non sequitur. Novum sepulcrum.

N.S.E

Nostrum sepulcrum est.

N.S.H

Non sequitur heredes.

N.S.H.M

Non sequitur heredes monumentum.

N.S.S.I.M

Numen sanctum Solis invicti Mithrae.

N.STAT

Numerus statorum.

N.T.M

Numerus (?) tegularum minorum.

N.TRANS.H.L

Ne transeas hunc locum. Non transilias hunc locum.

N.V

Nobilissimus vir (o).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

NVB

Numinibus.

NVM

Numerarius. Numerus. Numero. Nummum.

NVM.AVG

Numen Augusti.

NVM.BAT.SEN

Numerus Batavorum seniorum.

NVM.DAL.DIVIT

Numerus Dalmatorum Divitensium.

NVMM

Nummularius.

N.V.N.D.N.P.O

Neque vendetur neque donabitur neque pignori obligabitur.

N.VRSARIEN

Numerus Ursariensium.

N.VV.H.INF.S

Neminem volumus hoc inferri sepulcro.

NYMP

Nymphaeum.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

O

O

Ob. Obiit. Obire. Obitus. Obtulit. Oculus. Officina. Officium (+). Horae. Olus. Olla (+). Omnes. Omnis. Omnipotens. Opinio. Hoplomachus. Oportet. Optimo. Optio. Opus. Orbis. Ordo. Orientalis. Oriens. Os. Ossa (+). Ossuarium. Ostendit. Ovum. Undecim (+).

O

Undecim millia (+). Oblit. Omne.

O⁹

Os. Ostendit. Oportet.

Ø

Obiit. Obitus.

OA

Omnia (+).

O.A.Q

Omnis ad quos (+).

OB

Oblit. Obiter. Obitus. Oblato. Orbem. Orbis.

O.B

Optio balnearii. Ossa bene.

OB

Obediens (+).

O.B.C

Ossa bene cubent.

OB.CIV.S

Ob cives servatos.

OB.H (ou HON)

Ob honorem.

OB.H.M.M

Ob honorem Magisterii Mercurianum.

OB.IN.XPO

Obiit in Christo (+).

OB.M.E

Ob merita eius. Ob memoriam eius.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

O.B.Q

Ossa bene quiescant.

O.B.Q.T

Ossa bene quiescant tibi.

OBR

Obrysum.

OB.R.B.G

Ob res bene gestas.

OC

Occasus. Occidens. Occisus. Occultus. Occursum. Oculus.

O.C

Opus constat. Omnis civitas. Ope consilio. Ore concilii. Ordo clarissimus.

O.C.Q

Opera consilioque.

O.C.S

Ob cives servatos (o).

OCT

Octavius. Octavus. October. Octogenarius.

O.D

Opus doliare.

OD

Odium. Odor. Ordine.

O.D.D.F.D.L.F

Opus doliare de fliginis Domitiae Lucillae figlinae.

O.D.S.M

Optime de se merito.

O.E.B

Ossa ei bene.

O.E.B.Q.C

Ossa eius bene quiescant condita.

OF

Officina. Oufentina (tribus). Offensus. Officinator.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

OF.AVR

Officina Aureliana.

OFE

Oufentina (tribus).

OFF

Officiales. Officium. Officina. Officinator. Oufentina (tribus).

OFF.CORN

Officium cornicularionum.

OFFI

Officina.

OFF.PA (ou **PAPI**)

Officina Papiri.

OFF.PRAETER.RAT

Officium praeteritorum rationum.

OFF.S.R

Officina Sacrae Rationis. Officina summae rei (ou summarum rationum).

OFI ou **OFIC**

Officina.

O.G

Omnes gentes (+).

O.H

Ossa hic (?).

O.H.F

Omnibus honoribus functus. Ossarium hoc fecit.

OHO

Homo.

O.H.Q.B

Ossa hic quiescant bene.

O.H.S

Ossa hic sita.

O.H.S.S

Ossa hic sita sunt.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

OIA

Omnia.

OL

Olla. Olim.

OLL.D

Ollas dedit.

OLL.D.S.D

Ollas de suo dedit.

OL.PO.V

Olei pondo V.

O.L.S.T

Opto levis sit terra.

O.L.T

Opto levem terram.

O.M

Optimus maximus. Optime meritus. Ob memoriam.

O.M.C.P.F.V.C.C.T

Oppidum municipium colonia praefectura forum vicus conciliabulum castellum territorium.

O.M.D.S

Optime meritus de se.

O.M.H.M

Optio missus honesta missione.

OMNIB.H.IN.R.P.S.F

Omnibus honoribus in republica sua functus.

OMNP

Omnipotens (+).

O.MQ

Optimo maximoque.

O.M.S

Optimo maximo sacrum.

OMS

Omnibus (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

O.M.V

Ordo municipi V...

O.N.F

Omnium nomine faciendas ou faciundum).

ONS

Onus (+). Omnes (+).

OO

Obitis. Omnino. Omnes.

☹☹

Defunctis.

O.O.D

Ornatus ornamentis decurionalibus.

O.O.R

Omnibus omnium rerum.

OP

Opinio. Oportet. Oppidum. Optimus. Optio. Opus.

O.P

Optimo patri (ou principi). Optimus puer (ou pater, ou princeps). Opus perfecerunt.

OP

Opiter. Oportet. Oppidum. Optimus. Opus.

OP.A (ou ARK)

Optio Arcarii.

OPAL

Opalia.

OP.B

Optio balnearii.

OP.C (ou CA)

Optio carceris.

OP.CO

Optio cohortis.

OP.D (ou DO)

Opus doliare.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

OP.EQ

Optio equitum.

OP.ET S.P

Optimae et sanctae patronae (+). Optimo et sancto patrono (+).

O.P.F

Optimo patri (ou patrono) fecit.

OPI

Opiter.

OPIC

Opiconsiva.

OPL

Hoplomachus.

OPO

Opobalsamatum.

OP.PEC.S.F

Opus pecunia sua fecit.

OP.PR (ou PRI)

Optio principis.

O.P.Q

Ordo populusque. Ossa placide quiescant.

OPSON

Opsonator.

OPT

Optima (+). Optimus (+). Optio.

OPT.B

Optio balnearii.

OPT.C

Optio carceris.

OPT.COH

Optio cohortis.

OPT.M

Optime meritus (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

OPT.PR

Optio principis.

OP.VAL

Optio valitudinarii.

ORA ou ORAT

Oratia (tribus).

ORD

Ordinarius.

ORD.N

Ordo noster.

O.REST

Orbis restitutor.

OR.M

Ordo militaris. Ornamentis militaribus. Ornamento militari.

OR.MM

Ordo militum.

ORN

Ornatus.

ORN.DEC

Ornamenta decurionalia.

OR.P

Hora prima.

O.S

Ordo supremus. Ossa sita.

OS

Omnes. Omnis (+).

OS.B.C

Ossa bene cubent (?).

OS.B.Q

Ossa bene quiescant.

OSS

Ossarium. Ossibus (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

OS.T.B.Q

Ossa tibi (ou tua) bene quiescant.

O.S.T.T.L

Opto sit tibi terra levis.

ØT

Defuncta. Defunctus.

O.T.B

Ossa tibi bene.

O.T.B.C

Ossa tibi bene cubent (?).

O.T.B.Q

Ossa tibi bene quiescant.

O.TIB

Ossa tibi.

O.T.Q

Ossa tibi quiescant.

O.V

Optimus vir. Ornatus vir. Oro vos.

OV

Ovius.

O.V.B.Q

Ossa volo bene quiescant.

O.V.D

Omni virtuti dedito. Optimo viro dedit.

O.V.F

Optima voluntate facit. Optimo viro fecit. Optimum virum facit. Orat (ou orant) ut faciatis. Oro vos faciatis.

OVF

Oufentina (tribus).

ØXXII

Defunctus viginti tribus (anni).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

P

P

Pagina. Pagus. Pannonii (cohors). Papa (+). Papiria (tribus). Parentes. Pars. Partica (legio). Passio. Passus. Pater. Patria. Patrimonium. Patrona. Patronus. Pax (+). Pecunia. Pedes. Penates. Per. Perit. Perpetuo. Pie. Pientissimus. Pietas. Piissimus. Pius. Plus. Poena. Pollia. Pondo. Poni. Pontifex. Populus. Posse. Post. Poster. Posuerunt. Posuit. Potestate. Praefectus. Praepositus. Praeses. Praetor. Praetoria (cohors). Pridie. Primigenia (legio). Primus. Princeps. Probatu. Proconsul. Procurator. Professor. Provincia. Proxumae (deae). Publica. Publice (o). Publicus. Publius (o). Pupillus. Puella. Puer. Pugnarum. Quadraginta (+).

P

Per (+).

P

Quadraginta millia (+).

P (à l'envers)

Publica (+). Puella. Pupilla.

P.A

Pius Augustus. Pondo Argenti. Posuit Aram. Posuit anno... (+). Praefectus annonae. Provincia Africa. Publicum argentum.

PA

Pagani. Palatina (tribus). Papia (tribus). Papirio. Pater (+). Patricius (+). Patronus. Passio (+).

PAC

Pacujus.

PA. ET MA

Pater et mater.

PA.F

Pater filio. Patri filius.

PA.FECE

Parentes fecerunt (+).

PAG

Pagani. Pagina. Pagus.

P.AG

Piissimus Augustus.

PAL

Palatina (tribus). Palatium. Palilia. Pallium. Palmyreni (numerus).

PALAT

Palatina (tribus). Palatinus (Salius).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

PANN

Pannonia. Pannonii (cohors).

PANNO

Pannonii (cohors).

PAP

Papiria. Papia (tribus).

PAPE ou **PAPI**

Papiria (tribus).

PAQ

Paquius.

PAR

Parentes.

PAR.B.M

Parentibus bene merentibus.

P.AREL

Pausarius Arelatensis.

PAR.M

Parthicus maximus.

PART ou **PARTH**

Parthicus (o). Parthica (legio).

PASS

Passiva (venatio).

PAT

Pater. Patricius. Patronus.

PAT.COL

Patronus coloniae.

PAT.ET CUR

Patronus et curator.

PAT.F.P.P

Pater filiae piissimae posuit.

PAT.MVN

Patronus municipi.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

PATR

Patronus.

P.A.V

Provincia Africa vetus.

PAVIMEN

Pavimentarius.

PB

Presbyter (+).

P.B.F

(Filii) patri bono fecerunt (?).

PBL ou **PBLC**

Publicus (+).

P.B.M

Parentes bene merenti. Patri (ou patrono, ou posuit) bene merenti.

P.B.P

Principalis beneficiarius praefecti.

PBR

Presbyter (+).

P.BR.S

Plumbum Britannicum signatum. Publicani Britanniae sanctae (?).

P.C

Patres conscripti. Patronus Civitatis (ou collegii, ou coloniae, ou corporis). Pecunia constitua. Pedes centum. Pia constans (legio, cohors). Pietatis causa. Pisanorum Colonia. Poni (ou Ponendum, ou publice) curavit. Post consulatum. Potestate censoria. Praetor creatus. Proconsul. Puero clarissimo.

PC

Pecunia. Pace (+). Post consulatum (+).

P.C.ET S.A.D

Ponendum curavit et sub ascia dedicavit.

P.CL

Praefectus classis.

P.C.N

Patronus corporis (ou collegii) nostri.

P.C.O

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Publicum coloniae Ostensis.

P.COL

Patronus coloniae.

P.COND

Pagus condatium.

PCONIIS

Praeconiis (+).

P.C.P.C

Pia conjux poni curavit (+). Pii cives poni curaverunt (+).

P.C.R

Pedes centum retro. Ponendum curavit requietorium.

PCS

Post consulatum.

P.D

Pecuniam (ou publice) dedit. Persona devota. Ponendum decrevit. Populo datum. Posuit dedicavitque. Pro delictis.

PD

Pridie (+).

P.DAT.D.D

Publice datum decurionum decreto.

P.DD

Positum (ou publice) decreto decurionum. Posuit dedicavitque. Publice dedicatum.

P.D.D.E

Populo dare damnas esto.

P.D.D.P.P

Posuerunt decreto decurionum pecunia publica.

P.D.D.Q

Posuerunt dedicaruntque.

P.D.F

Publico decreto fecerunt.

P.D.S

Posuit de suo.

P.D.S.M

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Pecuniam dedit suo munere. Posuit de suo monumentum.

P.E

Parentes eius. Positum est. Posteris eius (ou eorum). Publice erexerunt.

PE

Percennius. Pescennius.

PEC

Pecunia. Pecuniosus. Pequarius.

PED

Pedatura. Pedes. Peditata (cohors). Pedites.

PEDIS

Pedisequus.

PED.SING

Pedes singularis.

PEL

Pellis.

PEQ

Pecunia.

P.EQ.R.M

Patronus eques romanus municipii.

PER

Percennius. Peregrinus (praetor). Permissu. Perpetuus (o).

PER.AVG

Perpetuus. Augustus (o).

PERS

Persicus.

PESC

Pescennius.

P.E.S.C

Publice e senatus consulto.

PET

Petriana (ala). Petro.

P.ET H

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Patronus et heres.

P.F

Parentes fecerunt. Pater filio (ou fecit). Patri filius. Pia foemina (?). Pia fidelis. Pius (ou Pia) felix (o). Poni fecit (+). Promissa fides. Publilii filius (o). Publice fecit.

PF

Perfecit (+). Poni fecit (+). Praefectus.

P.F.A

Pius felix Augustus.

P.F.C.R

Pia fidelis civium Romanorum (cohors).

P.F.F

Parentibus filii fecerunt (?). Pater filio fecit. Patri filius fecit. Pia felix fidelis (legio). Publice fieri fecit.

P.EF.FILIE

Parenti fecerunt filiae.

P.FEL

Pius felix.

P.F.I

Publice fieri instituit (ou iussit).

P.F.K.F

Pater filio karissimo fecit.

P.F.M

Patri filius moerens.

P.FM

Paterfamilias.

P.F.O

Pater filio optimo.

P.F.P

Parentibus fillii posuerunt (?).

P.F.V

Pius felix victor.

PG

Primigenia.

P.G.D

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Petra genetrix domini.

P.G.N

Provincia Gallia Narbonensis.

P.G.S

Provincia Germania Superior.

P.H

Positus hic (+).

PHAL

Phalerae.

P.H.C

Patrono heres curavit. Ponendum hoc (ou hic) curavit. Provincia Hispania citerior. Publice heres curavit.

P.H.E

Positus hic est.

P.H.O.ADQ.E.R.P.N

Placere huic ordini atque e re publica videri.

PI

Pius.

P.I

Poni iussit. Pater indulgentissimus.

PIC

Picenum.

P.I.D

Praefectus iuri dicundo.

PIET.V

Pietas vera (+).

PI.F.F

Pia felix fidelis.

PIL.POST

Pilus posterior.

PIL.PR

Pilus prior.

P.I.S

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Pius in suos. Ponendum iussit sibi. Publica impausa sepultus.

P.K

Parens karissime. Praetor kandidatus. Pridie kalendas.

P.K.A

Parens karissime ave (+).

PL

Placuit. Plancus. Plantus (?). Plebs. Plumbum.

P.L

Patrono libertus. Patronus liberto. Provincia Lugdunensis. Plublius Libertus.

PLA

Plancus. Plantus.

PLA.DEXT.EN

Platea dextra eunti nidam.

PLB

Plumbarius.

PL.C

Plebs collegii.

PL.CER

Plebis Cerialis (aedilis).

PLD

Placidius (+).

P.L.L

Posuit laetus libens. Pro ludis luminibus.

PLM

Plus minus (+).

P.L.M

Posuit libens merito. Posuit locum monumenti.

P.LM ou **PL.MN**

Plus minus.

PL.MIN ou **PL.MIS**

Plus minus (+).

PL.MS

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Plus minus.

P.L.P

Patrono libenti posuerunt. Praefecti lege petronia (?).

PL.SC

Plebis scitum.

P.L.S.F

Patronus liberti suo fecit (?).

PLS.MIN

Plus minus.

PL.VE.SC

Plebisve scita.

P.M

Passus mille. Patronus municipii. Pedes mille. Pia mater. Piae memoriae (+). Piis Manibus (+). Plus minus (+). Pontifex Maximus (ou maior) (o). Post mortem. Posuit moerens. Posuit monumentum. Pro meritis.

PM

Pontifex maximus (o).

P.M.C

Provincia Mauretania Caesariensis.

P.M.D.IX

Pedes mille digiti novem. Pedes mille quingenti novem.

P.M.F

Patri merenti fecit.

P.MIS

Parentes miserrimi.

P.M.S

Piis manibus sacrum.

P.M.V

Patronus municipii Verulani.

P.N

Pecunia nostra. Poenae nomine. Praefectus Numeri. (Conservatori) patrimonii nostri. Praeses noster (ou Numidiae). Provincia Numidia. Publii nepos (o).

P.N.C

Provincia Numidia Constantina.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

P.O

Patri optimo. Post obitum. Princeps optimus.

PO

Pobilia (tribus). Poblus (Publius). Posuit. Praetorio.

POB

Pobilia (tribus).

P.O.C

Primi ordinis comes.

POL

Pollia (tribus).

P.O.M

Parenti (ou patri, ou patrono) optime merito.

POM

Pomptina (tribus).

POMP

Pompeius. Pomptina (tribus).

POMT

Pomptina (tribus).

PON.CES

Ponendum censuerunt.

PON.CVR

Ponendum curavit.

PONDER

Ponderarius.

PON.MAX

Pontifex maximus (o).

PONT

Pomptina (tribus). Pontifex.

PONTIFF

Pontifices.

PONT.MAX

Pontifex maximus.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

PONT.M.M

Pontifex municipium municipii.

POP

Poblilia (tribus). Pompo. Posidius. Popinia (tribus). Populus.

POPIN

Popinia (tribus).

POPLIF

Poplifugium.

POR ou POROL

Porolissensis (Dacia).

POR.PUBLIC

Portorium publicum.

PORT

Porticus. Portunalia.

POS

Postumus. Posuit.

POS.AED.CAS

Post aedem Castoris.

POS.CONS

Post consulatum.

POS.D.S

Posuerunt de suo.

POSE

Poseit (posuit).

POS.P.P

Posita (statua) pecunia publica.

POST

Postumus.

POST CNS ou POST COL

Post consulatum.

POST H.L.ROG

Post hanc legem rogatam.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

POSV

Posuit.

P.P

Parentes pientissimi. Parentes posuere. Pater patriae (o). Pater patrum. Pater piissimus. Pater posuit. Patronus perpetuus (ou pientissimus ou plebis). Patronus posuit. Pecunia posuit (ou publica). Pendens pondo. Permissu proconsulis. Perpetuus. Pius (ou pia) posuit. Populo postulante. Populus Parmensis. Portorium publicum. Praepositus. Praeses provinciae. Primus pilus (ou primipilaris). Principalibus. Pro parte. Professor publicus (+). Propria pecunia. (Aere) proprio posuerunt. Provincia Panonia. Publicani provinciae. Publice posuit.

PP

Patres (+). Pedes (+). Perpetuus (+). Piissimus (+). Populus (+). Posuerunt. Praepositus (+). Principes (+). Proprio (aere). Provinciae.

P.P.A.A.V.V.G.G

Perpetui Augustii (duo).

P.P.ANN

Praepositus annonae.

P.P.AVGG

Perpetuis Augustis (duobus).

P.P.BRI.LON

Publicani provinciae Britanniae Londinienses.

P.P.C

Pecunia propria curavit. Pecunia publica curavit. Pientissimi ponendum curavit.

PP.C

Patres conscripti.

P.P.DD

Propria pecunia dedicavit.

P.P.D.D

Pecunia publica decreto decurionum.

P.P.F

Patri piissimo fecerunt (+). Pecunia publica factum. Primigenia pia fidelis (legio).

P.P.F.C

Pecunia publica (ou propria pecunia) faciendum curavit.

P.P.F.D.D

Pecunia publica fecerunt dedicaverunt.

P.P.F.F

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Propria pecunia fieri fecit.

P.P.F.VIEN

Praeses provinciae Flaviae Viennensis.

P.P.H.P.C

Propria pecunia hic ponendum curavit.

P.P.I

Posuerunt propria impensa.

P.PI

Primpilus.

P.P.INFER

Provincia Panonia inferior.

P.P.K

Praepositus kastris.

P.P.L

Publiorum (duorum) libertus.

P.P.M.S

Praeses provinciae Mauretaniae Sitifensis.

P.P.NVM

Praeses provinciae Numidiae.

P.P.O

Posuit patrono optimo.

PPO

Praefectus praetorio.

P.P.P

Parentes pii posuerunt (+). Pater pius posuit (+). Patri piissimo posuit (ou posuerunt) (+). Perpetuo Principi. Pro pietate posuit (+). Proconsul pater patriae. Propria pecunia posuit (o posuerunt).

P.P.P.C

Primpilaris patronus coloniae. Propria pecunia ponendum curavit (+).

P.P.P.D

Publica pecunia ponendum decrevit.

P.P.P.F

(Fili) pii patri pio fecerunt. (Fili) patri pro pietate fecerunt.

PPP.FFF.AAA.GGG

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Pii felices Augusti (tres).

P.P.P.P.P

Praefecto praetorio per provinciam Pannonicam.

P.P.R

Praeses provinciae Raetiae. (Forma) publica populi Romani.

P.PR.BR

Publicani provinciae Britanniae.

P.PR.LON

Publicani provinciae Londinienses.

P.P.R.Q

Penates populi romani Quiritum.

PP.RROM

Pontifices romani.

P.P.S

Posuit pecunia sua. Pro parte sua (?). Pro pecunia sua. Provincia Pannonia superior.

PP.STAT

Praepositus stationis.

P.P.TR

Pecunia publica tributa.

PP.VV

Perfectissimi viri.

P.Q

Pedes quadrati. Populusque.

PQ

Postquam (+). Pequarius.

P.Q.Q.V

Pedes quoquo versus.

P.Q.R

Populusque Romanus.

P.Q.S

(Sibi) Posterisque suis.

P.Q.S.V.F

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Posterisque suis vivens fecit.

P.QVOQVEVERS

Pedes quoque versus.

P.R

Pecunia Romana. Percussa Romae (o). Populus romanus. Post reditum (?). Posuit requietorium. Pro nostris. Provincia Raetia. Publice restituit (?).

PR

Parentes (+). Pater (+). Praedium (?). Praefectus. Praeses. Praetor. Praetorius. Precare (+). Pridie. Primigenia (legio). Primus. Princeps. Principalis. Prior. Privata (ratio). Pro. Probante. Proculus. Procurator. Promotus. Pronepos. Provincia.

PRAE

Praefectus.

PRAEF.AEDIL.POT

Praefectus aedilicia potestate.

PRAEF.AER.SAT

Praefectus aerari Saturni.

PRAEF.C.A.V

Praefectus centuriae accensorum velatorum.

PPAEF.COH

Praefectus cohorti.

PPAEF.EQ

Praefectus equitum.

PPAEFF

Praefecti.

PRAEF.F.D

Praefectus frumenti dandi.

PRAEF.PR

Praefecti praetorio.

PRAE.I.D

Praefectus jure dicundo.

PRAEF.TIR

Praefectus tironum.

PRAEF.TVR

Praefectus turmarum (?).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

PRAEF.VEX

Praefectus vexillationi.

PRAE.N.H.ANT

Praepositus numero Herculis Antoniniano.

PRAEP

Praepositus.

PR.AER

Praefectus aerarii.

PRAET

Praetor. Praetorius.

PRAETT

Praetoriae (cohortes).

PRB

Presbyter (+).

PR.BR.LON

Provinciae Britanniae Londinienses.

P.R.C

Ponendum requietorum curavit. Post Romam conditam anno.

PR.CER.I.D

Praetor cerialis jure dicundo.

PRCOS

Proconsul (+).

PR.C.R

Praetoria civium Romanorum (cohors).

PRD

Pridie (+).

P.R.E

Post reges exactos.

PREB

Presbyteri (+).

PREC

Precario.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

PREF

Prefectus.

PRESB

Presbyteri (+).

PRF

Praefectus.

P.R.F

Praefectus.

PR.GER.SVP

Provincia Germania superior.

PR.G.N

Princeps gentis Numidarum.

PR.H.O.C.S

Progressus hostem occidit civem servavit.

PRI

Pridie. Primus. Princeps.

PR.I.D

Praefectus (ou praetor) jure dicundo.

PRID

Pridie.

PR.II VIR

Praetor duo vir.

PRIM

Primarius. Primigenia (legio).

PRIM.IN.C

(Fortunae) primigeniae in colle.

PRI.N

Pridie nonas.

PRIN

Princeps (o).

PRINC

Princeps. Principalis.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

PRIN.COL

Princeps coloniae.

PR.IN PED

Principales in pedatura.

PR.IV

Princeps juventutis.

PR.IVV

Praetor juventutis.

PROCC

Proconsules (+).

PROCOS

Proconsul (+).

PR.K

Pridie Kalendas. Praetor candidatus.

PR.K.TVT

Praetor candidatus tutelaris.

PR.LV.LV

Pro ludis luminibus.

PR.L.V.P.F

Praetor ludos Victoriae primus fecit.

PR.M

Praepositus militum.

PRM.FEL.IVST

Primani Felices Justiniani (numerus).

P.R.N

Patrimonium (?) regni Norici.

PRO ou **PROT**

Protector.

PRO

Proconsul. Procurator. Proficisceretur. Propenos. Provincia.

PROB

Probante. Probatus. Probaverunt. Probavit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

PROC

Proconsul. Procurator.

PROC.A.B

Procurator ad bonora.

PROC.AVG.XXXX

Procurator Augusti quadragesimae (Galliarum).

PROCC

Procuratores.

PROC.K

Procurator Kastrensis.

PROC.M.N

Procurator marmorum novorum.

PROC.VECT

Procurator vectigalis (Illyrici).

PROCO

Proconsul.

PRO.D

Provincia Dacia.

PRO.DOM

Protector domesticus.

PRO LVD.LVM

Pro ludis luminibus.

PRO.M

Processum meritis.

PROM

Promotum.

PRO.MAG

Promagister.

PRON

Pronepos.

PROPI

Proprii.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

PROP.P.C

Propria pecunia curavit.

PRO PR

Pro praetore.

PRO.PR

Propraetor. Propraetore.

PRO PR.EX S.C

Pro praetore ex Senatus consulto.

PRO Q

Pro quaestore.

PROQ.P

Proquaestor provinciae.

PROR

Proreta.

PRO S

Pro salute.

PRO S.D.N

Pro salute domini nostri.

PRT

Protector.

PROV

Provincia. Provocator.

PROX

Proximus (rationum tabulariorum).

PROX.CIPP

Proximus cippus.

PRP

Propriis.

PR.PER

Praetor peregrinus.

PR.P.F

Primigenia pia fidelis (legio).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

PR.P.F.PQ.C

Propria pecunia faciendum ponendumque curavit.

PR.POS

Princeps posterior.

PR.PR

Praefectus praetorio. Praeses provinciae. Princeps prior. Pro praetore.

PR.PRAET

Princeps praetorii.

PR.P.V

Praetoria pia vindex (cohors).

P.R.Q

Populus Romanus Quiritium.

PR.REL

Praepositus reliquationis.

PRS

Praeses (+). Probus (+).

P.R.S

Procurator rationum summarum (?).

PR.S

Profecturus sit.

PR.SAC

Praetor sacrorum.

PR.SAC.VOLK.FAC

Praetor sacris. Volcano faciendis.

PR.SEN.CONNS

Praetor senatum consuluit.

PR.S.P

Pro salute posuit.

PRSS

Prasides (+).

PR.STA

Praepositus stationis.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

PR.VIG

Praefectus vigilum.

PR.VR

Praetor urbanus.

PR.VRB

Praefectus Urbi. Praetor urbanus.

PR.XX.LIB

Procurator vigesimae libertatis.

P.S

Pannonia superior. Parthica Severiana (legio). Pater sacrorum. Pecunia sua. Permissu Senatu. Posteris suis. Posuit sibi. Praeses Samnii. Pro salute. Proprio (ou privato, ou publico) sumptu. Proserpinae sacrum. Proxumis suis. Publicae salutis.

PS

Plebiscitum. Posuit (+). Post (+). Posuerunt (+).

P.S.C

Pecunia sua curavit. Proprio (ou publico) sumptu curavit.

P.S.D.D

Pro salute domus divinae.

P.S.D.N

Pro salute Domini nostri.

P.S.ET S

Posuit sibi et suis.

P.S.F

Pecunia sua fecit. Posteris suis fecit. Publice sibi fecit. Publico sumptu fecit.

P.S.F.C

Patriae (ou publicae) salutis faciendum curavit. Pecunia sua faciendum curavit. Publico (ou proprio) sumptu faciendum curavit.

P.S.H.M.P

Patri suo hoc monumentum posuit (+).

P.S.H.M.P.H.L.C

Patri suo hoc monumentum posuerunt huius liberi carissimi (+).

P.S.I

Pro salut imperii.

P.S.O

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Pecunia sua ordinavit. Posuit suis omnibus.

P.S.P

Pecunia sua posuit. Posteris suis posuit. Proprio sumptu posuit.

P.S.P.C

Publice sibi ponendum curavit.

P.S.P.C.R

Pro se ponendum curavit requietorium.

P.S.P.D

Pecunia sua posuit dedicavit.

P.S.P.L.L

Pecunia sua posuerunt laeti libentes. Pro salute posuit laetus libens (?).

P.S.P.Q.P

Pro se quoque patria.

P.S.P.Q.R

Pro se quoque republica.

P.S.R

Pecunia sua restituit. Procarotor summarum rationum. Proprio sumptu restituit.

P.S.S

Pannonia Secunda Savia. Pro salute sua.

PSS

Postscriptis (+).

P.S.S.P

Pro salute sua posuit (ou posuerunt).

P.S.S.S

Pro salute sua suorumque (?).

PST

Posuit.

PST CONSLTO

Post consulatum.

P.S.V

Parentibus suis vivis.

P.S.V.F

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Pecunia sua vivens fecit.

P.T

Posuit titulum. Posuit testamento (?). Praeter.

PT

Pater.

P.T.M

Posuit titulum memoriae.

PTR

Patronus.

P.T.S

Posuit titulum sibi (ou sepulcri).

P.U

Prefectus Urbi.

P.V

Pedes quinque. Perfectissimus vir. Pia victrix (ou vindex) (legio). Pondo quinque. Populo videtur. Portus uterque. Praefectus urbi. Provinciae utraque.

PV

Provincia (+). Prout (+). Publice.

P.V.A

Pius vixit annos (ou annis).

PVB

Publica. Publice. Publicus. Publilia (tribus).

PVBCO

Publico.

PVB.FAC

Publice factum.

PVBL

Publica. Publicanus. Publice. Publicus.

PVBL.COL

Publicum coloniae.

PVBLI

Publilia (tribus).

PVBL.MVN

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Publicum municipii.

PVB.PR.Q

Publicus privatusque.

P.V.B.P.R.Q

Publicus populi Romani Quiritium.

PVD

Ponere vivens fecit. Posteris universis fecit.

PVG

Privilegium. Pugnarum.

P.VI.S

Pedes sex semis.

PVP

Pupinia (tribus). Pupillus. Pupus.

P.V.PH.LIP

Pia vindex Philippiana (legio).

PVPI

Pupinia (tribus).

PV.PO

Publice positus.

PV.PV.L

Duorum puporum libertus (ou liberta).

PVR

Purpureus.

P.V.S

Posuit voto soluto.

P.Z

Pie zezes (pie vivas) (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Q

Q

Quae. Quaesitus. Quaestiones. Quaestor (o). Quaestoricus. Quadratus. Quam. Quando. Quantum (+).
Quare. Quartus. Qui. Quia (+). Quiescere. Quietorium. Quintus (+). Quintus. Quirias (tribus). Quirinalis.
Quirinus. Quirites. Quingenta (+). Quinquennalis. Quod. Quondam. Qur (cur) (+).

Q

Qua. Quae. Quaestio. Questori. Quare. Quatenus. Qui. Quingenta milia (+).

Q.A

Quaestor aerarii. Quotannis. Quaestor aedilis. Quemadmodum (+).

Q.AED.P

Quaestor aedilis praetor.

Q.AER.P

Quaestor aerarii publici.

Q.AL ou ALIM

Quaestor alimentarium.

Q.AM

Quemadmodum (+).

QAPP

Quapropter (+).

Q.A.V...

Qui annos (ou annis) vixit...

Q.B

Quaestor beneficiarius (?). Qui bixit (vixit).

Q.B

Quibus.

Q.B.A

Qui bixit (vixit) annos...

A.B.ATQ.F.EV

Quos bene atque feliciter eveniat.

Q.B.F

Quae bene fecit. Qui bixit (vixit) feliciter.

Q.B.F.F

Quod bonum faustum felix (sit).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Q.B.M.V

Qui (ou quae) bene mecum vixit.

Q.C.A

Quorum curam abebat.

Q.COL

Quinquennalis Colonia.

Q.CONT

Qui continet.

Q.C.P

Quinquennalis censoria postestate.

Q.C.P.R.B.R

Qui cum pace repositae bene requiescant (+).

Q.C.R

Qui cives Romani (erunt).

Q.C.V

Quaestor coloniae Viennae.

Q.D

Quaestor designatus. Quondam.

Q.D.A

Quo (ou qua, ou quibus) de agitur.

Q.D.E.R.F.P

Qui de ea re fieri placeret.

Q.D.E.R.F.P.D.E.R.I.C

Quid de ea re fieri placeret, de ea re ita censere.

Q.DES

Quaestor designatus (o).

Q.D.R

Qua de re.

Q.D.R.A

Qua de re agitur.

Q.D.R.P.A.S

Qua de re peto a senatu.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Q.D.S.P.P

Quod de sua pecunia posuerat.

Q.E

Qui (ou quae, ou quod) est.

Q.E.D

Quod eo die.

Q.E.R

Quanti ea res.

Q.E.R.E

Quanti ea res erit.

Q.F

Qui faciunt. Qui (ou quae, ou quod) fuit. Quinti filius. Quo facto. Quod factum.

Q.F.IVG

Quod facit iugerum.

Q.F.P.D.E.R.I.C

Quid fieri placeret, de ea re ita censuerunt.

Q.FP.AP.N

Quid fuit apud nos (+).

Q.H.C.I.R

Quo honore contentus impensam remisit.

Q.HH.S.S

Qui heredes scripti sunt.

Q.H.N.S

Quod heredem non sequetur.

Q.ID.P

Qui jure dicundo praeerit.

Q.II

Quaestor iterum.

Q.INF.S.S

Quae infra scripta sunt. Qui infra scripti sunt.

Q.I.P

Quiescat in pace (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

QIQE

Quinque.

QIR

Quirina (tribus).

Q.I.S.S

Qui (ou quae) infra scripti (ou scripta) sunt.

Q.K

Quaestor kandidatus.

Q.L.S.S

Quem locum sibi suis.

Q.L.S.V.T.L

(Dicite) qui legitis sit vobis terra levis.

Q.M

Qui mecum. Qui militavit. Quintus Maximus. Quo magis. Quo minus. Quomodo (+).

Q.M.C

Qui militare coeperunt.

Q.MIL

Qui militavit.

Q.M.O

Qui mortem obiit (+).

Q.M.P

Qui monumentum posuit.

QMS

Quaesumus.

Q.N.I.SS

Quorum nomina infra sunt scripta.

Q.N.S.S.S

Quorum nomina supra scripta sunt.

Q.P

Quadrati pedes. Quaestor provincialis (o). Quaestoria potestate.

Q.P.A

Quaestor pecuniae alimentariae.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Q.P.AP

Quaestor pecuniae alimentorum publicorum.

Q.P.F

Qui primi fuerunt.

Q.PP

Quapropter. Quippe.

Q.P.P

Quaestor pecuniae publicae.

Q.P.P.C.M

Quinquennalis perpetuus corporis mensorum.

Q.PROCOS

Quaestor proconsule (o).

Q.PR.PR

Quaestor pro praetore.

Q.Q

Quaecumque. Quaestores. Quanquam. Quincquid. Quinquennalis.

QQ

Quinti (duo).

Q.Q.C.F.NAV

Quinquennalis corporis fabrum navalium.

Q.Q.C.P

Quinquennalis censoria potestate.

Q.Q.P

Quoquo versus pedes.

Q.Q.PER

Quinquennalis perpetuus.

Q.Q.P.P

Quaestor quinquennalis patronus plebis (ou perpetuus). Quinquennales perpetui.

Q.Q.S.S.S

Quam qui supra scripti sunt.

QQ.TT

Quaestores.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Q.Q.V

Quoquo versus.

Q.Q.V.L.P

Quoquo versus locus pedum.

Q.Q.V.P.L

Quoquo versus pedes quinquaginta.

Q.Q.V.P.Q

Quoquo versus pedes quadratos...

QR

Quirina (tribus).

Q.R.C.F

Quando rex comitavit fas. Quando rex comitio fugit (dans les calendriers).

Q.R.P

Quaestor rei publicae.

Q.S

Qui (ou quae, ou quod) supra.

QS

Quasi (+). Quaestionarius. Quiescant. Quiescit (+).

Q.SAC.P.ALIM

Quaestor sacrae pecuniae alimentaria.

Q.S.C

Quaestor senatus consulto (o).

Q.S.F.E

Quod supra factum est.

Q.S.P.P.S

Qui sacris publicis praesto sunt.

Q.S.S.S

Quae supra scripta sunt. Qui supra scripti sunt.

Q.ST.D.F

Quando stercus delatum fas (dans les calendriers).

QT

Quot.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Q.V

Qui (ou quae) vixit. Qui vocatur. Quoquoversus.

QV

Quinque. Quintus. Quirina (tribus).

Q.V.A

Qui (ou quae) vixit annos (ou annis).

QVAD

Quadrans.

QVADR

Quadrigae.

QVAE

Quaestor.

QVAES.RET

Quaestum rettulit.

QVAE.S.S.S.EX.S.C

Quae supra scripta sunt ex senatus consulto.

QVAEST

Quaestor.

Q.V.ANN

Qui (ou quae) vixit annos (+).

Q.V.AN.XXX

Qui vixit annos triginta.

QVANTI E.R.E.T.P

Quanti ea res erit tantam pecuniam.

QVAR

Quartus.

QVESS

Quaestores.

Q.V.F.S

Quod verba facta sunt.

Q.V.F.S.L.D

Quod verba facta sunt in ordine.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

QVI

Quinctilis. Quirina (tribus).

QVIB.EX S.C.C.P

Quibus ex senatus consulto coire permissum (est).

QVI.I.D.P

Qui jure dicundo praeest.

QVI LEGIS T.V

Qui legis titulum vale.

QVIN

Quinquatria. Quiquennalis.

QVINQ

Quinquennalis. Quinctilis.

QVIR

Quirina (tribus). Quirinalia. Quirinalis (flamen).

Q.VIX

Qui (ou quae) vixit.

QVM

Quemadmodum (+). Quum (+).

QVO F

Quo facto.

QVOT

Quotannis.

Q.V.P.Q

Quoquoversus pedes quadratos.

Q.VR

Quaestor urbanus.

QVR

Quirina (tribus).

Q.VRB

Quaestor urbanus (o).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

R

R

Raetia, ou Raeti (cohors). Rapax (legio). Ratio. Ravenna. Ravennatis. Recessit (+). Recessus. Reddidit. Refecit. Regius. Regnum. Remittere. Requiescat (+). Requitorium (+). Res. Republica. Restaurator. Restituit. Retiarius. Retro. Retus. Revocatus. Ripa. Roma. Romanorum. Romanus. Rostris. Rubrica. Rubrum. Rudera. Rufus. Rura. Rursus. Rus. Rutilius. Octoginta (+).

R

Rem. Res. Octoginta millia (+).

R

Ratio. Romanus (eques). Rubrica.

R,

Ratio. Res. Respondit. Responsum. Rex. Rux.

RA

Ravenna (o).

RAP

Rapax (legio).

RAS

Rarissimo.

RAT

Ratione. Rationalis.

RAT.CASTR

Ratio castrensis.

RAT.PRIV

Ratio privata.

RAV

Ravenna (o).

R.C

Reficiendum curavit (ou curaverunt). Romae Censor (ou Consul). Romana Civitas (ou Cohors). Romani cives. Restituit curavit.

RC

Recognovit.

R.D.A

Ratio dominica Augusta.

RVDS.PR

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Reverendus pater (ou puer) (+).

R.E

Requitorium erexit (ou eligit) (+). Romanus exergitus.

RE

Regina.

REC

Recessit (+). Reciperator. Reciperatorius. Requiescit (+). Recondita (+).

R.E.C.H

Requitorium ei curavit heres.

RED.AB AER

Redemptor ab aerario.

RE.D.D

Requitorium dedicavit (+).

REF ou **REFE**

Refecerunt. Refecit. Refectus.

REF.C

Reficiendum curavit (+).

REFIC.COER

Reficienda coerarunt.

REFIC.D.C.S.C

Reficiendas de conscriptorum sententia curaverunt.

RE.G

Res gesta.

REG

Regio. Regionarius. Regina. Regione.

REI.M

Rei militaris.

REIP

Reipublicae.

REP

Reparari.

RES

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Restituit.

RESP.C.L.F

Respublica coloniae Lambaesitanae fecit.

REST

Restituit. Restituerunt.

RET

Retiarius. Rettulit.

RET.TIR

Retiarius tiro.

REVOC

Revocatus.

R.F

Regis filius. Religiosa femina (+). Requitorium fecit (+).

R.F.C

Requitorium faciendum curavit (+).

R.G

Res gestas.

RG

Regis. Recognovit.

RHOD

Rhodanici (nautae).

RIP

Riparum.

R.I.P

Requiescat in pace (+).

R.I.P.A

Requiescat in pace anima (ou amen) (+).

R.I

Recte liceat (ou licet, ou licebit).

R.L.P

Recte legi possit.

RM

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Roma (o).

R.M.F

Reverentissimae memoriae foemina (?).

R.N

Regnum Noricum.

ROB

Robigalia.

ROM

Romanus. Romilia (tribus). Roma (o).

ROMIL ou **ROMVL**

Romilia (tribus).

ROS

Rosalia.

RP

Ratio privata. Respublica. Reparavit.

R.P.B

Res publica Bovillensium.

R.P.C

Rei publicae causa (ou conservator, ou constituendae). Retro pedes centum. Res publica Carsiolorum. Requietorium ponendum curavit (+).

R.P.C.A

Rei publicae causa abesse.

R.P.C.L

Res publica coloniae Lambaesitanae.

R.P.D

Rei publicae dedit.

R.P.M.D

Res publica municipii Dianensium.

R.P.N

Res publica nostra.

R.P.P

Res publica Philippensium.

R.P.P.D.D

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Res publica Phuensium decreto decurionum.

R.P.P.R.Q

Res publica Populi Romani Quiritium.

R.P.R

Res publica Reatinorum. Res publica restituit. Res publica Ricinensis.

R.P.RS.RTA

Re publica Romanis restituta.

R.P.S.S

Respublica suprascripta.

RQ

Requiescit.

RR

Rebus. Regum. Rarissime (+). Rerum. Rura.

R.R.PROX.CIP.P

Recta regione proximo cippe pedes...

R.S

Rursus. Romae signata (o). Reparatae salutis (anno) (+).

R.S.P

Requietorium sibi posuit. Restituit sua pecunia.

R.T

Ripa Thraciae. Ripa Tiberis.

RV

Ravenna (o).

RV.I

Rudis prima.

RVSS

Russata (factio).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

S

S

Sacer. Sacellum. Sacerdos. Sacramentum. Sacravit. Sacrum. Salus. Salva. Sanctus (+). Satis. Saxum. Secundus. Semis. Semissis. Sempronius. Senatus. Sententia. Septuaginta (+). Sepulcrum. Sepultura. Sequitur. Servius. Servus. Sextarius. Sextus. Sibi. Sine. Sit. Situs. Soli. Solvit. Spiritus. Sua. Sub. Summo. Sunt. Super. Suus. Dodrans.

S

Septuaginta millia (+).

S:

Bes (nota numeralis).

S:.

Dodrans (nota numeralis).

Sv

Unciae septem.

§

Scribia (?). Sed. Servus. Sextus. Centuria.

SA

Sacerdos. Salutem. Salve. Salvius.

S.A

Severiana Alexandrina (legio, cohors). Signifer alae. Silvanus Augustus. Somnus aeternalis.

SAB ou SABATI

Sabatina (tribus).

SAC

Sacer. Sacerdos. Sacerdotalis. Sacravit. Sacrificium. Sacrum.

SACC

Sacerdotes.

S.AC.D

Sub ascia dedicavit.

SACER

Sacerdos.

SAC.P

Sacerdos publicus.

SAC.P.P.A

Sacerdos provinciae Africae anni...

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

SACR.FAC

Sacris faciundis.

SAC.VRB

Sacerdos urbis.

S.A.D ou **S.A.D.D**

Sub ascia dedicavit.

SAE ou **SEC**

Saeculum (+).

S.A.F

Saturnus Augustus Frugifer.

SAG

Sagittarii (cohors).

SAL

Salius. Salve. Salvius. Salute. Salutis (anno) (+).

S.AL

Severiana Alexandriana (legio ou cohors).

SALA

Salariarius.

SALARI.SOC

Salarius sociorum.

SAL.I.D

Salutem in Domino (+).

SAM

Samnis.

SAN

Sanctus.

SAR

Sarmaticus. Sardinia.

SARD

Sardus (o).

S.ARK

Servus arcarius.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

SARM

Sarmaticus (o).

S.A.S

Saluti Aquileiensi sacrum. Saturno (ou Silvano) Augusto sacrum. Soli aram sacrauit. Spei Augustae sacrum.

S.AS

Sub ascia.

SA.SAT

Sacerdos Saturnis.

S.AS.D

Sub ascia dedicavit (+).

SAT.AVG

Saturnus Augustus.

SB

Sub (+).

SBD

Subdiaconus (+).

SB.D

Sub die.

SB.P.Q.S

Sibi posterisque suis.

S.C

Sacra cognocens. Scribendum curaverunt. Senatum consuluerunt. Senatus censuit. Senatus consulto (o). Singularis consularis. Sub cura. Sumptu communi.

SC

Sacerdotium. Sanctae (+). Scaenicus. (Plebei) scitum.

SCA

Scabillarii.

SC.ADF

Scribendo adfuerunt.

SCAE

Sanctae (+).

SCAPT

Scaptia (tribus)/

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

SCAPTINS

Scaptiensis.

S.C.C

Senatus consulto curavit (ou curaverunt).

S.C.D.D

Socii cultores domus divinae. S... creatus decreto decurionum.

S.C.D.E.R.I.C

Senatus consulto de ea re ita censuit.

SC.D.M

Sciens doto malo.

S.C.D.S

Sepulcrum curavit de suo. Sibi curavit de suo.

S.C.D.T

Senatus consulto de thesauro (o).

SCE

Sanctae (+).

SCE.M

Sanctae memoriae.

S.C.F.C

Senatus consulto (ou sumptu communi) faciendum curaverunt.

SC.HR

Secundus heres.

SCI

Sancti (+).

SCIATE

Sanctitate (+).

SCL

Sacrilegium. Saeculo (+). Scilicet.

SC.L.CM

Sacrarum largitionum comes.

S.C.L.D

Senatus consulto locus datus.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

SC.M

Sanctae memoriae (+).

SC.MM

Sanctae memoriae (+).

S.C.P

Sacerdos Cerenum publica.

S.C.P.R

Senatus consultum Populi Romani.

S.C.Q.ANN

Sui cuiusque anni.

SCR

Scriba. Scripsit.

SCR.ADF

Scribendo adfuerunt.

S.C.R.C

Senatus consulto restituendum curaverunt.

SCR.CER

Scriptus cerarii.

SCRI

Scriba. Scripsit.

SCRIB.ADF

Scribundo adfuerunt.

SCRIB.LIB.Q

Scriba librarius quaestorius.

SCRIB.R.P

Scriba reipublicae.

S.CRI.VLL

Sine crimine ullo.

SCRIP

Scripuli.

SCRVT

Scrutarius.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

SCS

Sacerdos. Sanctus (+).

SCTE

Sanctae (+).

SCVR

Scurra.

SCVT

Scutata (cohors).

SCYT

Scythica (legio).

S.D

Sacrum Diis. Salutem dicit. Sancta dea. Senatus decreto. Sententiam dicit. Serapis (?) deus. Silvanus deus. Sine damno. Sinistra decumanum. Sol deus. Statutum diem. Sub die (+). Suis dedit (+).

S.D.D

Simul dederunt. Simul dedicaverunt.

S.D.L.S.D

Sacerdos di Liberi, sacerdos deae.

S.D.M

Sacrum Diis manibus. Sine dolo malo.

S.D.N

(Pro) salute domini nostri.

S.DO.M

Sine dolo malo.

S.D.S

Silvano domestico sacrum. Soli Deo sacrum. Sibi de suo.

S.D.V.ID.IAN

Sepultus die quinta idus Ianuarii (+). Sub die quinto idus Januariis (+).

SE

Secunda. Secutor. Sepulcro. Sestertius.

S.E

Situs est.

SEB

Sebasteni (ala).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

SEBAC

Sebaciaria.

SEC

Secundae. Secundus. Securitas. Secutor.

SEC.H

Secundus heres.

SEC.TR

Secutor tribuni (ou trierarchi).

SEI V.E

Sei (si) videatur eis.

SEM

Semel. Semestris.

SEMES

Semestris.

SEN

Senatores. Senatus. Senectute. Senior.

SEN.COS

Senioris Consulis.

SEN.SEN

Senatus sententia.

SEP

September. Septimius. Sepultura.

SEPT

September. Septimius.

SEQ

Sequana (dea). Secutor.

S.EQ.Q.OD.ET P.R

Senatus equesterque ordo et populus romanus.

SER

Sergia (tribus). Sergius. Serva. Servius. Servus.

SER.AEQ.MONET

Servus aequator monetae.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

SERG

Sergia (tribus).

SER.R

Servus restituit. Servus rusticus.

SER.7SC

Servus contrascriptor.

SERT

Sertor.

SER.VIL

Servus villicus.

SER.V.LIBER.S

Servus vovit, liber solvit.

S.E.S.F

Sibi et suis fecit.

S.E.S.O

Sibi et suis omnibus.

SESQ

Sesquiplicarius.

S.E.T.L

Sit terra ei levis.

S.ETL.L.PQ.E

Sibi et libertis libertabus posterisque eorum.

SE.TR

Secutor tribuni.

S.ET S

Sibi et suis.

S.ET S.L.L.PQ.E

Sibi et suis libertis libertabus posterisque eorum.

SEV.AVG

Sevir Augustalis.

SEX

Sexmestris (tribunus). Sextilis. Sextus. Sexvir.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

SEXM

Sexmestris (tribunus).

S.F

Sacris faciundis (o).

S.FA.C

Sibi faciendum curavit.

S.F.C.R

Sibi fieri curavit requietorium.

S.F.S

Sine fraude sua.

SG

Sacrilegium (+).

SGN

Signum.

S.H

Secundus heres (?). Semihora. Signum Herculis (?). Sita hic (+). Summfa honoraria.

S.H.F.C

Secundus heres faciendum curavit.

S.H.L.R

Sub hoc lapide requiescit (?).

S.H.M.P.C

Sibi hoc monumentum ponendum curavit.

S.H.S.Q

Sub hoc saxo requiescit (+).

S.I

Stilitibus iucandis. Soli invicto.

SIC

Sicut (+).

S.I.D

Sol invictus deus. Soli invicto dedicavit. Spiritus in Deo (+). Sua impensa dedicavit.

SI.E

Situs est.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

SIF

Sifonarius.

SIG

Signifer.

SIG.LEG

Signifer legionis.

SIGN

Signator. Signavit. Signifer. Signum.

SIGNF

Signifer.

SIGN.RECEP

Signis receptis (o).

SIL.SILV

Silvano silvestri.

S.I.M

Sol invictus Mithras.

SING

Singularis. Singuli.

SING.COS

Singularis consularis.

S.I.N.M

Sol invictus n. Mithras.

SIRM

Sirmium (o).

SIS ou SISC

Siscia (o).

S.IV

Sanctissimus juvenis (?).

SL.IVDIK

Stilitibus juricandis.

S.L.L.M

Solvit laetus libens merito.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

S.L.L.P.E

Sibi libertis libertabus posterisque eorum.

S.L.M

Sibi locum monumenti. Solvit libens merito.

S.L.M.L.D.D.PA

Solverunt libentes (ou libenter) merito. Locus datus decreto paganorum.

S.L.P

Sibi libertis posterisque.

S.L.R

(Votum) susceptum libens reddidit.

S.L.R.I.C.Q.O.O.R.E

Siremps lex res jus causaque omnibus omnium rerum esto.

SLT

Scilicet (+).

S.L.V.S.P

Suo loco vivus sua pecunia (+).

S.M

Sacrum Manibus. Sanctae memoriae. Secundum mancipium. Sesquimodius. Signata moneta. Sit monumentum. Sol mithras. Solvit merito. Submedicus.

S.M.A.C

Sit meum auxilium Christus (+).

S.M.CO.T.P.B

Supra monumentum coniugi titulum posuit benemerenti (+)

S.M.D

Sacrum matri Deum.

S.M.D.XV V

Sacerdos matris Deum quindecimviralis.

S.M.P.I

Sepulcrum moerens poni iussit. Sibi monumentum poni iussit (+).

S.M.V

Sacra moneta Urbis (o).

S.N ou **SN**

Sestertii nummi.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

SN

Senatus. Sine (+).

S.N.L

Socii nominis latini.

S.N.P

Si non paret.

S.N.Q.L

Sociis nominique latino.

S.O

Suis omnibus.

SOC

Socii. Socius.

SCC.S

Sociorum servus.

SOD

Sodalis.

SOD.AVG

Sodalis Augustalis.

SOL

Solvit.

SOL.L.M

Solvit libens merito.

S.O.P.P

Sunt omnis pedaturae pedes...

S.O.V

Sine offensa ulla.

S.P

Sacrum posuit. Serva publica. Servus publicus. Sibi posuit. Stolata puella (?). Sua pecunia. Sub praefectus. Sumptu proprio. Sumptu publico. Suo peculio.

SP

Semper. Septembris (+). Spectandus. Spectavit. Spurius.

SPAER

Sphaerista.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

S.P.C

Sua pecunia constituerunt. Sua pecunia curavit (ou curaverunt). Sumptu proprio constituit.

S.PC.PS

Sua pecunia posuerunt.

S.P.C.P.S.R

Sua pecunia constituerunt pro salute Reipublicae.

S.P.C.S

Sibi posuit cum suis. Sua pecunia curavit sibi.

S.P.D

Salutem plurimam dicit. Sua pecunia dedit.

SPD

Supradicti (+).

S.P.D.D

Sua pecunia dat dedicat (ou dono dedit). Sumptu proprio dedicavit (ou dono dedit).

S.P.D.D.D

Sua pecunia dono dedit dicavit.

SPE

Spectavit.

SPEC

Speculator.

S.P.F

Sua pecunia fecit.

SP.F

Spectabilis femina. Spurii filius. Spurius filius.

S.P.F.C

Sua pecunia faciendum curavit.

S.P.FE

Soror pia fecit (?).

S.P.F.E.S.V.P

Sua pecunia fecit et sibi vivus posuit.

SPL

Splendidissimus. Splendidus.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

S.P.PL.Q.R

Senatus, populus plebesque romana.

S.P.P.S

Sacris publicis praesto sunt.

S.P.P.S.C

Sua pecunia ponendum sibi curavit.

S.P.P.S.F

Solo privato (ou publico) pecunia sua fecit. Sua pecunia poni solvi fecit.

S.P.Q

Senatus populusque. Sibi posterisque.

S.P.Q.A

Senatus populusque Albensis.

S.P.Q.C

Senatus populusque Lavininus.

S.P.Q.R

Senatus populusque Romanus.

S.P.Q.S

Sibi posterisque.

S.P.Q.S.C.P.S

Sibi posterisque suis curavit pecunia sua.

S.P.Q.T

Senatus Populusque Tibutirinus.

S.P.R

Senatus populusque Romanus. Sua pecunia restituerunt.

S.PR

Sine pretio.

SPR

Subpraefectus.

S.P.S.C

Sua pecunia sibi curavit.

S.P.S.F

Sibi posterisque suis fecit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

S.P.S.P

Sibi posterisque suis posuit.

S.Q.C

Senatusque consultum.

S.Q.H.AP.E.SS.A.V.D.F

Si quis hanc arcam post excessum suprscriptorum aperire voluerit dabit fisco.

S.QVE ME.F

Suisque merentibus fecit.

SR

Sergia (tribus).

S.R

Summarum rationum (procurator).

S.RAT

Summae rationes.

SRB

Serbus (servus) (+).

SR.D.S.F.C

Soror de suo faciendum curavit.

S.R.E

Sanctae Romanae Ecclesiae (+).

S.RES LEX IVS CAVSSAQVE O.O.R.ESTO

Siremps res, lex, jus caussaue omnibus omnium rerum esto.

S.R.I

Sacri Romani Imperii (+).

S.R.I.ARCHM

Sacri Romani Imperii Archimarschallum (o).

S.R.P.F ET D

Sumptibus rei publicae fecit et dedicavit.

SS

Sacerdotes. Sancti (+). Sanctissimus (+). Senatus. Sestertius. Solverunt. Suis. Sunt.

S.S

(Silvano) sancto sacrum (+). Scipti (ou scripta) sunt. Semper scriptus. Senatus sententia. Siti sunt. Subscriptus. Suo sumptu. Suprascriptus (ou scripta). Susceptum solvit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

SS

Sestertii. Sextarii.

SS.DD.NN

Salvis dominis nostris (duobus).

S.S.E

Sibi sepulcrum elegit (ou erexit).

S.SF

Sibi suisque fecit.

S.SI

Supra scripti.

S.S.L.L.M

(Votum) susceptum solvit libens laetu merito.

S.S.P.C

Sibi sepulcrum ponendum curavit. Suo sumptu ponendum curavis.

S.S.P.Q.EOR

Sibi suis posterisque eorum.

S.S.Q.P.P

Sibi suisque psoterisque posuerunt.

S.S.S

Sicut supra scripti (ou scripta). Summa suprascripta. Supar scripti (ou scripta) sunt.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

T

T

Tabula. Tabularius. Talis. Tarpiana (ala). Taurus. Te. Tellus. Templum. Tergum. Terminum. Terra. Territorium. Tesserarius. Testamentum. Tibi. Tiro. Titulus. Titus. Tonans. Transvecturarius. Tribu. Tribunus. Tripolitania. Trimentina (tribus). Tu. Tumulus. Tunc. Turma. Tutela. Tutor. Tutus. Tuus. Centum sexaginta (+).

I

Centum sexaginta milia (+).

¶

Tam (+). Tamen (+). Ter (+). ...Tre (+). Tum (+). Trans (+).

T (renversé)

Tita. Quinquaginta.

T.A

Taurus auratus.

TAB

Taberna. Tabula. Tabularius. Tabulatio.

TABEL

Tabellarius.

TABVL

Tabularium. Tabullarius.

TAM

Tamen.

TAMP

Tarpiana (ala).

TAVR

Taurobolium.

T.BAT

Tranrhenanus Batavus.

TB

Tibi (+).

TB.D.F.M.A

Tibi dulcissimo filio meo adoptivo (ou adoptato).

TB.M

Tabulae matrimoniales.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

T.B.M.F.C

Titulum benemerenti faciundum curavit.

TB.PL

Tribunus plebis.

TB.POT

Tribunitia potestate.

T.B.Q

Tu bene quiescas.

TC

Tunc.

T.C

Testamenti causa. Titulum curavit.

T.D.V.S

Telluri deae votum solvit (?).

TEC

Tector.

TEGVL

Tegularius.

TEM

Templum.

TER

Terentia. Terentina (tribus). Terminalia. Terminus. Tertia. Tertium. Tertius.

TERET

Teretina (tribus).

TERM.CVR

Terminandum curaverunt.

TERR

Territorium. Terruncius.

TES

Tessera. Tesserarius. Thessalonica (o).

TESM

Testamentum.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

TESS.7

Tesserarius.Centurionis (ou Centuriae).

TEST.LEG

Testamenta legavit.

TEST.P.C

Testamento ponendum curavit.

T.F

Temporum felicitas. Testamento fecit. Tibi filius. Titulum fecit. Titus flavius.

T.F.C

Testamento fieri fecit.

T.F.I

Testamento (ou titulum) fieri fecit sibi.

T.F.I.EX H.V

Titulum fieri jussit ex heredum voluntate.

T.F.I.H.F.C

Testamenti formula ipsius heres faciendum curavit. Testamento fieri jussit, heredes fieri curavere.

T.F.I.S

Testamento fieri iussit sibi.

T.F.L

Testamento fieri legavit. Titulum fieri legavit.

T.F.M

Testamento fieri mandavit.

T.F.P

Titulum fecerunt patri.

T.F.R

Testamento fieri rogavit.

T.F.V

Titulum fecit vivens.

TH ou ☉

Mors (+). Mortuus (+).

THER

Thermarius.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

T.H.E.S

Tumulo hoc (?) est sepultus.

T.H.R

Thracia. Threx.

TI

Tiberius.

T.I

Testamento instituit (ou iussit). Titulum iussit.

TIB

Tiberius.

TIB.D.F.M

Tibi dulci filio meo.

T.I.C.L.I

Tumulo iusto cinerem locari iussit.

TI.F

Tiberii filius. Titulum fecit.

TIGN

Tignarius.

TIR

Tirrus.

TIT

Titulus.

TIT.DE.C.S.S

Titulum dedica verunt cum supra scripsis.

TIT.P

Titulum posuit.

TITM.BN.MMRI

Titulum bonae memoriae (+).

T.K

Tabularium castrense.

T.L

Testamento legavit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

T.L.H.F.C

Testamento legavit: heres faciendum curavit.

TM

Tamen. Tantum. Terminus. Testamentum. Testimonium.

T.MO.C

Testamento monumentum curavit. Titulum monumenti curavit.

TMP

Tempore.

T.M.P

Titulum memoriae posuit.

T.M.Q.F.E..REV

Tene me quia fugi et revoca.

TMT

Testamentum.

T.M.V

Templum Martis Ultoris.

T.N.C.H.F.C

Testamento non cavit: heres faciendum curavit (?).

T.N.L

Tu nos libera (+).

T.O.B.Q

Tibi ossa bene quiescant.

TOG

Togatus (advocatus).

TON

Tonsor.

TOP

Toparius.

TORQ

Torquata (ala ou cohors) Torques.

T.P

Tanta pecunia. Terminum posuit. Tertiae partis (?). Tribunicia potestate. Tribunus plebis. Titulum plebis. Titulum (ou testamento) posuerunt (ou posuit).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

TP

Tempore (+). Tempus (+).

T.P.C

Testamento poni curavit. Titulum publice curavit.

T.P.D

Titulum publice dicavit.

T.P.I

Testamento (ou titulum) poni iussit.

T.P.M

Titulum posuit memoriae.

T.PO.L.L.M

Titulum posuit libens laetus merito.

T.P.S.L

Testamento poni sibi legavit. Titulum pecunia sua locavit. Titulum proprio sumptu legavit.

T.Q.D

Totiusque domus.

TR

Trajana (legio). Trajanus. Transpadana. Threx. Trebius. Treviri (o). Tribunus. Trierarcha. Trieris. Triumphator. Tromentina (tribus).

TRA

Trajana. Trajanus.

TR.A

Trierarcha Augusti.

TRAI

Trajana. Trajanus.

TRAM

Tramare.

TRA ou **TRAM**

Transpadana.

TR.AVGG

Trichiniarcha Augustorum.

TRE ou **TREC**

Trecenarius.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

TRE

Treveri (ala).

TR.FOR

Trajana fortis (legio).

TRI

Trierarcha.

TRIB

Tribunus.

TRIB.ET NOT

Tribunus et notarius.

TRIB.LAT

Tribunus laticlavus.

TRIB.MIL.A.P

Tribunus militum a populo.

TRIB.P (ou PT)

Tribunicia postestate.

TRIB.P

Tribunus plebis.

TRIB.POT

Tribunicia potestate (functus) (o).

TRIB.SVC

Tribus Succusana.

TR IPL

Tripolitania.

TR.LAT

Tribunus laticlavus.

TR.M

Tribunus militum. Tritici modius.

TR.MIL.A.P

Tribunus militum a populo.

TR.MIL.L

Tribunus militum legionis.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

TR.ML

Tribunus militum.

TR.MM

Tribunus militum.

TRO

Troiana (legio). Tromentina (legio).

TR.P

Tribunicia potestate (funcT.S.Ltus) (o).

T.R.P.D.S.T.T.L

Te rogo praeteriens dicas: sit tibi terra levis.

TR.PL

Tribunus plebis.

TR.POT ou **POTEST**

Tribunicia potestate (o).

T.S.E

Testamento (ou titulum) sibi elegit.

T.S.F.I

Testamento suo fieri iussit.

T.S.I

Testamento suo instituit (ou iussit).

T.S.L

Testamento (ou titulum) sibi legavit.

T.S.T.F.I

Testamento suo titulum fieri iussit.

T.S.T.L

Terra sit tibi levis.

TT

Testamentum (+). Titulus (+).

T.T

Teretina (tribus). Tibi terram. Titi (duo).

T.T.F.V

Testamento titulum fieri voluit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

T.T.L

Terra tibi levis. Testamento titulum legavit.

T.T.L.S

Tibi terra levis sit.

T.T.L.V

Terra tibi levis volo (?).

TTM

Testamentum.

TTO

Testamento.

T.TR

Tesserarius Tribuni.

T.V

Testamento vovit. Titolo usus. Tu vale. Ture vino.

TVB

Tubicen. Tubilustrium.

TVB.SAC.P.R.Q

Tubicen sacrorum populi romani Quiritium.

T.V.F

Titulum (?) vivus (ou vivens) fecit. Testamento voluit fieri (+). Ture vino fecerunt.

TVL

Tullus.

TVM

Tumulus (+).

TVN ou TVNG

Tungri (cohors).

TVR

Turma. Turmarius.

TVSCVL

Tusculum (o).

TVT.AVG

Tutela Augusta.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

TVTEL

Tutelarius.

T.V.V.I

Titulo, ut voverant, inscripto.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

V

V

Vale. Valens. Valentia (dea). Valere. Valerius. Validus. Ubi. Vene (bene). Venus. Verna. Vestales. Veteranus. Via. Vibius. Vicit. Victoria. Vitrix (legio). Villa. Vir. Virgo. Virtus. Visus. Vita. Vitellius. Viva. Vivens. Vivit. Vivunt. Vivus. Vixit. Volens. Volentibus. Voluit. Voluntarius. Voltinia (tribus). Voto. Votum. Vovit. Urbis. Usus. Ut. Utere. Uxor. Quinque. Penteris. Quintarius.

V

Quinque millia. Quintum.

VA

Vale. Valeria. Valerius.

V.A

Vices agens. Vixit annis (ou annos). Votum animo.

V.A.I.D

Vivus aram iussit dedicare.

VAL

Valeria (legio). Valerius. Valetudinarium. Valetudinarius.

V.A.L

Vices agenti legati. Vixit annos quinquaginta. Votum (ou vovit) animo libens.

VAL.BYZ

Valeria Byzacena (provincia).

V.A.L.H.S.E

Vixit annos quinquaginta, hic situs est (+).

V.A.L.S

Votum animo libens solvit.

VAL.VICT

Valeria victrix (legio).

V.A.S.L.M

Votum animo solvit libens merito.

V.A.SP.P

Viis aedibus sacris publicis procurandis (?).

V.A.V

Vixit annos quinque (+).

V.A.X..M.II.D.III

Vixit annos decem, menses duos, dies tres (+).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

VB

Vobiscum (+). Ubii (cohors).

V.B

Vir bonus. Viro benemerenti.

V.B.D.R.P

Vir bonus dignus republica.

V.B.M.P

Voto bene merenti posuit.

V.B.O.V.F

Virum bonum oro vos faciatis.

V.B.S

Vir bonus sanctus.

V.C

Vale coniux. Vir consularis (+). Vir clarissimus (ou clarus). Vivens (ou vivus) curavit. Urbis condita. Usucapio.

VC

Unctor.

VC ou VCS

Uxor (+).

V.C.A.V.P

Vir clarissimus agens vices praesidis.

V.C.C.F

Vale coniux carissima feliciter (+).

V.C.CO

Vir clarissimus consul.

V.C.CONSP.N

Vir clarissimus consularis provinciae Numidiae.

V.C.D.D

Vir clarissimus dedit dedicavit.

V.C.ET INL

Vir clarissimus et inlustris.

V.CL.COSS

Vir clarissimus consul (ou Viro clarissimo consule).

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

V.C.L.M

Voti compos libens merito.

V.CL.PR.VRB

Vir clarissimus praefectus urbis.

V.C.P

Vivens curavit ponendum.

V.C.P.M

Vir clarissimus Pontifex Maior.

V.C.P.P

Vir clarissimus pater patrum. Vivens curavit propria Tarraconensis.

V.C.Q.K

Vir clarissimus quaestor candidatus.

V.CR

Voluntarii cives Romani.

V.C.R.IM.D.R

Vir consularis Rex Imperator Dux Romanorum (o).

V.D

Vir devotus (ou devotissimus). Vivens (ou votum) dedit. Vivus dedicavit (ou dedit).

V.D.A

Vale dulcis amica (ou amice). Vale dulcis anima. Vixit duobus annis.

V.D.D

Vivens dono dedit. Veneri (?) donum dat. Voto dedictum.

V.D.N

Verna Domini nostri. Vestiarius Domini nostri.

VDL

Videlicet.

V.D.P.R.L.P

Ut de plano recte legi possit.

V.D.P.S

Vir devotus privato sumptu. Vivens dedit proprio sumptu. Vivens de pecunia sua.

V.D.PT.L.D

Vir devotissimus protector lateris dominici.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

V.D.S

Vovit (?) de suo.

V.E

Vir egregius (ou eminentissimus). Visum est. Votum ejus. Verum etiam (+).

VE

Velina (tribus). Veteranus. Vetus (?). Vesuntini.

V.E.A.V.P

Vir egregius agens vices praesidis.

VEC

Vectigal. Vectura.

VECT

Vectigal.

V.E.D.F

Vir egregius decurio factus.

V.E.D.N.M.Q.E

Vir egregius devotus numini maiestatique eius.

V.E.EQ.R

Vir egregius eques Romanus.

V.E.F

Viro egregio fecit. Vivens ei fecit (ou erigere fecit).

VEHIC

Vehicula.

VEL

Velarius. Veles. Vellina (tribus).

V.E.L.R

Vidua et liberi relictus (+).

VEN

Venatio. Venator. Veneta (factio). Venetia.

V.E.PP

Vir egregius primilaris.

VER

Verna.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

VERB

Verbex.

VESTIG

Vestigator.

VET

Veteranus. Vetus. Veturia (tribus).

VET.H.M.M

Veteranus honesta missione missus.

VEX

Vexillarius. Vexillatio.

VEX.7

Vexillarius. Centuriae.

V.F

Vale Felicitate. Verba fecit (ou fecerunt, ou fecistis). Via Flaminia. Victrix fidelis. Vir fidelissimus. Vir fortis. Visum fuerit. Vivens fecit. Vivi fecerunt (+). Vivus (ou viva) fecit. Voluit fieri. Votum fecit.

V.F.C

Viam faciendum curavit. Vivens faciendum curavit. Vivus fieri curavit.

V.F.D.M

Vivens fecit diis manibus.

VFEN

Oufentina (tribus).

V.F.ET L.E

Vivi fecerunt et locum emerunt (?).

UFF

Ufficator.

V.F.F

Vivens fieri fecit. Vivus fieri fecit.

V.F.H.M.H.N.S

Vivens fecit, hoc monumentum heredes non sequitur.

V.F.I

Vivae fieri iussit (?).

V.F.M

Vivens fecit monumentum.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

V.F.N.M.N.S

Vivens fecit monumentum nomine suo (+).

V.F.S

Verba facta sunt. Vivens (ou vivus) fecit sibi. Voluit fieri sepulcrum.

V.F.S.E.S

Vivens fecit sibi et suis.

V.F.S.S

Vivens fecit sibi sepulcrum (+). Vivens fecit sibi suis.

V.F.T

Vivus fecit titulum (?).

VG

Virginis (+).

V.H

Vir honestissimus. Vir honestus.

V.H.A

Vixit honeste (?) annis.

V.H.M.EX HN.S

Voluit hoc monumentum externos heredes non sequi.

V.I

Vir inlustris. Viro inlustri.

VI

Vibius. Vineae (?). Vixit. Hexeris.

VI

Hexeres.

V.I.AET

Vive in aeterno (+).

VIAT

Viator. Viatorium.

VIAT.TR.PL

Viator tribuni plebis.

VI.AV

Victoria augusta.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

VIB

Vibius.

VIC

Vicani. Vivarius. Vicit. Victimarius. Victor. Victoria. Victoriatus. Victrix (legio). Vicus. Vicentia.

VIC.AUG

Victoria Augusta.

VICE.S.N

Vice sacra cognoscens.

VICIM

Vicimagister.

VIC.LOP

Vicus Lopodunensis.

VIC.N

Victoriati nummi.

VIC.POR

Vicani portuenses.

VIC.POT

Vicariae Potestatis.

VIC.S

Vici scito.

VICT

Victimariuq. Victoria. Victoriensis (collegium). Victrix (legio).

VD

Vidua (+).

V.ID.FEB

Quinto idus februarii (+).

VI.F

Vivus fecit.

VI.G

Verbi gratia.

VHVIB EPVL

Septemvir epulorum.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

VIK

Vicani (?).

VIL

Vilicus.

V.ILL

Vir illustris.

VILLA

Villatici.

VIL.PVB

Villa publica (o).

VIL.R.S

Vilicus ripae superioris.

VIN

Vinalia.

VIND

Vindelici (cohors).

V.INL

Vir inlustris.

V.INL.COM

Vir inlustris comes.

VIN.VRB.ET OST

Vinarii urbani et ostienses.

VI.P.A...

Vixit pia annos (ou annis)...

VI.P.F

Victrix Pia fidelis.

VIR

Virgilius. Virgo. Virtus.

VIRB

Virbialis.

VIR.BM

Viro bene merenti.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

VIR.V

Virgo Vestalis.

V.I.S

Verba infra scripta.

VI.S

Vici scitu.

V.I.S.L.M

Votum illis solvit libens merito.

VI.V

Sevir.

VIVIR

Sexumvir. Sevir.

VIVIR EQ.R

Sevir equitum Romanorum.

VIV.S.C.F

Vivus sepulcrum curavit faciendum.

VIX.A.FE.C

Vixit annos ferme centum (+).

VIX.AN

Vixit annos (+).

V.L

Verna libertus (?). Veteranus legionis. Vir laudabilis (+).

VL

Voltinia (tribus). Videlicet.

V.L.A.S

Votum libens animo solvit.

V.L.L.C

Voti libens laetus compos.

V.L.LIB.M

Voto laetus libens merito.

V.L.L.M.S

Votum libens laetus merito solvit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

V.L.L.S

Votum libentissime solvit.

V.L.M

Votum libens merito.

V.L.M.S

Vivens locum (ou locavit) monumentum sibi. Votum libens merito solvit.

V.LOC.F

Vivus locum fecit.

V.L.P

Ulpia (legio). Ulpus.

V.L.P.M

Votum libens posuti merito.

VLТ

Voltinia (tribus).

V.M

Vir magnificus. Vivens mandavit. Volens merito.

V.M.F

Vene (bene) merenti fecerunt.

V.M.F.M

Vivens monumentum fieri mandavit.

V.M.L.P

Votum merito libens posuit.

V.M.L.S

Votum merito libens solvit.

V.M.S

Votum merito solvit.

V.N

Vene (bene).

VNC

Unctor.

VNC.COИ

Unctor Cohortis.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

VNCT

Unctor.

VN.M

Vene (bene) merenti.

VN.MR

Veneranda memoria (o).

V.O

Vir optimus.

VO

Vopiscus.

VOC

Voconti (ala).

VOL

Volcanus. Voltinia (tribus). Voluntarii (cohors).

VOLC

Volcanalia.

VOL.C.R

Voluntarii cives Romani (cohors).

VOLT

Voltinia (tribus).

V.O.P

Viro optimo posuit (coniux).

VO.P.L.S

Votum pater (?) libens solvit.

VOR

Vordenses (ala).

V.O.S.L.M

Votum o... solvit libens merito.

VOT

Voturia (tribus).

VOT.D

Votum dedit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

VOT.FEC.SOL.L.M

Votum fecit, solvit libens merito.

VOT.M.F

Votum merito fecerunt.

VOT.RED.L

Votum reddit libens.

VOT.S.L.A

Votum solvit libens animo.

VOT.S.L.L

Votum solvit laetus libens.

VOT.V

Votis quinquennialibus.

VOT.X

Vota decennalia.

VOT.XX

Vota vicennalia.

V.P

Vicarius Praefecti. Vir patricius. Vir perfectus (ou perfectissimus). Vir probus. Vir prudens. Vivus posuit. Vota Populi. Votum posuit. Uxori pientissimae (?).

Vq

Pupilla.

V.P.A

Vixit pius annis.

V.P.A.V.P

Vir perfectissimus agens vices Praesidis. Viro perfectissimo agenti vicem Praetoris.

V.P.D

Vir perfectissimus dux.

V.P.F

Uxor piissima fecit.

V.P.L.M

Votum posuit libens merito.

V.P.M

Votum posuit merito.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

V.P.P.P

Vir perfectissimus Pater Patrum. Vir perfectissimus Praefectus Praetorio.

V.P.P.P.H

Vir perfectissimus praeses provinciae Hispaniae.

V.P.P.P.N

Vir perfectissimus praeses provinciae Numidiae.

V.P.P.PR

Vir perfectissimus praefectus praetorio.

V.P.P.P.R

Vir perfectissimus praeses provinciae Raetiae.

V.P.S

Vivens posuit sibi. Voluit pecunia sua. Votum pro salute.

V.P.S.L.M

Votum publicum solvit libens merito.

V.Q

Viator quaestoris.

V.Q.F

Valeat qui fecit.

V.Q.R.F.E.V.S.D.M

Uti quod recte factum esse volet sine dolo malo.

V.Q.S.L.M

Votum quidem solvit libens merito.

V.QVE

(Sine) ulla querella.

V.R

Vir religiosus (+). Votum reddidit. Urbs Roma.

VR

Urbicus.

VRB

Urbana (cohors).

VRBS

Urbis.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

VR.CC

Vir clarissimus (+).

V.RL

Vir religiosus (+).

V.R.L.M

Votum reddidit libens merito.

VR.R

Urbis Romanae.

V.S

Vale, salve (+). Vice sacra. Vici scitu. Vir sanctus (ou spectabilis) (+). Vivens sibi (ou solvit, ou statuit). Voluit Senatus. Voto soluto. Votum solvit. Urbs sacra.

V.S.A.L

Votum solvit animo libens.

V.S.A.L.P

Voto suscepto animo libens posuit.

V.S.C

Vice sacra cognoscens.

V.S.COM

Viro Spectabili Comiti.

V.S.D

Voto suscepto dedit.

V.S.D.D

Voto soluto (ou suscepto) dono dedit (ou dedicavit). Votum solventes dono dant.

V.S.D.M

Vivus sibi dedicavit monumentum. Voto soluto Diis Manibus.

V.S.D.S.L.M

Vivens sibi de suo locum monumenti. Votum solvit de suo libens merito.

V.SE

Vini sextarius (?).

V.S.E.S.F

Vivens sibi et suis fecit.

V.S.F

Vivi sibi fecerunt. Vivus sibi fecit. Voto suscepto fecerunt. Votum solvit feliciter.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

V.S.F.C

Voto soluto (ou suscepto) fieri curaverunt.

V.S.F.I

Vivus sibi fieri iussit.

V.S.I

Vice sacra judicans.

V.S.I.F

Vivens sibi iussit fieri. Voto suscepto iussit fieri.

V.S.L

Vivens sibi legavit. Votum solvit libens.

V.S.L.A

Votum solvit libens animo.

V.S.L.A.S

Votum solvit libens animo suo (?).

V.S.S.L

Votum solvit libens laetus.

V.S.L.L.B.MER

Votum solvit laetus libens bene merito.

V.S.L.L.M

Vivens sibi legavit locum monumenti. Voto soluto (ou votum solvit) libentissime merito. Votum solvit laetus, libens merito.

V.S.L.M

Viro suo legavit monumentum. Votum solvit libens merito.

V.S.L.M.H.D.S.P

Vivens sibi legavit monumentum hoc de sua pecunia. Votum solvit libens merito hoc de sua pecunia.

V.S.L.M.P

Vivens sibi locum monumentum posuit.

V.S.L.P

Voto suscepto libens posuit.

V.S.M

Votum solvit merito.

V.S.M.L

Votul solvit merito libens.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

V.S.M.L.M.S

Votum solvit merito libens Mercurio sacrum (?).

V.SP

Vir spectabilis.

V.S.P

Vivens sepulcrum posuit. Vivens (ou vivus, ou viva) sibi posuit.

(EX) V.S.P

(Ex) voto suo posuit. Ex voto suscepto posuit.

V.S.P.L.D.D.D

Voto suscepto posuit libens. Dono dedit dedicavit. Votum solvit publice, loco dato decreto Decurionum.

V.S.P.L.L.M

Voto suscepto posuit laetus libens merito (ou libentissime merito).

V.S.P.S.S

Votum susceptum pecunia sua solvit.

V.S.S

Vivens sibi statuit, (ou suis). Voto suscepto solvit. Votum sacrum solvit.

V.SS.L.A

Votum solverunt libentes animo.

V.S.S.L.M

Vivens sibi statuit locum monumenti. Vivens sibi suis locavit monumentum. Votum solverunt libentes merito. Votum susceptum (ou voto suscepto) solvit libens merito.

V.S.S.LV.M

Votum susceptum solvit lubens merito.

V.S.S.P.DD

Voto suscepto sua pecunia dedicavit.

VST

Ustrina

VT EI IN H.L.SC.EST

Ut ei in hac lege scriptum est.

V.T.F

Vivens titulum fecit.

VT.F

Utere felix.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

V.T.F.I

Vivens titulum fieri iussit.

VT.S.L.M

Votum solvit vivens merito.

V.V

Valeria, (ou Ulpia) victrix (legio). Venus victrix. Victrix Valens (legio). Vir venerabilis (?). Virgo Vestalis. Viva Venus. Vivo viro. Vivus vivae. Votum vovit. Voverunt. Uti voverant.

(EX)V.V

(Ex) votis.

VV

Viri. Vivi. Vivunt.

V.V.C.C

Virgines vestales castissimae. Viri clarissimi.

V.V.E.E

Viri egregii.

VV.F

Vive felix (+). Vivens fecit. Viventes fecerunt.

V.V.F

Vivus vivae fecit.

VV.FF

Viventes fecerunt.

V.VIR.A.D.A

Quinquevir agris dandis adsignandis.

V.V.L.M

Ut vovit libens merito.

VVLTIN

Voltinia (tribus).

V.V.M

Virgo Vestalis Maxima.

V.V.MAX

Virgini Vestali Maximae.

V.V.P

Vivus posuit. Vivus vivo posuit.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

V.V.P.P

Viri perfectissimi.

V.V.S.FECER

Vivi sibi fecerunt.

V.V.S.L.M

Ut voverat solvit libens merito.

VV.SS

Viris suprascriptis.

V.V.S.S.F

Viris suprascriptis fecit.

V.V.V

Vale, vale, vale!

VX

Uxor. Vixit.

VX.B.M.F.H.S.E.T.T.L

Uxori benemerenti fecit. Hic sita est. Sit tibi terra levis.

VX.DVL

Uxor dulcissima.

UXO.C

Uxori carissimae (+).

VXT

Vixit (+).

V (couché)

Centurio. Centuria.

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

X-Z

X

Decem. Decennalia. Decemvir. Decimus. Denarii. Denarius. Existimatio. Xynodus. Christus (+). Salve (+). Ave (+).

X

Decem millia. Decimum.

X

Denarius.

X (couché)

Millia.

XTI

Christi (+).

XANNALIB

Decennalibus.

X.CC

Denariis ducentis.

XI

Christi (+).

XI PR

Undecim primus.

~~XL~~

Quadraginta millia.

XL G

Quadragesima Galliarum.

XO

Existimatio. Christo (+).

Xo

Xinodus.

XP

Christus (+). Decem pondo.

X.P

Decem pedes. Decem pondera.

XPI

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Christi (+)

XPM

Christum (+).

XPO

Christo (+).

X.PSS

Decem passuum.

XRI

Christi (+).

X.V

Decemvir. Decemviri.

XV

Quindecim. Decemvir.

XV

Quindecemvir.

XVIII

Decennovium.

XVIR.A.D.A.I

Decemvir agris dandis adsignandis judicandis.

XVIRSACR.FAC

Decemvir sacris faciundis.

XV.STLI

Decemvir stilitibus judicandis.

XVVIR.S.F

Quindecemvir sacris faciundis.

XX

Viginta millia.

XXC

Octuaginta millia.

XX HER

Vigesima hereditatium.

XX LIB

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Vigesima libertatis.

XX P.R.M

Vigesima populi romani minus.

XXX.P.IN.F

Trigina pedes in fronte.

XXX.S.S

Trigesimo stipendio sepultus.

XXXX G

Quadragesima Galliarum.

Y

Centum quinquaginta (+). Immum. Immus.

Y

Centum quinquaginta millia (+).

Z

Duo millia (+). Zezes (vivas) (+). Zezo (Iesus) (+).

Z

Centurio. Zeta (diatea).

Z

Bis mille millia (+). Bis millies mille (+) (deux millions).

ZEN

Zenorius. Zenobius.

Z.T.L

Mulieris (et) Tibi libertus (?).

1

Centurio

CV

Centumviri.

I

Semel, primus, unus.

II

Bis. Iterum. Secundus. Iteratus. Duo. Bini.

III

A. Cappelli – Dizionario delle abbreviazioni latine ed italiane

Tertium. Ter. Tertius. Tres.

III

Quartum. Quater. Quartus. Quatuor. Quattuorvir.

V

Quintum. Quinques. Quintus. Quinque. Penteris. Quinarius.

VI

Sextum. Sexies. Sextus. Sex.

IIII.V

Sextumvir. Sevir.

VIII.V

Octumvir.

III.VIRAL

Quattuorviralis.